

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی و قانونی سؤالات

سال پنجم - شماره ۱۲۸۱

صفحه ۶۶۶۷

۲۰ شهریور ۱۳۴۸

فهرست مندرجات

دوره یازدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۷۴۰

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

صورت مشروح مذاکرات صد هشتاد و دومین جلسه دور یازدهم از صفحه ۱ تا ۲۲
آگهی های رسمی ۲۳

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۸۷

صورت مشروح مذاکرات جلسه روز یکشنبه نوزدهم تیر ماه ۱۳۴۸

فهرست مطالب

- ۱- تصویب صورت مشروح مجلس
 - ۲- بیانات قبل از دستور آقایان: آصف - وزیر کشاورزی - دکتر عبده - وزیر مشاور - پالیزی - دکتر بقائی
 - ۳- بقیه مذاکره در بودجه کل کشور
- مجلس ساعت هشت و نیم صبح بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید.

۱- تصویب صورت مشروح مجلس

آن موقع بعرض آقایان نمایندگان محترم میسرانم از چند سال قبل موضوع سن در کردستان شروع شد اول يك قریه بود بنده بوزارت کشاورزی مراجعه کردم و از بنده خواستند نمونه آن هارا بتهران بفرستم ما هم فرستادیم و خود بنده هم حاضر بودم آمده اینجا در دوره چهاردهم در دولت جناب آقای ساعد همین موضوع را تذکر دادم بعد از چندی از وزارت کشاورزی بمن جواب دادند که این سن نبوده و يك حشره غله خواری بود خوب مثل این است که يك زلزله در يك شهری بیاید عده بروند برای رسیدگی و بگویند زلزله نبوده در نتیجه سیل بود تا این سؤال و جوابها شد آن سال گذشت یکمقداری بزراعت و مردم ضرر وارد آمد بنده هر سال این موضوع را تکرار کرده ام همه اش سؤال و جوابهای تلگرافی و کتبی گذشته است و این عرضی که بنده میکنم موضوعی نیست که بنده بگویم وزیر محترم فعلی قصور کرده خیر ایشان از وزرای جوان فعال هستند و میل هم دارند کار بکنند (صحیح است) ولی آوردن دوا برای آنجا و همچنین موضوعهای فوری که پیش میاید مثل این است که ما منتظریم تا تریاق از عراق بیاورند مار گردیده مرده باشد امسال بمشیت الله اینطور بوده که ضیعت در موضوع محصول لطفی با ناسامان نداشته اصولا محصول خوب نیست و آنهم که هست حالا تقریباً اسفند آباد را گفتند سن زده و تهدید میکند تمام آن بخش را بعلاوه بر بزرگ تلگرافی از یکی از ملاکین آنجا رسیده بنده عرض میکنم موضوع ملخ است مدخ زیادی

اردلان - بنده دیروز در صورت جلسه عرض کردم که در ماده واحده که رأی میگیریم چون بنده مخبر کمیسیون محاسبات هستم بودجه مجلس با این رقمش فرق دارد این است خواهش میکنم در رأی نهائی اصلاح شود.

رئیس - دیگر نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

چند نفر تقاضای نطق قبل از دستور کردند آقای آصف بفرمائید

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: آصف - وزیر کشاورزی - دکتر عبده - وزیر مشاور - پالیزی - دکتر بقائی

آصف - بنده هر وقت مطالبی پیش میاید حتی المقدور تصمیم اینست که در خارج مجلس با هیئات دولت و زمامداران وقت حل کنم مگر در دو مورد یکی اینکه کار فوری و فوری باشد یکی هم در موردیکه اصلاحش در خارج مجلس میسر نشود در

رئیس - نسبت بصورت مجلس پیش نظری نیست؟ آقای امیر تیمور بفرمائید

امیر تیمور - در این صورت مجلس يك قسمت اشتباهات لفظی بوده است چون موازانش خیلی زیاد است اگر بخواهم عرض کنم وقت مجلس را میگیرد البته بایستی در موقمش بنده اجازه بفرمائید بنده آن موارد را تاکنون ننوشتم.

رئیس - بسیار خوب یاد داشت کنید بنویسید بنده نویسی دیگر نظری نیست بصورت مجلس (آزاد اجازه میفرمائید؟) بفرمائید.

آزاد - در اینجا نصف صورت مجلس را نوشته اند و استفاده نمیشود کرد.

رئیس - البته تمام نشده چون جلسه در روز پنج ساعت و نیم طول کشید البته برای چاپ شدن آن وقت زیاد لازم است يك قسمتش باقی مانده است که یکساعت دیگر چاپ میشود دیگر نظری نیست؟ (اردلان - بنده هم عرضی دارم) بفرمائید.

عین مذاکرات مشروح یکصد و هشتاد و هفتمین جلسه از یازدهمین دوره قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس ۵ - ۱ - ۱

بدهات بخش فرومهم و حوزه حسین آباد هجوم اغلب محصول آنجا را متهم اداره کشاورزی سندج اظهار میدارد وسیله دفع آفت نداریم متنی است بوزارت کشاورزی تذکر فرمائید اقدام عاجل بعمل که بقیه محصول از بین نرود حالا ملاحظه فرمائید کشاورزی از یک سال قبل زحمت میکشد تا سرخرمن این میآید سن یا ملخ علاوه از زحمت یکساله نان و پندر یکسال دیگرش را از بین میرود و اگر مالک باو کمک ندهد بکلی بدبخت و مستاصل مثل فقرای توی کوجها میشود از روزی هم وزارت کشاورزی این شعبه را در کردستان دایر کرده بایستی بدانند چقدر در سال آنجا بودجه دارند و چقدر تحمیل میشود بجامعه یقتران قایده نداشته برای کردستان فقط یک تابلو نوشته اند و یک خانه را اجاره کرده اند موضوع این است ما مراجع می کنیم میگویند ما بودجه نداریم سن را دفع بکنیم وظیفه کشاورزان است آنها هم موضوع ملخ است که برض رساندم چنانچه تو تون آنجا هم خوب اداره بشود از مها باد تا کرمانشاه مصرف داخلی ایران را تأمین میکنند یکم هفت تومان از زارع میگیرند در نتیجه سبک در دست میشود ۹۰ تومان بر مردم میفروشند این هم معامله بازاری است این بود که بنده هفته گذشته به آقای وزیر کشاورزی تذکر دادم حالا این بخش در بین کردستان و همدان و کرمانشاه و گروس واقع است ممکن است اگر اینجاسد و چهارصد آبادی را بگیرد بجای دیگر هم سرایت میکند موضوع دیگری که خیلی خیلی مهم است و علاقمندی تمام ایرانیها هم این موضوع است موضوع برنامه هفت ساله است برنامه هفت ساله یکی از شاهکارهای عصر سلطنت اعلیحضرت محمد رضا شاه پهلوی است (صحب است) یعنی همانطوریکه نام نامی این شاهنشاه معظم درج سلاطین بزرگ دنیا محسوب است همینطور اینهم زاید فکر بزرگ ایشان است و بعقد بنده اگر چنانچه سازمان این برنامه را مطابق منویات اعلیحضرت و آمل ایرانیها عمل بکنند در درجه اول بایستی اشخاص نیک و پاک و صحیح العمل و یک قدری هم در کارها وارد و متخصص باشند مأموریت بدهند در اطراف و اکناف یعنی بروند در شهرستانها و مقید هم نباشند که سن این به تقاعد رسیده بالشگری است و کشوری بی اشخاص درست بگردند بی اشخاص مبین پرست و بی اشخاص شراعتند بگردند و هزینه این برنامه هم عبارت از مقداری از اجرت نفت جنوب یکمقداری هم از داخله وام بگیرند یا از بانک بین المللی ولی موضوعی که مربوط بنفت است متأسفانه همانطوریکه چند نفر دیگر از همکارهای محترم ما چه در این دوره روز سه صحت کردند چه سابق مثل این است که دولت نمیخواهد وضعیت مذاکراتی که با شرکت نفت کرده است و در یرده استتار است بنمایندگان بگوید (صحب است) همه ماها که در اینجا نشسته ایم نماینده ۱ میلیون ایرانی هستیم این نفت مخصوص یکمده نیست این نفت مال ۱۵ میلیون ایرانی است یا وزیر باشد یا وکیل باشد یا تاجر باشد یا کاسب باشد یا یک سیوری باشد یعنی آنکه چاروب میکشد بنده عقیده ام این است در درجه اول وظیفه دولت است که هر چه زودتر با انتظار نمایندگان و ملت ایران کنتیجه این موضوع مهم و حیاتی است خاتمه بنده باین موضوع و بیاید در مجلس شورای ملی بگوید ما به هم اید از دو سال قبل موقعیکه جناب آقای قوام - السلطنه کابینه را تشکیل دادند تا حال ملت ایران و

مجلس شورای ملی و اشخاصیکه کدر خارج این کشور هستند انتظار نتیجه این عمل را دارند و ما بیکانه امیدمان در اینکارها امروز بوجود شخص شخص اعلیحضرت است و بنده امروز استعنا میکنم هیئت دولت هم این عرض بنده را بر عرض بنده گان اعلیحضرت همایونی برسانند و ایشان هم که علاقه خاصی دارند امر فرمائید که هر چه زودتر نتیجه این مطلب را با اطلاع عامه برسانند زیرا حیات و ممت این کشور موکول است با اجرای این برنامه این برنامه که سرمایه عمده اش همین موضوع پول نفت است اگر چنانچه این برنامه این عده ای که مأمور این قضیه هستند خوب انجام وظیفه بکنند باعث سعادت ابدی این کشور است اگر غیر از این باشد نتیجه را بر عکس میگیریم بدبختی و بدنامی الی الی لابد برای مجلس شورای ملی و برای متصدیان امور باقی میماند بنده خواستم این تذکرات را بدولت بندهم و یک موضوع دیگری هم اگر چه خیلی مختصر است ولی چون مدت طول کشیده است تذکرش لازم است از یکسال قبل موضوع برق کردستان مختل شد بنده از اینجا که با اجازه مجلس رفتم یک قسمت از اقدامات این بود که یک شرکت جدیدی برای برق کردستان تشکیل دادم حسن اتفاق عرض کنم همین جناب آقای اشرفی وزیر اقتصاد بودند حالا هم هستند از یکسال قبل بنده مراجعه کردم که ایشان ۵۰ هزار دلار ارز دولتی بدهند و یک موتور از آمریکا وارد کنیم از بنده افر خواستند بنده مستان مانع از مراجعت بود چندی قبل که مراجعت کردم با جناب آقای نخست وزیر مذاکره کردم و بچند نفر از آقایان وزراء تذکر دادم که در هیئت دولت برای این امر مهم موافقت کنند که این ۵۰ هزار دلار که در واقع صد با آن عرضی که بنده بدولت کردم در ظرف این یکساله ملاحظه میفرمائید میلیونها باشخاص مختلف بصحیح یا به غلط داده شده برای این ۵۰ هزار دلار کردستان الان در خاموشی است بنده همانطور که عرض کردم حتی المقدور سعی بوم مطالب را در خارج حل کرده باشم حالا هم جناب آقای اشرفی را یکی از وزرای مبین پرست خوب صحیح العمل میدانم و با ایشان هم ادارات دارم تمنی دارم هیئت وزیران به دقیقه وقت صرف کنند موافقت بکنند این ۵۰ هزار دلار را بما بدهند آن وقت کمپانی را که بنده مذاکره کرده ام تکلیف بکنیم با آمریکا که این موتور را حرکت بدهند حالا بنده استعنا میکنم آقایان وزراء این عراض بنده را در نظر بگیرند و زودتر نتیجه مطلوب بدست بیاید و موضوع برنامه وقت مورد توجه ملت ایران است و در این دو قسمت خصوصاً اهالی کردستان راحت شوند و بنده این عراضی را که عرض میکنم اگر چه در غالب موارد به تجربه رسیده مطالبی که قبل از دستور گفته میشود ترتیب اثر زیادی بهش داده نمیشود یعنی اثر واقعی خودش را نمیبخشد ولی بنده برای اینکه وجدانم در عذاب نباشد و اشخاص هم که مراجعه میکنند بدانند که ما مطالب را بدولت عرض میکنم اگر قصوری شد از طرف ما نیست .

رئیس - آقای وزیر کشاورزی .
وزیر کشاورزی - فرمایشات آقای آصف را در این قسمتی که مربوط بوزارت کشاورزی است بنده جواب عرض میکنم موضوع سن کردستان راهفته

قبل با آقایان مذاکره کردیم (بعضی از نمایندگان بلند تر فرمائید) صدای بنده هینقدر است این بلند گوهم گویا کار نمیکند هفته گذشته موضوع سن را با بنده مذاکره فرمودید بحضرتعالی عرض کردم که فوراً اقدام خواهد شد در همان روز تلگرافی بنمره ۸۱۵۸ کشاورزی کردستان مخابره کردم که اقداماتی که لازم است بعمل بیآورند و اگر هم نواقصی در کارمان هست اطلاع بدهند که نواقص رفع بشود در روزهم تلگرافی از طرف آقای فرماندار کردستان رسیده بود که در کردستان ملخ مشاهده شده همین دیروز هم اقدام شده که وسایلی که برای دفع ملخ هست فراهم بشود و بکردستان ارسال بشود ولی امروز هم دستور خواهم داد که از طهران مأمورین صحیح بکردستان اعزام شوند که با مأمورینی که در کردستان هستند کمک بکنند که رفع سن و ملخ آنجا بشود فقط میخواستم عرض کنم که انتظاری که مجلس و آقایان نمایندگان از وزارت کشاورزی دارند باید مناسب با اسباب کاری باشد که دولت یا مجلس شورای ملی در اختیار وزارت کشاورزی گذاشته است گله خیلی زیاد است توقع و انتظار مردم زیاد است تذکر آقایان نمایندگان محترم هم از وزارت کشاورزی و بنده بسیار زیاد است بنده تصدیق میکنم که وزارت کشاورزی در این دوره و مخصوصاً از شهریور ۲۰ تا بحال آنطوریکه بایست نتوانسته رضایت عمومی را جلب کند وزارت کشاورزی محتاج باصلاحات بسیار زیادی است ولی چرا نتوانسته وزارت کشاورزی و تا بحال این نواقص را رفع بکنند بنده بودجه ای را که دولت با تصویب مجلس شورای ملی در اختیار وزارت کشاورزی گذاشته برای آقایان محترم تشریح میکنم تا معلوم بشود تقصیر با وزارت کشاورزی است یا تقصیر با همه در سال ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ - ۱۴ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان بودجه کل وزارت کشاورزی بوده است و شش میلیون و ۸۰۰ هزار تومان آن تخصیص به مخارج عمرانی داده شده و بقیه مربوط به هزینه پرسنلی و غیره بوده است آقایان محترم سابقه دارند که اراضی زیر کشت ایران بارعایت آیشها ده میلیون هکتار است اگر ما شش میلیون و هشتصد هزار تومان بودجه کشاورزی را با این ده میلیون هکتار بدون رعایت ۱۸ میلیون هکتار جنگلهای ایران تقسیم بکنیم بهر هکتاری شش ربال و ۱۶ شاهی خواهد رسید یعنی هر جریبی ۱۲ شاهی ما با این دوازده شاهی در هر جریب یا ۶ قران و شانزده شاهی در هر هکتار چه باید بکنیم؟ دارای ۱۸ میلیون هکتار جنگل هستیم ۸ میلیون هکتار از جنگلهای ما از بین رفته و محتاج است که مجدداً جنگل کاری بکنیم و همین باقی مانده جنگلهای ما را حفظ کنیم دارای ده میلیون جنگل خوب قابل بهره برداری هستیم و دارای سه میلیون هکتار جنگلهای بسیار خوب در شمال ایران هستیم بودجه ای را که دولت ایران در اختیار وزارت کشاورزی برای حفظ ۱۸ میلیون هکتار جنگل گذاشته ۱۵۰ هزار تومان است در سال چطور ممکن است با ۱۵۰ هزار تومان بودجه سالانه ۱۸ میلیون هکتار جنگل ایران اداره بشود و چه انتظاری از وزارت کشاورزی برای حفظ این جنگلهای داریم؟ ما برای امور دامپروری و دام پزشکی ۲۵ میلیون رأس احشام و اقنام ایران ۷۵۰ هزار تومان بودجه داریم یعنی برای هر رأس حشم در این

سال پنجم شماره ۱۲۸۱

مملکت ۶ شاهی پول داده شده است در صورتیکه برای یک دزواکسن برای یک مرتبه تشریق بیک حشم ۵ ربال قیمت تمام شده یک دزواکسن است آقایان چه انتظاری دارند که با رأسی شش شاهی آفات حیوانات ایران را دفع بکنیم و بتوانیم برای این مملکت دام پروری کنیم و اصلاح نژاد ده میلیون هکتار اراضی که عرض کردم چهار میلیون و ۹۵۰ هزار ربال تخصیص داده شده است یعنی هر یک هکتار نزدیک به پنج ربال و حال آنکه مخارج ما برای دفع سن هر هکتاری ۷۵ ربال دفع ملخ مراکش هکتاری ۸۵ ربال مبارزه با ملخ بومی هکتاری ۵۰ ربال مبارزه با آفت چغندر هکتاری ۲۹۰ ربال دفع موش هکتاری ۳۷ ربال مبارزه با سباهی گندم هر تنی ۸۹۰ ربال دفع پشه هر اصله درخت ۷ ربال آفات میوه هر اصله سر ربال مبارزه با آفات مرکبات درختی ۲۸ ربال مبارزه با نخیلات درختی تقریباً ۹ ربال از آقایان انصاف میخواهم کمی و کدام وزارت کشاورزی میتواند با این بودجه بیکه در اختیار دارد دفع آفات را بکند (آصف - پس همه بودجه را بدهند شما) خیر قربان توجه فرمودید عرض کردم ما برای تمام وزارت کشاورزی برای تمام وظایفی که به عهده وزارت کشاورزی گذاشته شده فقط شش ربال در هر هکتار بودجه داریم اگر ما بخواهیم در موقع بروز آفات اعم از آفات حیوانی یا آفات نباتی آنطوریکه نظر آقایان ومورد انتظار آقایان است اقدام بکنیم این بودجه برای ما کافی نیست ده برابر این بودجه هم کافی نیست (آصف - جناب عالی مال کردستان را بنده بدهید من خود اداره میکنم) فردا صبح میدهم (دکتر عبده - وزارت دارائی هم موافق نیست) نقص وزارت کشاورزی فقط موضوع بودجه نیست و بودجه اسباب کار زیادی لازم است متأسفانه هیچگونه اسباب کاری در اختیار وزارت کشاورزی گذاشته نشده برای مثال عرض میکنم در اینکه بنده وزارت کشاورزی رفتم محتاج بودیم که یک کتابی برای وزارت کشاورزی بخیریم و وقتی بفکر تجدید سازمان وزارت کشاورزی بودم محتاج بچند جلد کتاب بخیرید بودم بیاداره حسابداری نوشتن کتاب بخیرید بمن جواب دادند که مطابق تصمیم کمیسیون بودجه سال ۲۶ خرید کتاب برای وزارت کشاورزی ممنوع است کمیسیونهای متعددی در وزارت کشاورزی شد که راهحلی برای خرید چند جلد کتاب پیدا بکنند بالاخره به بنده گزارش دادند که خرید کتاب برخلاف مقررات است و نمیشود خرید و هیچ راه حلی ندارد تنها راه حلی که بنده فکر کردم این بود که با اداره حسابداری دستور دادم که کتاب را بخیرند و از حقوق خودم کسر کنند وزارت کشاورزی اجازه خریدن کتاب علمی را برای انجام وظایف خود ندارد وزارت کشاورزی دارای هیچگونه وسیله برای کار نیست ما همیشه میگوییم التماس میکنیم کسی توجه نمیکند کسی گوش نمیدهد ولی در موقع آفت در موقعیکه بلا برای ما میآید همه انتظار دارند و کسی بجواب ما گوش نمیدهد بنده وقتیکه وارد وزارت کشاورزی شدم در یک مدت خیلی کوتاهی بنواقص وزارتخانه توجه کردم و تشخیص دادم که این نواقص باسانی قابل رفع نیست طول زمانی لازم است وقت

مذاکرات مجلس

فوق العاده ای لازم است تا ما بتوانیم وزارت کشاورزی را آنطوریکه منظور نظراست و آنطوریکه ممکن است برای مملکت مفید باشد دو باره تأسیس کنیم ولی در همان حال میبایستی امور جاری وزارت کشاورزی که زیاد مورد توجه مردم بود بخوبی اجرا شود و مفاصلی که در آنموقع وجود داشت و شاید امروز خیلی کم شده است جلو گیری بشود کار عمده وزارت کشاورزی بدو موضوع جواز چوب و بعداً موضوع دفع آفات بود آقایان نمایندگان محترم که در اینجا تشریف دارند محققاً از جریان امور قطع چوب در جنگلهای شمال که همان جریان قطع مسیب از بین رفتن جنگلهای ما شده است مسیوقند جنگل برای این ایجاد شده بود فرضاً که هر سالی اشخاص بدون تناسب و بدون استحقاق دارای جواز های قطع چوب بشوند و از این راه امرار معاش کنند یا از اینراه متعول بشوند در صورتیکه حق این بود که جواز جنگل جواز قطع چوب صاحب جنگلی داده بشود که ملک خودش را مراقبت کند و از ملک خودش استفاده کند تا به جنگل ملکی خود علاقمند بشود بنده افتخار دارم با آقایان عرض کنم که سال گذشته بساط جواز دادن و جواز گرفتن و جواز فروختن و توهم سوء استفاده که غالباً در این مملکت بود در باب جنگل حتی چندین بار در مجلس شورای ملی منعکس شده بود از وزارت کشاورزی رفت و برای اولین مرتبه در این مملکت قانون جنگل اجرا شد بهر کس سهمی داده شد که بارعایت اصول فن صاحب آن مستحق آن بشود سال گذشته ۶ میلیون متر مکعب تقاضای جواز قطع چوب کرده بودند ۶۱ میلیون متر مکعب تقاضای جواز قطع چوب شد روی ۱۶۰ هزار متر مکعب وزارت کشاورزی میتواند اجازه قطع چوب بدهد ولی نظر باینکه اجازه قطع چوب تنها کافی نیست و باید دارای وسائل مراقبت و نظارت در قطع چوب باشیم و بعلاوه آن میزان چوب مورد احتیاج مملکت نبود بنده تشخیص دادم که با دادن جواز ۱۲۵ هزار متر مکعب میتوان احتیاجات این مملکت را اعم از احتیاجات مصرف داخلی برای مردم و مصرف دولتی رفع کرد طرز عمل را که این طور قرار دادیم که یک میلیون و ششصد هزار متر مکعب چوب قابل استحقاق را به ۱۲۵ هزار متر چوبی که ما تصور کردیم برای این مملکت لازم است ما تقسیم کردیم و بنا بر این تشخیص دادیم که هر صاحب جنگلی میتواند در حدود ۸ درصد از جنگل خود را بردارد اسامی جنگلهای را نوشتیم اسامی صاحبان جنگلهای را داشتیم از طرف وزارت کشاورزی اعلان کردیم که جنگل فلان میتواند فلانقدر متر مکعب اجازه قطع چوب داشته باشد با این ترتیب کسی محتاج نبود بوزارت کشاورزی متوسل شود یا وساطتی ایجاد بکند که اجازه قطع چوب بگیرد ضمناً اجازه قطع چوب داده شده بود و دیگر ترتیبی برای سوء استفاده باقی نماند باین شکل صاحبان جنگل غالباً فهمیدند دارای جنگلی هستند و بدون هیچگونه تبعیضی فقط صاحب جنگل اجازه قطع چوب داده شد و موضوع ارتشاء و یا موضوع خرید و فروش جواز از بین رفت (صحب است) قسمت دوم موضوع دفع آفات است ما معمولاً در باب دفع آفات دیر خیر میروشیم وقتی آفت در این مملکت میآید وسائل کار نداریم یا ارسال برای اولین مرتبه در سال ۱۳۲۷ بنده برنامه برای دفع آفات سال ۱۳۲۸ تنظیم کردم و برای غالب آقایان نمایندگان

صفحه ۴۶۶۹

محترم فرستادم این برنامه ای بوده است که برای سال ۱۳۲۸ تنظیم شده بطوری که عرض کردم در حدود ۴ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان دولت برای ما بعنوان دفع آفات نباتی تأمین اعتبار کرده است ۴ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان باین برنامه تقسیم شده است هر کدام از آقایان که مدعی هستند در حوزه انتخابیه آنها این برنامه ای که بنده برایشان فرستادم اجرا نشده به بنده فرمائید جواب بدهم (دماوندی - آفات مرکباتی اجرا شده) اطلاع ندارید (دماوندی - شما اطلاع ندارید) برای این نکاتی که در این برنامه است مطابق آن پولی که داشتیم آن پول را باین برنامه تقسیم کردیم عرض کنم اظهاراتی که دیروز آقای امیر تیمور آقای ارباب مهدی همینطور آقای مسعود ثابتی کرده اند که پیشنهاد حذف بودجه وزارت کشاورزی را فرموده بودند ایجاد میکرد که بنده این توضیحات را عرض کردم بنده کوتاه میکنم عراض خودم را در نظر داشتم که وزارت کشاورزی را با آقایان بشناسانم و نواقصی که در کار است توضیح بدهم و از آقایان تقاضای کمک بکنم ولی اگر آقایان ترجیح میدهند که بنا کرات بنده خاتمه داده شود خاتمه میدهم فقط اشاره میکنم که ما برای اصلاح مجبوریم که با یک اصول علمی و فنی و با یک رویه صحیح کار کنیم بنده روزهای اول ورودم وزارت کشاورزی ممکن بود یک لوايح زیادی تقدیم آقایان بکنم تا تصور فرمائید که وزیر جدید کشاورزی هم میتواند بمجلس تقدیم لوايح بکند یا در فکر وزارت کشاورزی است ولی بعد از ۷ ماه مطالعه و زحمت لوايحي بمجلس تقدیم کردیم که اساس کار وزارت کشاورزی خواهد بود ما چنانچه عرض کردم قادر نیستیم هیچ مملکتی قادر نیست که تمام احتیاجات کشاورزی مملکت را دولت بعهده بگیرد ما محتاج بکمک مردم هستیم یکی از لوايحي که بمجلس تقدیم شد لایحه تأسیس صندوقهای روستائی و تعاون روستائی است بنده متأسفم که عرض بکنم که کمیسیون کشاورزی پیش از ۲۵ جلسه برای رسیدگی باین لایحه تشکیل داد و اکثریت حاصل نشد آقای امیر تیمور آقای ارباب مهدی آقای مسعود ثابتی آقایانی که با امور کشاورزی علاقمند هستند آقایانی که در مجلس برای امور کشاورزی تذکراتی میدهند نتوانستند تشکیل اکثریت کنند و این لایحه را انجام بدهند که ما بتوانیم یک خدمتی باین مردم بنام کشاورزی بکنیم بنده از این موقع استفاده میکنم و استفاده میکنم از این آئین نامه جدید مجلس و از آقای رئیس محترم مجلس تمنی میکنم دستور فرمائید لایحه دولت در باب صندوق تعاون روستائی نظر باینکه در کمیسیون کشاورزی در ظرف مدت یک ماهی که مدت قانونی رسیدگی بوده است تمام شده است و نظر باینکه یکماه مدتی که ممکن بود کمیسیون تمدید بکند تقاضای تمدید نکرده و بعلاوه آن مدت هم منقضی شده است تمنی میکنم مقرر فرمائید که لایحه صندوق تعاون روستائی بحکم آئین نامه جدید مجلس در دستور مجلس قرار گیرد

آصف - این فرمایشات برای نسل آینده صحیح است ولی علاج فوری نمیکند .
وزیر کشاورزی - آقا مرض کردم که اقدام شده و فردا هم بودجه اش را خدمت آقا واگذار میکنم .

رئیس - آقای دکتر عبده بفرمائید.
دکتر شهبان - بنده خیلی معذرت میخواهم
 اگر امروز هم همدع آقایان بشوم ولی مژده
 میهم که صحبت خیلی طولانی نخواهد بود (احسن)
 بنده در اواخر صحبت راجع به موضوعی که کمال اهمیت
 را دارد و آقایان محترم علاقمندند اشاره ای کردم
 ولی متأسفانه نتوانستم از لحاظ وقت کوتاهی که در
 اختیارم گذاشته شده بود آنطوریکه باید راجع
 باین موضوع صحبت کنم. از این لحاظ امروز اجازه
 گرفتم که در ظرف چند دقیقه در تکمیل عراضی
 که سابق کرده ام صحبت بکنم عرض بنده امروز
 راجع بکار نفت است بنده خواستم یادآوری بکنم
 قسمت ب ماده واحده مصوب ۲۹ مهر ۱۳۲۶
 را عین ماده این است دولت مکلف است در کلیه
 مواردیکه حقوق ملت ایران نسبت به منابع ثروت کشور
 اعم از منابع زیر زمینی و غیر آن که مورد تخصیص
 واقع شده است بخصوص راجع به نفت جنوب بمنظور
 استیفاء حقوق ملی تذکرات و اقدامات لازم را
 بعمل آورده و مجلس شورای ملی را از نتیجه آن مطلع
 سازد بطوریکه ملاحظه میفرمائید این ماده مرکب
 از چند جزء است جزء اولش این است که دولت برای
 استیفاء حقوق کشور ایران نسبت به منابع ثروت کشور
 اعم از منابع زیر زمینی و بخصوص نفت اقدامات لازم را
 بکند جزء دومش این است که مجلس شورای ملی
 را از نتیجه اقداماتی که کرده مطلع سازد بنا براین
 دولت دو تکلیف داشته است یکی تکلیف با اقدام
 تکلیف دوم که دولت داشته این بوده که از نتیجه
 اقداماتی که کرده مجلس شورای ملی را مطلع بکند از
 مهر ماه ۱۳۲۶ تا بحال که بیش از یک سال و نیم
 میگذرد متأسفانه رسماً مجلس شورای ملی ایران از
 جریان کار نفت و اقداماتی که در این باب شده مطلع
 نگردیده است چند روز دیگر هم بیشتر باخبر دوره
 یازدهم باقی نمانده است باعث آنست که دولت وظیفه
 داراست که این تکلیف را که بموجب قانون برایش
 معین شده انجام بدهد و انجام دادن تکلیف و
 وظیفه ای که بموجب این قانون پیش بینی شده
 در این نیست که اقدامات بکند بلکه مبیایستی نتیجه
 این اقدامات را مجلس شورای ملی دوره یازدهم گزارش
 بدهد متأسفانه این گزارشات داده نشده است چند
 روز دیگر هم تعطیلات ماه مبارک باقی است
 و بعد هم چند روز بیش تا آخر دوره
 مجلس یازدهم باقی نخواهیم داشت بنده میخواستم
 استدعا بکنم از نمایندگان محترم که بیش از پیش توجه
 بکنند که بخواهیم ازدولت که گزارش مربوط باقاداتی
 را که شده هرچه زودتر تقدیم مجلس شورای ملی بکنند
 تا ما هم بتوانیم باین وظیفه قانونی که داریم اقدام بکنیم
 البته من یقین دارم دولت همانطوریکه در شان یک دولت
 وطنپرستی است حتی الامکان سعی خواهد کرد که
 حقوق ملت ایران را بتمام معنی استیفاء بکند (میتن -
 اسفندیاری - انشاء الله) و اجازه ندهد که منافع
 تحت الارضی ایران همانطور که دست دیگران باشد
 و ما خودمان احتیاج داشته باشیم برای راه انداختن
 برنامه هفت ساله برای سایر کارهای عمرانی و
 تولیدی که داریم باعتبار آن. و من خیال میکنم اگر
 دولت وظیفه اش را انجام بدهد ما میتوانیم قسمت مهم
 برنامه را برای راه انداختن در ۷ ساله از طریق

دست بیاوریم اینچنانکه میخواستیم توجه دولت انگلستان
 را که در حال نسبت بکار شرکت نفت بی نظارت است
 باین نکته جلب بکنیم که اصولاً دولت انگلستان که
 داعیه دارد از طریق حکومت ملی اداره میشود و انصافاً
 هم یک دولتی است که از طریق حکومت ملی اداره میشود
 همینطور که بافکار عمومی ملت انگلستان احترام
 میگذارد باعث آنست که ما باید بافکار عمومی ملت ایران هم
 احترام بگذاریم (میتن اسفندیاری - بیشتر) تا اینکه
 دشمنان آنها و بدخواهان آنها وسیله بدستان نیفتند که
 بگویند آنها را که داعیه دارند که بافکار عمومی احترام
 بگذارند وقتی باین حقوق یک ملت ستمدیده میشود
 شاید آن احترامی که برای حقوق خودشان قائل هستند
 برای حقوق سایر ملل قائل نیستند البته این انتظاری
 است که ما از دولت داریم انتظار ما از دولت منحصر
 باین نیست دولت بما وعدههایی ضمن برنامه خودش
 داده که من تصادفاً نگاه میکردم مواد برنامه دولت
 را متأسفانه هیچکدام از مواد برنامه تاکنون اجرا
 نشده برای اینکه بخاطر آقایان بیایم قسمت چهار
 برنامه دولت که در هفت ماه پیش تقدیم مجلس شده
 است این است فراهم کردن احتیاجات عمومی از حیث
 لوازم اولیه مانند کارگاه برق، لوله کشی آب شهر
 ها سایر مواد زندگانی تأمین بهداشت و فرهنگ برای
 عموم (میتن اسفندیاری - و تلفن) بنده از آقایان
 سؤال میکنم که در ظرف این ۷ ماهه که دولت فعلی
 سر کار است برای تأمین رفاه عمومی چه قدمی برداشته
 قسمت دوم سعی در بهبود حال کارگران و کشاورزان
 است باز بنده سؤال میکنم از دولت که برای اجرای
 همین قسمت برنامه چه قدمی برداشته است؟ قسمت
 هفت برنامه دولت راجع باقدام دولت برای استرداد
 اراضی ایران است که هیچگونه اقدامی نشده است
 قسمت نهم که متأسفانه معلوم شد درست نیست این
 است تنظیم بودجه مملکت ۱۳۲۸ بر اساس تعادل
 و توازن با توجه باین نکته که قسمت عمده درآمده
 کشور صرف کارهای تولیدی و عمرانی بشود این
 وعده ایست که دولت در هفت ماه پیش داده است که
 بودجه مملکتی را طوری تنظیم بکند که اولاً تعادل
 و توازن بین درآمد و هزینه برقرار باشد ثانیاً قسمت
 عمده درآمد کشور صرف کارهای عمرانی بشود
 من خیال میکنم احتیاج باستدلال زیادی ندارد و
 هر کس گزارش کمیسیون بودجه را از نزدیک مطالعه
 بکند متأسفانه خواهد دید که بودجه دولت بودجه
 مملکت توازنی ندارد علاوه قسمت عمده درآمده
 کشور یعنی ۹۲ درصد درآمده کشور صرف کارهای
 غیر عمرانی شده است (صحیح است) قسمت دهم که
 اشکال زیادی نداشت و خیال نمیکنم انجام
 شده باشد تقدیم لوائح قانونی است برای سازمان
 وزارتخانه ها بر اساس قانون استخدام هفت ماه از
 دوره زمامداری این دولت میگذرد متأسفانه بطوریکه
 ملاحظه میفرمائید هیچیک از مواد برنامه ای که دولت
 تقدیم کرده اجرا نشده است و این کمال تأسف است
 دارد برای اینکه آقا دولتها که سر کار میآیند وظیفه
 ندارند که تنها اقدام بکنند برای اینکه بمانند دولتها
 وظیفه دارند که برای تأمین رفاه و آسایش مردم
 اقدام بکنند بنده در عین حال که اراادت دارم بآقای
 ساعد و خیلی از وزرای ایشان که اینها را مردمان
 وطنپرستی میدانم ولی خیال میکنم عنصر اساسی کمال
 بصورت که صورت از وجود تجانس بین عناصر مختلف

دولت است این عنصر آنطوریکه باید و
 شاید فراهم نباشد برای اینکه اینها که
 اکثرشان مردمان شایسته ای هستند اگر تجانس بین
 آقایان بود اگر همکاری میکردند انتظار میرفت
 در این هفت ماهه لاف لایق یک قدم برای تأمین رفاه
 و آسایش مردم برداشته شود متأسفانه باید
 عرض کنم که بهیچوجه هیچیک از این
 کارها انجام نشده در حال انتظار ما از دولت فعلی
 این است که قسمت ب ماده واحده مصوب ۲۹ مهر
 ماه ۱۳۲۶ را مبنی بر تقدیم گزارش و مطلع کردن
 از نتیجه اقدامات خودشان در کار نفت همین طور
 در شیلات همینطور طلای ما در مسکو نمایندگان را
 قبل از انقضای دوره تقنینیه مطلع بکنند و اگر خدای
 نکرده بازمهم قصوری در این راه بشود من خیال میکنم
 ما در آستانه تحول عظیمی هستیم وقت زیادی
 هم نداریم برای اینکه این مملکت را تغییر بدهیم
 ایجاد بکنیم. تحولی درش ایجاد بکنیم و اگر بوقع
 اینکار هارا نکنیم من میترسم مخاطراتی این مملکت
 را تهدید بکنند مخاطراتی که جبران پذیرم نباشد.
رئیس - آقای عدل بفرمائید.
وزیر مشاور (آقای عدل) - اینکه بنده خواستم
 چند کلمه راجع باین موضوع نفت صحبت بکنم در
 غیاب آقای وزیر دارائی علت این است که خود بنده
 گاهی شرکت داشته ام در مذاکرات راجع به نفت
 البته همانطور که آقای دکتر عبده فرمودند اول
 دولت مطابق قانون باستانی اقدام بکند دوم این که
 نتیجه را با اطلاع مجلس برساند همه آقایان میدانند
 که دولت از بسو تشکیل خودش اقدام کرده است
 در موضوع نفت و هنوز هم مذاکراتش جریان دارد
 (نمایندگان - تا کی؟) اگر تابحال نتیجه با اطلاع
 مجلس نرسیده است علت این بوده که دولت هنوز
 نتیجه ای را که تمام حقوق حقه ملت ایران را حفظ
 بکند هنوز این نتیجه را بدست نیاورده است (دکتر
 عبده - از جریان کار باید مجلس را مطلع بکنند
 بیاید بگویند چه کرده اند و چه شده؟) جریان را البته
 همانطوریکه آقای دکتر عبده گفتند دولت بطور غیر
 رسمی بآقایان گفته است و در جریان هنوز خبر
 تازه ای نشده که دو باره بگویند و امیدوار هستم
 دولت قبل از اختتام این دوره تقنینیه نتیجه مطلوب را
 بدست بیاورد و بعرض مجلس شورای ملی برساند
 (امامی - یکسال است دارند حرف میزنند) بعضی از
 مذاکرات هست که ممکن است سه سال یا چهار سال
 طول بکشد. (دکتر عبده - باین ترتیب ما سه سال
 یا چهار سال دیگر باین دولت کار داریم و دولت باید
 بداند) البته هر مطلب، این مذاکره هر قدر مهمتر
 است بیشتر طول میکشد و اینصوب باین مهمی را
 نمیشود در ظرف یکماه، دو ماه یا سه ماه شاید اگر
 یکحسن نیت کاملی در طرفین بود ممکن بود که در
 ظرف یک هفته مذاکرات تمام شود ولی این نظریات
 طرفین فقط یکجور نیست این است که ممکن است
 چندین ماه طول بکشد و دیده شده است در بعضی مواقع
 که مذاکرات چندین ماه طول میکشد (یکی از
 نمایندگان - مجلس رادر جریان بگذارد) تا زمانی که
 دولت مایوس نشده است و امید دارد که مطابق این قانونی
 که از مجلس گذشته است عمل بکند صلاح نیست
 که بیاید بگویند موفق نشده است دولت هنوز
 امیدوار است که موفقتهائی پیدا بکند و امیدوارم

که قبل از اختتام مجلس دولت نتیجه مطلوب را بمجلس
 عرض کند.
دکتر عبده - در حال قبل از تعطیل مجلس
 دولت باید جریان را در پشت تریبون بعرض مجلس برساند
وزیر مشاور - به قبل از اختتام مجلس
رئیس - آقای پالیزی بفرمائید.
پالیزی - عرض شود بنده دومطلب دارم که
 بعرض مجلس شورای ملی میرسانم یکی راجع به قسمت نفت
 است در تاریخ ۲۹ مهر ماه ۱۳۲۶ از مجلس
 گذشت مخصوصاً در قسمت آخر آن تصریح شده بود
 دولت مکلف است در کلیه مواردی که حقوق ملت
 ایران نسبت به منابع ثروت کشور اعم از منابع زیر
 زمینی و غیر آن مورد تخصیص واقع شده است بخصوص
 راجع به نفت جنوب بمنظور استیفاء حقوق ملی مذاکرات
 و اقدامات لازم را بعمل آورد و مجلس شورای ملی
 را از نتیجه آن مطلع سازد البته با حسن ظن و
 اعتماد کاملی که بجناب آقای ساعد و هیئت دولت
 ایشان داریم متأسفانه تاکنون نتیجه مذاکرات مربوط
 بموضوع نفت جنوب که برای ملت ایران يك امر
 حیاتی است با اطلاع نمایندگان مجلس نرسیده و انتظار
 دارم دولت جناب آقای ساعد هر چه زودتر این امر
 مهم را در معرض افکار عمومی قرار داده مجلس
 شورای ملی و ملت ایران را از جریان امر آگاه سازد
 موضوع دیگری که میخواستم عرض کنم این است
 که چون فلاچند روزی بیشتر باخبر دوره مجلس باقی
 نمانده است و بودجه مملکتی در دستور است غیر از
 بودجه لوائح مفیدی است که باید مطرح و اخذ
 تصم شود در این بین در اثر بیانات آقای دکتر بقای
 نسبت بیکسفر از خدمتگذاران صدیق که در یک قسمت
 از کشور بر حسب امر و اراده اعلیحضرت همایون
 شاهشاهی مشغول انجام وظیفه و خدمتگزاری است
 مور حمله و اتهامات غیر وارد بآقای سرهنک
 فولانند که عقیده شخصی ایشان بوده و البته مجلس
 شورایی این نظریه را قبول ندارد احساسات اهالی
 کرمان را تحریک مینماید که جداً بیانات آقای دکتر
 بقای کتدیب و بلکه اظهار علاقه و قدردانی از
 این خدمتگذار صدیق نمایند و تلگرافی از اهالی
 محترم کرمان ببنده در این موضوع رسیده که بعرض
 مجلس شورای ملی میرسانم و انتظار دارم بعد از این
 آقای کتر بقای بخندمکنند ازان صدیقیکه در تمام
 کشور مشغول انجام وظیفه هستند حمله ناروا و اتهامات
 را روا دارند و از خدمتگذاران صدیق که در تمام
 کشور مشغول انجام وظیفه هستند قدردانی نموده و
 درود میبستم. تلگرافی هم راجع باین موضوع
 از کرمان برای بنده رسیده برای اینکه از تخصیص
 وقت جلایری بشود از خواندنش صرف نظر میکنم
 و تقدیم مریاست میکنم که بعرض مجلس شورای ملی
 برسد.
رئیس - آقای دکتر بقای بفرمائید.
دکتر بقای - چند سال قبل که افتخار ریاست
 فرهنگ کارنا داشتم از آقای مهندس رضوی که
 برای جنوبی بکرمان آمده بود خواش کردم
 یک کنفرانس علمی بدهند - ایشانهم تقاضای مرا
 پذیرفتند و سالن دبیرستان پهلوی کرمان کنفرانس
 جناب توأم راجع با ساختمان ماده طبق نظریات

جدید ایراد کردند - پس از خانم صکفرانس
 شنیدم شخص اهل یکی که ضمناً خالی از شاخه غرض هم
 نبود گفت پس بعقیده آقای مهندس معلوم میشود
 خدا نیست در صورتیکه بیچاره مهندس ابداً راجع
 بخدا صحبتی نکرده بود - نه تنها صحبتی از نبودن
 خدا نبود بلکه هر خرد مندیکه آن صحبتها را
 میشنید بیشتر و بهتر بعظمت خداوند بی میرید -
 ولی آن ابله نتیجه میگرفت که آقای مهندس رضوی
 قائل بوجود خدا نیست - در آن موقع من هیچ فکر
 نمیکردم که ممکن باشد در مجلس شورای ملی
 مواج با چنین وضعیتی بشوم - اگر آقایان محترم
 بخاطر داشته باشند ضمن انتقاد از برنامه جدید فرهنگ
 من عرض کرده بودم که جناب آقای دکتر زنگنه
 برای اینکه بعضی از اعضای شورای عالی فرهنگ را تحت
 تأثیر قرار دهند فرموده اند که این برنامه بعرض اعلیحضرت
 همایونی رسیده و اعلیحضرت هم اظهار موافقت فرموده اند
 سؤال کرده بودم که اگر اظهار موافقت باعلاء اعلیحضرت
 همایون ملاحظه عمل است همین اعلیحضرت همایونی راجع بلایحه
 انتخابات اظهار علاقه فرموده بودند چطور شد که
 همانهاییکه خودشان را فدائی شاه میدانند با کمال
 شدت با آن مخالفت میکنند در هیئت دولت مخالفند در بین کلاسه
 هم تبلیغات علیه میکنند و کارشکنی میکنند که نگذرد؟
 آقایان محترم آیا از این عراض من استنباط
 میشود که اعلیحضرت همایونی بفرهنگ علاقمند نیستند
 آیا منی این عراض اینست که اعلیحضرت همایونی
 بخیل هستند یا وطن پرست نیستند؟ حالا ملاحظه
 کنید جناب آقای دکتر زنگنه بجای اینکه جواب
 بدهند که چرا بعضی از فدائیان اعلیحضرت بجای
 پیروی از نیت مقدس ایشان در باب اصلاح قانون
 انتخابات برعکس کارشکنی و مخالفت با معنویات
 ملوکانه کرده اند بجای اینکه توضیح بدهند چرا
 اعضای شورای عالی فرهنگ را خواسته اند با این حرفها
 تحت تأثیر قرار بدهند میفرمائید کسی را در این
 کشور سراغ دارید که بیشتر از ذات ملوکانه در
 بدل مال و حتی خون مقدس خودشان در راه فرهنگ
 مضایقه نکرده باشند؟
 آقایان مگر من گفتم اعلیحضرت همایونی مخالف
 فرهنگند یا از بدل مال و حتی خون مقدس خودشان
 مضایقه کرده اند؟ البته من از این سفسطه جناب
 آقای دکتر زنگنه هیچ گله ای ندارم زیرا استاد
 بزرگوار ایشان جناب آقای دکتر اقبال هم هر جا
 در برابر استدلال منطقی من در مانده میشدند می
 خواستند ثابت بکنند که من مخالف مقام شامخ سلطنت
 هستم و ایشان فدائی آن هستند در صورتیکه حقیقت
 امر در موقع طرح قانون اصلاح انتخابات بر همه کس
 واضح شد و در هر صورت یقین دارم که اعلیحضرت
 همایونی پس از تجریبات تلخ دوره اعلیحضرت فقید
 روحشان از تعلق گرمی و چای لوسی بیزار است
 اما اصولاً راجع بجواب عراض اینجناب بهتر
 این بود که جناب آقای دکتر زنگنه همان رویه
 قدیم خود و سایر آقایان وزراء را تعقیب میفرمودند
 و بدون دادن توضیح فقط بشکندیش خشک و خالی
 استنفا میفرمودند و برای خالی نبودن عریضه هم
 اتهامات خود شانرا نسبت بهن چرب تر میکردند زیرا
 این رویه که در ضمن جواب استیضاح بدان عمل شد بی حکمت
 نبود برای اینکه جناب آقای دکتر اقبال وزیر کشور

خود استاد گنزدائی در دانشگاه طب هستند بهتر
 میدانند که بعضی چیزها را اگر بهم بزنند گندش
 بیشتر میشود که اینکه جناب آقای دکتر زنگنه در
 جوابهایی که فرمودند اسباب نجات من و فرهنگیان
 را در قسمت احاطه و معلومات با امور فرهنگی خود را
 فراهم فرمودند و دلایل بیشمار بر صحت عراض من
 بدست دادند
 من ادعا کرده بودم که ایشان نمیتوانند اصلاً
 تفاوت یک برنامه ثلاثی را با یک برنامه رباعی بیان
 کنند - ایشان میفرمایند آنچه تا کون صحبت شده
 است برنامه نبود و فقط تقسیم سنوات تحصیلی و انواع
 مدارس است - آقایان محترم درست تأمل بفرمائید
 و به بنید آیا کسی این جمله را میگویید آیا اصلاً
 فهمیده است برنامه یعنی چه؟ جناب آقای دکتر
 زنگنه مگر تقسیم سنوات تحصیلی بدون تغییر برنامه
 ممکن است اصلاً این حرف معنی ندارد شما اساس
 فرهنگ کشور را وازگون میکنید و خیال میکنید که
 برنامه تغییر نمیکند؟ برنامه فعلی ما روی اساس
 ثلاثی بنا شده است اگر این اساس را تغییر بدهیم
 باید تمام کتب درسی را تغییر بدهیم و این اسمش
 میشود تغییر برنامه - شما را بخدا قبل از اینکه
 پشت تریبون صحبت کنید يك قدری بیشتر تحقیق
 کنید - یکی از دوستان حکایت میکرد که شخصی
 را میشناختم که خداوند باو پسری اعطاء فرموده بود
 این پس در موعده معین زبان باز نکرد و پس از
 چهار پنج سال معلوم شد اصلاً لال است - سالها
 گذشت و آن طفل چهارده ساله شد روزی پدر طفل
 را در کوچه دیدم که بچه خود را باره کرده و مثل
 دیوانه هاسرو روی خود میزد علت را پرسیدم گفت
 امروز که بغضه رفتم دیدم هیاهویی برپاست - گوسفند
 گشته اند و اسفند دود کرده اند مطربها مشغول
 بزنج و بکوب هستند - از جریان استفسار کردم
 گفتند پسر زبان باز کرده - خیلی خوشحال شدم
 و مرا باطلاق بردند دیدم بچه را خوابانیده اند و باغ
 میسوزانند و دعا میخوانند - چون چشم پسر بمن
 افتاد با زحمت زیاد دهان باز کرد و با لکنت زبان
 گفت نه؟ ایکاش هرگز زبان باز نمیکرد که پس
 از چهارده سال پیدایش بگوید نه؟ پس بهتر این
 بود که آقای دکتر هم چیزی نمیفرمودند
 ضمن استیضاح من عرض کرده بودم که يك شخص
 را بدون داشتن هیچ نوع سابقه خدمت اداری با حقوق
 رتبه ۴ استخدام کرده اند آمدید جواب دادید آدم
 خویست و سردفترها آدم های خوبی هستند آیا اینها
 دلیل استخدام خلاف قانون میشود؟ حالا هم
 میفرمائید ما تقسیم سنوات را تغییر داده ایم صحبتی از
 برنامه نبود واقعا شاهشاه با ن مشاوری که این نطق
 را برای وزیر تهیه کرده است يك مدل هم باو بدهید
 اگر جناب آقای وزیر فرهنگ و معاون دانشگاه
 ادعا داشته باشند که این را کسی برایشان تهیه
 نکرده است - عرض میکنم اگر همدان دور است
 کرتش نزدیک است - ممکن است همین حالا جناب
 آقای دکتر زنگنه يك صفحه از فرمایشاتشان
 را از سقف همین جا مرقوم بفرمائید (البته بدون
 مراجعه بصورت جلسه چایی) تا من شرمند شوم
 اما اینکه میفرمائید دوره متوسطه را بقسمتهای علمی و فنی
 و کشاورزی تقسیم فرموده اند آیا فکر مدلم فنی و معلم

کشاورزی هم کرده‌اید؟
مطالبی را که جناب آقای دکتر زنگنه بطور شکسته بسته فرموده‌اند من همه‌اش را میدانم فقط آنروز نخواستم وارد تفصیل بشوم - شاید ایشان هنوز هم ندانند ولی بنده میدانم که اساس این برنامه جدید تقلید بسیار ناقص از برنامه مجارستان است (بلی مجارستان؟) و اساس مطالعات کمیسیون را یک کتاب مربوط بفرهنگ مجارستان تشکیل میداده است - بنده میدانم که مدتی این موضوع در شورای عالی فرهنگ مطرح بود و جناب آقای دکتر اقبال هم میخواستند اینرا بتصویب برسانند بنده که خودم اقرار کردم برنامه ناقص بوده‌است و حتی ايراد بنده این بوده‌است که همین برنامه ناقص هم همچوقت درست اجرا نشده و بهمین دلیل هم از شرکت در امتحانات متوسطه از شش سال بااینطرف با وجود آنکه مرتباً دعوت میشدم امتناع کرده‌ام ولی اینها دلیل تسریع در تغییر برنامه نمیشود.

من گفتم که برای تغییر برنامه نظر اساتید فن تعلیم و تربیت را نیز سیده‌اند جناب آقای دکتر زنگنه جواب میدهند مردمانی مانند دکتر حسابی و دکتر حسابی و امثال آنها که بسیار فاضلتر و فهمیده‌تر و عالمتر از بنده و ایشان هستند اظهار نظر کرده‌اند و در میان اساتید فن تعلیم و تربیت هم تاکنون کسی نظر مخالفت ابراز نکرده‌است بقول جناب آقای نورالدین امامی هیچ دخلی وار؟ اولاً شما کدام استاد تعلیم و تربیت را برای اینکار دعوت کردید کجا نظریه خواستید که مخالفت بکنند یا نکنند؟ آیا شورای عالی فرهنگ آمار صحیحی یا غیر صحیحی راجع بانباء این آب و خاک تهیه کرده آیا توانستید سن ورود بمرسرها از روی مبانی صحیح علمی تشخیص بدهید تغییر برنامه جناب آقای دکتر زنگنه از خیلی بیشتر مورد بحث و مذاقه بوده‌است و گمان میکنم پیش قدم در این کار هم جناب آقای دکتر صدیق بودند - آیا نظر ایشان را که سمت استادی نسبت بهمه ماها را داشته‌اند و یکی از بزرگترین متخصصین فن هستند خواسته‌اید - نه بلکه اینجا بصداقت حفظ شیئاً و غایت عنک اشياء فقط برای اینکه عمل شایانی انجام داده باشید بدون اینکه وسائل لازم تغییر برنامه را در نظر بگیرید تصمیم بتغییر گرفته‌اید درست است خدا بزرگ است فعلاً ما بتغییر می‌دهیم و مدتی با پدر آستین میاندازیم بعد هم هر چه می‌خواهد بشود - آنوقت اگر یک نسل در نسل هم از درس خواندن افتادند و عمرشان تلف شد بجهنم!

اما آنچه که راجع با آقایان دکتر حسابی و دکتر حسابی فرموده‌اید - آقای دکتر حسابی یکی از اساتید عالیقدر دانشکده علوم هستند و بطوریکه آقایان شنیده‌اند ایشان در قسمت فیزیک دارای تحقیقات بسیار ذی‌قیمتی هستند که مایه افتخار و آبروی ما ایرانیان در نزد ملل متقدم دنیا شده‌است و بنده بیقین دارم که از لحاظ تواضع علمی ایشان آقای پروفسور البرت آشتین را باستانی خود در قسمت فیزیک قبول دارند - حالا شما بروید از آقای انشتین راجع ببرنامج مدارس و تغییر آن پرسید البته از اظهار نظر نظر در این قسمت نمیدانم - من هم با اذعان بمقامات فضلی و علمی آقای دکتر حسابی و با کمال ارادت و احترامی که نسبت

بایشان دارم خودم را مجبور نمیبینم نظر ایشان را نسبت بتغییر برنامه قبول کنم یا ایشان را برای اینکار صالح بدانم اما آقای دکتر حسابی ایشان یکی از اساتید فاضل و عالیقدر ما هستند گذشته از مقامات علمی ایشان یکی از بهترین مردمان این کشور از لحاظ تقوی و اخلاق میباشند و بنده افتخار دارم که یکی از ارادتمندان ایشان هستم و از لحاظ عدالت پشت سر ایشان هم نماز می‌خوانم و همچوقت هم نسبت بچنین اشخاصی نسبت سوء نیت نخواهم داد ولی تغییر برنامه فرهنگ را مادام که بتصویب کمیسیون که مرکب از اساتید تعلیم و تربیت مانند جناب آقای دکتر صدیق - آقای دکتر هوشیار - آقای دکتر صدیقی - آقای دکتر جلالی - آقای دکتر بین - آقای دکتر گنی و آقای دکتر امیر هوشمند و امثال آنها که اساتید این فن هستند و اکثرشان دارای تألیفاتی بسیار ذی‌قیمتی در این فن میباشند مادام که تغییر برنامه بتصویب چنین هیئتی نرسد برای من قابل اجرا نخواهد بود و مضر خواهد بود و من نمیدانم چرا شورای عالی فرهنگ از نظریات این اساتید نخواست است استفاده کند - حالا آقایان محترم ملاحظه فرمایند که مخالفت من با این تغییر برنامه برای اینست که تمام اهالی کشور طیب باشند یا حقوقدان؟

من در آنجلسه عرض کرده بودم جناب آقای تقی زاده تشریف آوردند باینمملکت و از لحاظ سوابق فرهنگی و خدمات فرهنگی که ایشان داشته‌اند فوراً شورای عالی فرهنگ ایشان را بعضویت خود دعوت کرد این یک چیزی بود ایشان یک جلسه رفتند یک سال و نیم پیش و دیگر تشریف نبردند البته نماینده مجلس بودند گرفتاریهای سیاسی داشتند وقت نداشتند بروند حالا تصادف پیش آمده دو هفته قبل ایشان تصادفاً تشریف بردند شوری تصادفاً در همان جلسه این تغییر برنامه مطرح شد تصادفاً ایشان طرفدار تغییر برنامه بودند این بود عرایض من طبق صورت جلسه موجود جناب آقای دکتر زنگنه در جواب میفرمایند.

گفتید که آقای تقی زاده مدتی در شورای عالی فرهنگ حاضر نشده‌اند راست است زیرا ایشان میفرمودند که من از حضور در شورای عالی فرهنگی که فقط کارش تصویب دیپلم و تصدیق و ارزش اداری باشد بیزارم و هر وقت شورای عالی فرهنگ وارد بحث در کار خودش شد خواهم آمد خوشبختانه در این اواخر شورای عالی فرهنگ متوجه کار خودش شده‌است و بهمین جهت جناب آقای تقی زاده چند جلسه قبل از این جلسات هم تشریف میآوردند این بود عین فرمایشات جناب آقای دکتر زنگنه در جواب عرایض من اگر آقایان محترم بخاطر داشته باشند یا اگر بصورت جلسه مراجعه فرمایند ملاحظه خواهند فرمود که بنده پس از قسمت اول فرمایشات جناب آقای دکتر زنگنه در اینخصوص عرض کرده‌ام بنده از همین اتخاذ سند میکنم من میخواستم آنروز بگویم و قسمت آخر را هم تکذیب کردم مجدداً در اینجا بشهادت صورت جلسات شورای عالی فرهنگ من تکذیب میکنم که قبل از جلسه طرح تغییر برنامه جناب آقای تقی زاده در جلسات شورای حاضر شده باشند اما راجع بقسمت اول همانطور که در آن جلسه ضمن فرمایشات جناب آقای دکتر زنگنه عرض کردم من از اظهار بیزارای جناب آقای تقی زاده نسبت بشورای عالی

من نمیدانم آنروزیکه این قانون را میآوردند معایب آنرا میدانستند یا بعداً فهمیدند؟ در اینصورت میفرمودند که تصور این قانون برای حفظ آزادی ضرورت دارد حالا در اعتراف منبایدند.
«بهر حال این معایب در تبصره فن هست ولی قانون است و مادام که تغییر نیافته و مطابق اصول

پارلمانی تفسیر نشده‌است باید اجرا کرد» با اینوصف اگر نمیدانستند چه میکنند زهی تفهیمی و اگر متوجه معایب آن بودند زهی خیانت!
در هر صورت تفسیر مستقیم این معایب که خود اقرار میکنید بگردن خود شما است - از طرفی میفرمائید «قانون است و باید اجرا شود» چطور در این کشور ممکنات که خود جناب عالی در موارد متعدد مثلاً در مورد اجرای تبصره اخیر دانشکده همه قسم قانون را تحریف و بفتح مصالح ارباب نفوذ تفسیر و تعبیر و اجرا میفرمائید در مورد این قانون ننگین صلدار اجرای نس قانون میشود آنهم با این اصرار و جلالت و موشکافی آنهم در مورد من تنها بالاخره آقایان محترم بخاطر داشته باشید که وزارت جلیله فرهنگ با اینکه من قسمت مقرری را هم اصلاح کرده‌ام و از آن صرف نظر کرده‌ام هنوز بین اجازه انتشار روزنامه را نداده‌اند.

جناب آقای دکتر زنگنه فرمودند: «آقای دکتر بقائی نماینده مجلس و استاد دانشگاه هستند و بدو عنوان مشمول مقررات این تبصره میشوند و الا چه بیعی بود که ایشان روزنامه منتشر کنند»
اولاً من خوشوقتیم که اقلاً جناب آقای دکتر مصباح زاده که عیناً در وضعیت من هستند اجازه انتشار روزنامه میدهند و ثانیاً همانطور که جناب آقای دکتر زنگنه فرمودند تبعیض در بین نیست زیرا جناب آقای دکتر مصباح زاده نماینده مجلس و استاد دانشگاه میتوانند روز نامه بنویسند و دکتر بقائی نماینده مجلس و استاد دانشگاه نمیتوانند بنویسند اینک بحمدالله تبعیض نیست بقول مرحوم عبیدزاکانی معنای تبعیض را هم فهمیدیم.

بالاخره فرمودند (والا چه بیعی بود که ایشان روزنامه منتشر کنند) منکه تهدیدی نکرده بودم که ایشان صحبت از بیم میکنند پس معلوم میشود که بیعی در بین است و حقیقت امر هم اینست که دولت علی از آزادی قلم من واهمه دارد و اگر مجلس شورای ملی در این باب بمن کمک نکند و حق مرا ایفا نماید مسلم است که بهیچ قیمتی دولت بخودی خود حاضر نیست که اجازه بدهد من صاحب روزنامه بشوم. در آغاز فرمایشات جناب آقای دکتر زنگنه فرموده‌اند «گویا استیضاح دکتر بقائی هنوز ادامه دارد - میتوان گفت که استیضاح هم نیست بلکه ادامه فحاشی ادامه پیدا میکند» بلی جناب آقای وزیر فرهنگ مادام که استیضاحات دولت ادامه داشته باشد استیضاح اینجانب هم ادامه خواهد داشت - اما راجع بفحاشی گویا اشتباهی برای مقام وزارت رخ داده‌است من هیچوقت فحاشی نکرده و نمیکند این فرمایش جناب عالی حاکی از اینست که تیرهای من به هدف اصابت کرده ولی بین فحاشی و پردردی را نتوانستند فرق بگذارند - بلی من پرده دری میکنم - پرده عملیات فنگین وی اسم دولت را همواره پاره میکنم و حقیقت را میگویم ولی چون حقیقت تلخ است حرفهای من فحش بنظر میرسد.

در انجام فرمایشات جناب آقای دکتر زنگنه فرمودند: «شما فرهنگ را میخواهید که بجای درس در کلاسهای آن حوزه‌حزبی تشکیل دهند و اطفال کارت حزبی در جیب داشته باشند - شما فرهنگی را

میخواهید که نه اداره‌اش انضباط داشته باشد نه معملش بی تدریس و نه محصلش بی تحصیل باشد - من در صدد اصلاح این فرهنگ هستم و پیش از شما خدمتگذار فرهنگ بودم و کسب این افتخار را کرده‌ام.
آقایان ملاحظه فرمایند که باز همان حربه زنگنه تکرار میکنم آمد و اینهم دلیل دیگری بر اینست که تیر من به هدف اصابت کرده.
آقایان محترم اکنون من سلسله انتشارات شوروی را در ایران در دسترس دارم باینکه ببینید که در اخبار مربوط بکفرانسانها و بذرایبهای مختلفه آیا اولیای سیاسی و فرهنگی و پزشکی شوروی جام شراب خود را با سلامتی من مینوشیدند اند یا با سلامتی گاسبادین پروفسور دکتر اخبال؟ و آیا من و دکان سلامتی آنها و اولیاءشان نوشیده‌ام یا ایشان؟

جناب آقای دکتر زنگنه فراموش فرموده‌اید که در دوره چهاردهم کمی با توده‌ها همکاری میکرد من برای آن همکاریها میگویم شما مجرم هستید ولی شما و دوستانتان مرتباً مرا برای اثبات اینکه نکرده‌ام و همکاری که نداشتم متهم میکنند.
حالا ببینید که معلوم شده من میخواسته‌ام شاگردان کارت حزبی در جیب داشته باشند. تعجب در اینست که این آقایان همه اش با این حربه مرا تکفیر میکنند در حالی که من خود در ضمن استیضاح گفته‌ام که اگر جناب آقای سردار فاخر و جناب آقای ساعد و جناب آقای دکتر طاهری وجداناً حاضر شوند پشت این تریبون چنین نسبتی را بمن بدهند من حاضر خواهم بود که در همین میدان بهارستان سنک سار شده یا بدار مجازات آویخته شوم آیا شما و دوستانتان هم حاضر هستید که قدری تاریخهای گذشته را روشن کنیم قدری ورق بزیم؟ جناب آقای دکتر زنگنه بمن میفرمائید از کجا آمده‌اید و که انحصار وطن پرستی را شما داده‌عرض میکنم اگر طرف من فقط شما و امثال شما باشید وطن پرستی انحصار من است.

در خانه در جواب اینکه فرمودید «شما ده جلسه مجلس را بتعریف خود و ذکر افتخار پدر محترم مرحوم خود پرداخته‌اید زیرا خدمت بمملکت کرده‌است» و فرمودید «اگر باین حساب باشد من میتوانم بیش از سه قرن افتخارات خانوادگی را با اسم و رسم بشمارم و گویا خود شما هم چند بار نام شیخعلی خان صدر اعظم خیر خواه و مقتدر ایران را بردید الخ» عرض میکنم اولاً اگر مرحوم شیخعلی خان رحمه‌الله علیه وزیر مقتدری بوده‌است دخلی بوزاری نامقتدر فعلی ندارد و از اینکه جناب عالی صفت مقتدر را در باره آن مرحوم ذکر فرمائید چیزی از ضعف و سستی شما نمیکانند تا بنیان من باز میتوانم افتخار کنم که مقارن اعلان مشروطیت و حتی چندماه قبل از آن پدر بزرگوارم بهمراهی چند تن از راد مردان آزادخواه کرمان بتأسیس اولین مدرسه جدید در آن شهر اقدام میفرمودند در حالیکه هنوز اداره فرهنگی در آن شهر وجود نداشت و در حالیکه در همان زمان در بعضی نقاط دیگر مملکت بعضی اشخاص پیدا میشدند که سرب گذاخته در گلوی مردم میریختند و گمان میکنم لازم بتذکر نباشد که جناب آقای وزیر فرهنگ آن اشخاص را بهتر و نزدیک تر از بنده من شناسند و بخاطر دارند آقایان محترم توجه داشته باشند که این عرض

اخیر بنده بهیچوجه جنبه فحاشی ندارد ولی تصدیق میکنم که در برابر توهینات و اتهامات ناروای جناب آقای دکتر زنگنه یک پرده دری لازم و اعلام حقیقت تلخ تاریخی است.
در خانه دوسه موضوع دیگر هست که اجازه میخواهم بعرض آقایان برسانم.
اولاً - جرم مستمر دولت را در باره تغلف از اجرای قانون انتخابات متذکر میشوم و در این خصوص کتباً اعلام جرم میکنم.
ثانیاً - تذکر میدهم که دولت هنوز جواب سؤالات مرا راجع سیاست خارجی که در جلسه سری عرض شده بود نداده‌است و از موقعی که متن سؤالات را کتباً بوسیله مقام ریاست بهیئت دولت تقدیم کرده‌ام یک هفته میگذرد.

ثالثاً - موضوع مذاکرات نفت دو باره در پرده رفته‌است من نمیدانم دولت چکار میکند - نتیجه مذاکرات با مستر کس چه شد؟ دولت موظف است مجلس را در جریان بگذارد - دولت نوکر مجلس است و بغرض اینکه خیانت هم نکند باید جریان کار را مرتباً بمجلس عرض کند (وزیر دارائی - تمام شده) همچنین راجع باستیغای حقوق ایران در سایر قسمتها - در قسمت طلاها و شیلات چه کرده‌اند چند روزی بیشتر از عمر مجلس باقی نیست و باید این قضایا روشن شود.

رابعاً - در جواب جناب آقای پالیزی من نمیدانم آقایان چه اصراری دارند که صحبت از سرکار سرهنگ فولادوند بکنند - منکه هیچوقت اسمی از ایشان نبرده‌ام من فقط راجع بقاچاق شش هزارتن غله از مرکز کرمانشاه حرف زدم اگر آقایان خودشان میخواهند قاچاق را که چندی قبل صورت گرفت با اشخاص تطبیق کنند من گناهی ندارم ولی بهتر این میدانم که آقایان راجع بخود قاچاق مزبور صحبت کنند و بگویند که این شش هزارتن را کی برده‌است و استفاده‌اش را کی کرده دیگر عرضی ننارم.

۳- بقیه مذاکره در بودجه کل کشور
رئیس - وارد دستور میشوم.
دکتر معظمی - بنده عرضی داشتم.
رئیس - برطبق ماده ۱۲۸ دوپیشنهاد از آقایان نمایندگان رسیده‌است که متجاوز از سی امضاء دارد یکی قانون املاک و یکی قانون انتخابات فردا جزء دستور باشد (نمایندگان - صحیح است) اگر آقایان موافقت باید رأی گرفته شود.
مکی - چرا تا بلوقانون املاک را نگذاشته‌اند که اسامی مخالف موافق نوشته شود؟
رئیس - پیشنهاد قرائت میشود.
(بشرح زیر قرائت شد)
امضاء کنندگان ذیل پیشنهاد میثابیم روز دوشنبه بیستم تیرماه جاری جلسه فوق العاده برای بحث در اطراف لایحه املاک و گذاری تشکیل شود همینطور امضا کنندگان زیر پیشنهاد میثابیم روز دوشنبه بیستم تیرماه لایحه اصلاح قانون انتخابات مجدداً مورد بحث و رأی قرار گیرد.
رئیس - آقایانی که موافقت با اینکه جلسه فردا بطور فوق العاده تشکیل شود (اردلان - کدام اول باشد) اول املاک و گذاری و بعد قانون اصلاح انتخابات آقایانی که با این پیشنهاد موافق هستند قیام کنند (عده زیادی قیام نمودند) تصویب شد

بنابراین فردا ساعت ۹ جلسه خواهد بود آقای دکتر معظی بفرماید .

دکتر معظی - بنده میخواستم خاطر آقایان نمایندگان محترم را متوجه این امر بکنم توجیه بکنم که این بودجه زودتر از تصویب مجلس بگذرد اگر بودجه تصویب نشود باز مواجه هستیم با ایام فترت و چون یک سند قانونی نخواهیم داشت دومرتبه یک بدبختی برای این مملکت ایجاد میشود که چندین میلیون تومان بر بودجه مملکت اضافه خواهد شد بعد ما اینجا مواجه با این اشکال میشویم که نمی توانیم کاری بکنیم اما راجع به بودجه خواستم عرض کنم که آقایان که پیشنهاداتی داده اند آن پیشنهاد هائی که واقعا ضروری است نگاهدارند ولی آن پیشنهاداتی که ضروری نیست قبلا مسترد بفرمایند یا مختصر صحبت بفرمایند که بودجه زودتر بگذرد برای اینکه آقایان متوجه هستند تبلیغاتی که بر علیه ما میشود روی این زمینه است که مجلس بودجه مملکت را تصویب نمیکنند و اگر شما تصویب بفرمایند خرج هائی زیادی و برخلاف قانون میشود این است که تنی میکنم آقایان توجیه بفرمایند هر چه زودتر اینکار تمام شود و بودجه از تصویب مجلس بگذرد . (احسن)

رئیس - آقای معتمد دماوندی .

معتمد دماوندی - نوبت با اولیاء که رسید آسمان نوبت به ما که رسید آقایان نطق قبل از دستور کردند آتم اینهمه طول کشید . (یکی از نمایندگان - اولیاء بشما چه مربوط) تقریباً جزء اولیاء هستم چون تا بحال گناهی نکرده ام اما راجع به بودجه بحث ما در ماده دوم بودجه سال ۱۳۲۸ کشور است که از طرف دولت حاضر تقدیم گردیده در ماده دوم وزارت دارائی اجازه داده شده است که در آمده هائی را که پیش بینی کرده اند بشرح فهرستی که ضمیمه بودجه است وصول نمایند . بنا بر این بنده مختصراً در بعضی از مواد این فهرست و بودجه عرض میکنم و امیدوارم که خیلی زود بمرایش خود خانه بنده بحث ما در ماده دوم بودجه سال ۱۳۲۸ کشور است که از طرف دولت حاضر تقدیم گردیده و کمسیون بودجه با کمال تأسف و با آنکه اذعان بعدم موازنه بودجه نموده و از اینکه ۹۲ در صد بودجه مزبور صرفاً صرف امور پرسنلی مملکت گردیده و بقیه نیز در کش و قوس مقررات اداری زیر ورشده و بهیچوجه صرف امور عمرانی و تولیدی مملکت نمیکرد این بودجه غیر موازنه شده را بدون توجیه بمقامت امر و همچنین بدون توجیه بیازیرس اخروی با علم بر اینکه کلیه مبلغ هزار و صد میلیون تومان و کسری هزینه پیش بینی شده باید از ملت بیچاره و بدبختی که فاقد همه گونه وسائل زندگی است و تنها باید خداوند متعال و ایمان را سخ بدین حقیقت اسلام و توجهات خاصه شخص شخیص اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بزندگانی خود ادامه میدهد دریافت گردد . متأسفانه با آنکه از طرف نمایندگان ملت برای اینکه موازنه ای در این بودجه بشود تقاضای حذف کردند ولی نمایندگان دیگر توجیهی نکردند و این بودجه سنگین بردوش این ملت ستمکش و بدبخت تحمیل میشود این مبلغ که در صدر ماده دوم کمسیون بودجه وزارت دارائی اجازه وصول آن داده شده است از چه شخصاً یا نقل ، عطار ، سقط فروش ، دست فروش ، فرش

فروش ، سلمانی و سایر اصناف و سایر مردمی که در طبقات سوم و چهارم این مملکت زندگی میکنند اینها باید از طریق مالیاتهای مستقیم و غیر مستقیم بیشتر وصول بشود این صد میلیون تومان واقعا طاق است اصلا خود آن هشتصد میلیون هم طاق است این ملت باید تمام این بودجه را بدهد باضافه صد میلیون تومان که کسر دارد از کجا باید بدهد از همین قند و شکر و قماش فلان و زرچوبه و الکترونیک و برق و آب و غیر ذلک از همه مهمتر یک مسئله دیگری که آقایان توجه نمیکند موضوع شهرداریهاست شهرداریهای ولایات در اثر فقدان وسایل بکلی خوابیده اند و از بین رفته اند آنها چکار کرده اند آمده اند یک سورتا کسی باین بودجه اضافه کرده اند امروز یک مسابقه ای بین شهرداریها است برای تدوین و وضع عوارض جدید بر کلیه اماکن عمومی مردم این هم خودش یک مالیات غیر مستقیم است ملاحظه بفرمایید شهرداری تهران برای برق ، برای آب برای مستغلات و همه چیز عوارض وضع کرده است آن بیچاره بدبخت دستفروشی که میخواهد سبب بفروشد باید برود جواز بگیرد باید عوارض شهرداری بدهد از صبح تا شام در این هوای گرم و آفتاب سوزان او حاصل زحمتش را که باید بازن و بچه اش بخورد باید برود شهرداری تهران عوارض بدهد نه تنها شهرداری تهران بلکه در تمام شهرداریها امروز شما ملاحظه کنید به تمام اماکن عمومی ام از اجناسی که از شهری شهر دیگر صادر میشود در واقع دو نوع عوارض میگیرند یکی عوارض صادراتی مثلا چوب و برنج و پیاز و سیب زمینی که از بندر پهلوی خارج میشود آنها ناچارند عوارض بگیرند برای اینکه شهرداری بندر پهلوی یا شهرداری فسا یا اصفهان شهرداری شهر میخواهد اسفالت بکند پول ندارد میخواهد پول به سیور بدهد پول ندارد چکار کند تنها راهحلی که دارد این است که عوارض بگیرد مثل این که ما همین گرفتاری را پیدا کردیم چکار میکنید عایداتی که ندارد ناچار است عوارض به بندر بدهد و الا زندگی مشکل است از طرف دیگر با این وضع و اوضاع اسفناکی که در مملکت پیش آمده مخصوصاً در اوضاع اقتصادی ، بانک ملی هم آمده است یک دل بسیار مرعوزی بازی کرده است و آن این است که اعتبارات مردم را بریده است حالا برای چه مدعی است که اعتبارات را کم کرده قیمتها پائین آمده است ، در صورتیکه آقایان میدانند قیمتها بخودی خود رفته است بالا همینطور که یکی از آقایان میفرمودند که من حساب زندگی خود را دارم در هر ماه مبلغ هنگفتی هزینه زندگی من رفته بالا در صورتیکه خرج اضافی هم نمیکند چرا بانک ملی اینکار را کرده است که فشار بیاورد به مردم تجار را بورشکستگی ببرد مملکت را بورشکستگی سوق بدهد و بالتبع مجبور شوند مردم دولت افکار را که در بانک ملی دور میزند و واقعا اقتصاد مملکت را در دست دارند تسلیم آن افکار بشوند که بالاخره نشر اسکناس را که از اهم وظایف بانک است دست

آبدردست بکنند یعنی کارخانه برق وارد کند و لوله کشی آب درست نمایند خوب باین عوارض هائی که درست میشود می عوارض روی عراض ، عوارض روی عوارض بسته شده است به قند به شکر به قماش به توتون بنام ما بیحتاج عمومی تقصیری هم متوجه شهرداری نیست برای اینکه شهرداری باید سیور پول بدهد بایستی امور پرسنلی خود را اداره کند حالا پرسیم اینکه کیروزی هم میخواهد اسفالت بکند که آرزو واقعا هم شق و قمر کرده است و اگر هم بخواهد اسفالت بکند مردم حاضرند که زندگی خودشان را بدهند متأسفانه نمیشود ، برنامه ۷ ساله آقای وزیر دارائی باید کمکهای مؤثری به شهرداریها بکند و این عوارض را از بین ببرد آخر مردم این همه عوارضی را بر همه اماکن خودشان چه جور بدهند قند و شکر کیوژی ۴ ریال وارد این مملکت میشود بسیار خوب با کمال شهادت ملت ایران این قند و شکر را باین قیمت از شما میخرند و مازاد پولش را را شما میگیرید و میریزید بخزانه همین قند و شکر را میبرند به بندر پهلوی و وقتی وارد میشود ازش عوارض میگیرند آخر این یکمرتبه داده است بهرحال این عوارض و این مالیاتهای غیر مستقیم بقدری دامنه اش وسیع است که تمام ایران را گرفته است حالا ما صد میلیون تومان کسر بودجه داریم باید از این عوارض بدهیم چاره هم نداریم و برای اینکار باید یک سورتا کسی یک فشار دیگری بیاوریم فشار را کی میآورد ما مأمورین دارائی ، اخیراً جناب آقای وزیر دارائی فرموده اند مالیاتها را دو برابر وصول کنند حالا بنده عرض میکنم ملاحظه بفرمایید حوزه انتخابیه بنده که سی هزار نفر جمعیت دارد بیش از هشتاد هزار تومان است از آنکه صد و شصت مالیات ندارند حالا مرقوم فرموده اند که صد و شصت هزار تومان مالیات بگیرند کی باید بدهد ؟ صیاد بدبخت از کجا از همین عوارضی که از کسب و کار از سایر محل ها میگیرند کشاورز صدر - موافق بودجه هستم یا مخالف ؟ (بنده بعنوان موافق مشروط نام نویسی کرده ام که عراضی عرض کنم تا فکری بحال این مردم بشود و من امیدوارم که دولت یک فکری بکند که این صد میلیون تومان واقعا تحمیل نشود بر مردم و الا زندگی مشکل است از طرف دیگر با این وضع و اوضاع اسفناکی که در مملکت پیش آمده مخصوصاً در اوضاع اقتصادی ، بانک ملی هم آمده است یک دل بسیار مرعوزی بازی کرده است و آن این است که اعتبارات مردم را بریده است حالا برای چه مدعی است که اعتبارات را کم کرده قیمتها پائین آمده است ، در صورتیکه آقایان میدانند قیمتها بخودی خود رفته است بالا همینطور که یکی از آقایان میفرمودند که من حساب زندگی خود را دارم در هر ماه مبلغ هنگفتی هزینه زندگی من رفته بالا در صورتیکه خرج اضافی هم نمیکند چرا بانک ملی اینکار را کرده است که فشار بیاورد به مردم تجار را بورشکستگی ببرد مملکت را بورشکستگی سوق بدهد و بالتبع مجبور شوند مردم دولت افکار را که در بانک ملی دور میزند و واقعا اقتصاد مملکت را در دست دارند تسلیم آن افکار بشوند که بالاخره نشر اسکناس را که از اهم وظایف بانک است دست

بزند و بعقیده بنده و هر مقصد دیگری هر چند که بنده اطلاعات زیاد اقتصادی ندارم ولی بعقیده مقتصدین این موضوع رول بر زرگی در اقتصاد مملکت بازی میکند نشر اسکناس جدید بمنزله یک خیانت برای ملت ایران است زیرا تورم جدید میآورد و بالتبع به باز هزینه ها میروند بالا ، از مقداری که بعنوان عایدات پیش بینی شده و برطبق آن باید دولت وصول کند ردیف ۱۲ ، ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ در آمد پیش بینی شده است ملاحظه بفرمایید یکی از آن قسمتها که قسمت ۱۶ است رقم ۴٫۰۰۰ پست بره است ، در قسمت صادرات و واردات با اندازه کافی صحبت شده است و بنده نمیخواهم آنها را تجدید کنم در دنیا هر ملتی برای صادرات خودش یک چاره ای میاندیشد و میگوید هر کسی زیاد تر صادرات کرد فلان مقدار پول بهش زیاد تر میدهد ما برای اینکه تشویق کنیم که پوست بره بیشتر صادر بشود و ارزش بیشتر وارد مملکت بشود اینجا بابت ۴٫۰۰۰ پست بره فرستاده بکشور های خارجه چهار میلیون ریال عایدات پیش بینی شده است خوب اگر اینطور باشد کسی دیگر پوست صادر نمیکند ، جناب عالی آقای وزیر دارائی جناب آقای وزیر مشاور (آقای وزیر اقتصاد که نیستند) فکری برای صادرات مملکت بکنید باید تمام وسائل را وزارت کشاورزی در اختیار صادر کننده بگذارد که صادر بشود (دکتر عبده جلو گیری از کشتار بره است) تفاوت نمیکند چیزی دیگر هم بمشروط است یکی یکی میرسیم باقلام و بنده عرض میکنم این از لحاظ بره کشی و فروش آن مانعی ندارد ولی از لحاظ صادرات دیگر چه میگویند اینموانع را باید از روی صادرات مملکت بر داشت واقعا یک وضع بیچارگی ما را فرا گرفته است در تمام مدت سلطنت اعلیحضرت رضا شاه کبیر ملاحظه فرمودید که هیچوقت واردات فرونی بر صادرات نداشته است از جمله اقلام صادراتی یکی هم برنج است در تمام دوره سلطنت اعلیحضرت قاید برنج صادراتی نه برنج خوراکی (چون برنج صادراتی قابل خوردن نیست یعنی آن برنج را اگر شما در دیک برای پخت بریزید قابل خوردن نیست و یک چیزی در میآید که بهیچوجه قابل خوردن نیست) حتی در زمان سلطنت اعلیحضرت قاید که کمبود خوار بار و غله بود و از خارج مجبور بودند غله بیاورند در همان اوقات برنج صادراتی هم صادر میشد مشتری بزرگ ما روسها بودند امروز خوشبختانه مشتری بهای دیگری هم دارد این برنج و بجای اینکه تسهلی در امر صادرات این کالا بشود هر سال چهل هزار تن کالای صادراتی برنج داریم اگر خشکسالی بشود و اگر خشکسالی نشود و بازار بیاید و بیهودی حاصل شود شاید در حدود هشتاد هزار تن بشود بعضیها معتقدند ۱۲۰ هزار تن ولی بنده معتقدم که ۸۰ هزار تن سال ۲۷ که از بهترین سالهای خوبی محصول برنج بود با وجود این که مقداری جنس بقاقاق حمل شده و صادر شده معدنک هنوز هم در حدود ۳۰ هزار تن برنج صادراتی موجود است ، بیست روز دیگر برنج تازه بشهر میآید ، بیست روز دیگر شروع بحمل برنج جدید میشود و یک ارقام هنگفتی را تشکیل میدهد و برنج موجود تا یکماه دیگر اگر بماند تمام از بین خواهد رفت و شرشک میزند خرد میشود آرد میشود خوب سی هزار تن برنج موجود است

مقداری را هم که قاقاق برده اند و از آقای وزیر دارائی خواهش کردیم که بیایند اینجا معرفی کنند کسانی را که قاقاقچیکری میکنند ایشان شریف نابورند و نفرمودند آن موقع صرف میکرد برای این که در جزایر و بنادر اطراف خلیج فارس برنج را قاقاق می بردند و اسکناس میآوردند حالا چه میآورند هیچ برای این که صرف نمیکند بالاخره در نتیجه تقاضای اهالی از جناب آقای قائم مقام الملك ایشان بعرض اعلیحضرت همایونی رساندند و دستور فرمودند که صدور برنج را آزاد کردند ما این از لطف دولت متشکریم اما استدعای بنده این است فکر کنید از ۲۰ روز دیگر محصول جدید شروع میشود و لااقل چهل هزار تن که مصرف داخلی ندارد آماده میشود این را استدعا میکنم که یک فکری بفرمایند که این هفتاد هزار تن هشتاد هزار تن مبالغ هنگفتی لیره وارز میشود چرا این را برایگان از دست میدهند که در نتیجه رعیت بدبخت و مالک بیچاره و بازرگان بورجستگی دچار بشوند استدعای من این است که رسیدگی بفرمایید (وزیر دارائی - بسیار خوب) یکی از اقلام دیگر که در بودجه پیش بینی شده است موضوع انحصار دخانیات است یکروز بنده در حجره یکی از بازرگانان بوم که از اهل بندر پهلوی است که اخیراً بواسطه فشار اقتصادی و بعلمت اینکه در این شهر میگویند فعالیت اقتصادی نیست ناچار شدند بیایند بتهران ایشان میگفت من با چهار رقم بودجه این مملکت را میسرانم یکی از آن ارقام همین موضوع دخانیات است شاید در سال پیش از دو صد میلیون تومان برای مملکت استفاده داشته باشد اگر بتواند صادر بکند و بازار تهیه بکند برای این کار ولی این جا بیش از ۶۰ میلیون تومان پیش بینی نشده انحصار دخانیات در ماده ۱۱ (وزیر دارائی - ۱۸۰ میلیون تومان) به بخشید ۱۸۰ میلیون تومان شما ملاحظه بفرمایید از این ۱۸۰ میلیون تومان چه چیزی گیر رعیت گیلانی میآید تمام مقدسات عالم قسم با دهن روزه و کمال شهادت عرض میکنم که تمام رعایای گیلان ضرر میکنند بروید نگاه کنید دفاتر انحصار دخانیات گیلان را که مساعده گرفته اند اغلب قرضشان مانده است ، اغلب آنها سال بسال نمیتوانند حتی مساعده خودشان را بپردازند آخر آقا شما ۱۸۰ میلیون تومان حاصل دسترنج یک مشت رعیت را میبرید بنده عرضی ندارم ولی آخر یک چیزی هم بدهید باین بدبختها که نتوانند زندگی کنند استدعای ما این بود و در ظرف این دو سال هر قدر کوشش و تلاش کردیم که یک مقداری را اضافه کنیم موفق نشدیم و حریف نشدیم (وزیر دارائی - پارسال علاوه کردند) از این عایدات هنگفت پنج درصد را صرف رعیت بکنید (صحیح است) که این بدبخت یک خانه ای داشته باشد زندگی بتواند بکند نه اینکه ضرر بکند از آقای اکبر که تشریف ندارند سؤال کنید قسمت عمده ملک ایشان زیر کشت توتون است و بیسید که رعایای ایشان چه بدست میآورند ۱۸۰ میلیون تومان کم پولی نیست ، استدعای ما این است که آقای وزیر دارائی به این یک مشت رعیت را که بخزانه دولت کمک میکنند یک توجهی بفرمایند (صحیح است) یکی از موارد دیگر عبارت از این است سود ویژه ردیف ۱۶۴ است موضوع در آمد بانک صنعتی بنده از کلیت این

کار صرف نظر میکنم آنچه که مربوط به حوزه انتخابیه بنده است صحبت میکنم قسمت عمده از فلاحت گیلان بیله است این بیله در اختیار بانک صنعتی است اداره نوغان آنجا هم خیلی زحمت میکند برای بهبود و تربیت کرم ابریشم عرض کنم از لحاظ مساعده توسعه باغات توت از زحمات آنها معلوم مردم گیلان و بنده متشکریم مخصوصاً در قسمت اداره و غان آقای حاتم که از یک فامیل بسیار نجیب هستند و خیلی علاقمند هستند ایشان هم در این مدت زحمت کشیده اند و امسال هم محصول بیله از هر سال بهتر شده یعنی درست دو برابر شده شما را بخدا ملاحظه بفرمایید بانک ملی ایران مثل این که مأمور هر ج و مرج در این مملکت است میگوید هیچ پول نداریم و جنوی این کار را میگیرد و مانع از این است که پول بر عبت داده شود اگر بخواهند این سیاست را در مملکت بازی بکنند دست خود را باز میکنند آخر آن رعیتی که چهار روز زحمت میکند و بیله از تهی میکند و به بازار میآورد آنکه نمیدانند ما بیله نمیدهند که بانک صنعتی بیله را از او بخردا اگر شما نمیکردید اجازه بدهید بیگران بخردند اگر بخردید چنانکه بانک ملی اینطور میکند بهر حال آقای قائم مقام الملك که خیلی از ایشان متشکریم ایشان بعرض اعلیحضرت همایونی رساندند و اعلیحضرت همایونی که بیدارند و تنها چشم بیدار در این مملکت وجود شریف ایشان است دستور فرمودند وزارت دارائی که خیلی از ایشان متشکریم از خزانه دولت برداختند ملاحظه بفرمایید بانک صنعتی که میگوید ۱۹۰ میلیون تومان جنس موجود داریم ۳ میلیون تومان سفته معتبر بازار داریم ۳ میلیون تومان سفته تضمینی وزارت دارائی داریم ۴۷ میلیون تومان هم از وزارت دارائی طلبکار هستیم این را بانک ملی اعتبار نمیکند و در نتیجه مردم نمیتوانند بیله خودشان را بفروشند حالا تکلیف مردم چیست؟ امسال ما متوسل شدیم دست توسل بسوی اعلیحضرت همایونی دراز کردیم برای هر چیزی که نباید وجود مقدس ایشانرا آزر د و از آقای وزیر دارائی متشکریم که لطفاً از خزانه دولت دستور خرید دادند ولی این کارها را باید معلوم کنید مثل سنوات گذشته که مردم تمام باغات توتشان را از بین میبردند دوباره که بدست دولت افتاد یک سروصورتی گرفت و یک نرخ ثابتی پیدا کرد و مردم باغ توت درست کردند رعیت نگاه میکند که چه چیز صرف میکند بهمان کار میبردند اگر به بیند مرغداری برایش صرف کرد مرغداری میکند و اگر گاو داری صرف داشته باشد گاو داری میکند او هر کاری را که برایش صرف بکند میروند آنکار را میکنند اگر برنج صرف کرد میروند دنبال برنج و اگر چیزی دیگری صرف کرد میروند دنبال آن ، او که منتظر این نیست که خرید بیله در مرکز مملکت چه وضعی دارد و چه سیاستی در جریان است اختلاف نظرهای شخصی بین دو نفر که مثلا این آقا گفته که تو شکست بدی است؟ این بهال صد میلیون زارع گیلانی چه مربوط است این را استدعا میکنم توجه بفرمایند بعد از این رعایت بشود بنده خیلی معذرت میخواهم برای اینکه دوره با نزد هم مجلس شورایی با خرمیرسد و بنده هم که افتخار نمایندی مردم پهلوی و گیلان را دارم صرف نظر میکنم از وارد شدن در موضوعهای دیگر برای اینکه یک بار دیگر اوضاع اسفناک

اقتصادی گیلان را برض آفایان برسانم وظیفه وجدانی مرا با زبان روزه وادار کرد که این مطالب را برض برسانم و آخرین حرفهای خودم را عرض کنم این مطلب دیگر موضوع جای است بنده یک روز این جا راجع بجای عرضی کردم جناب آقای وزیر دارائی فرمودند که رعایای گیلان آن جایها را که از دولت میخرند دو باره میبرند به مأمورین دولت در گیلان تحویل میدهند چون قیمت این جای در بازار کمتر است با نرخ کمتری میخرند و با نرخ بیشتری میفروشند و بدولت تحویل میدهند در صورتیکه این طور نبود یک تصویب نامه ای صادر شده ملاحظه بکنید در سال ۱۳۲۶ برای حفظ جای داخله و چند نفر وارد کننده بی رحم که از هندوستان چای وارد میکنند و نوکر لیره و رویه هستند دارند این وضع میرسانند موضوع جای را حیف است که یک میلیون رعیت گیلانی که زیر بار قرض جای است از بی برد شمای قیمت چای کمک بکنید و بعد به بیند که قسمت عمده خرج این مملکت را از همین جای میتوانند تأمین بکنید چه ضرر دارد که کمک بکنید و حمایت بکنید از خرید چای و محصول چای ما که ننگیم چای ما از بهترین جایهای هندوستان هم بهتر است با فقدان وسایل این چای که الان عرضه میشود از بهترین جایهای دنیا بهتر است با فقدان وسایل هندوستان دارای کارخانجات بزرگ است و رقم صادراتش سرسام آور است ما داریم یک مقدار کارخانجات و یک دسته چرخهای دستی که مردم آنها را برحمت تهیه میکنند دولت باید پول بدهد کارخانه وارد کند تا این جای بخوبی احسن تبدیل شود جناب آقای وزیر دارائی توجه فرمائید تصویب نامه صادر شد که وارد کننده چای خارجی نصف از چای داخلی با آن مخلوط کند که از این راه کمکی ببشرفت این فلاح شده باشد این کار از دو نظر مفید بود یکی اینکه چای داخلی رونق پیدا میکند و دیگر اینکه طعم چای داخلی بمذاق مردم آشنا میشود چکار کردند؟ این آقایان چون چای خارجی منفعتش خیلی زیاد بود و دولت هم نمی توانست جلوگیری بکند رفتند نفوذ کردند پول خرج کردند قیمت این چای را بدولت دادند و جای را از انبار دولتی خارج نکردند و دولت هم هیچ فشار نیاورد که وارد کننده چای چای داخله را با آن مخلوط کند آنها بجای اینکه چای محصول داخلی را از انبار دولت خارج کنند قبض آنها را گرفتند و در بازار آزاد فروختند یعنی قبضی را که ۵ یا ۶ تومان از دولت خریدند در بازار آزاد باهای نازلتری فروختند آنوقت این ضرر را از فروش چای جبران خارجی کردند و این ترتیب روز بروز توی سر چای داخلی خورد و این چای ما در انبار داخلی انبار شد و آن تاجرهائی که باید سود ببرند آمدند چائی را که خریده بودند در همان آبادی بنده حاضر ام اثبات بکنم که در همان آبادی برای خراب کردن محصول چای داخلی آمدند این چای ها را از انبار دولت کشیدند بیرون و بادسته بنی مأمورین دولت بجای محصول جدید مجدداً بدولت فروختند روح فلاح گیلانی از این فعل و انفعاله خیر ندارد و بنده باید بنمایندگی از آنها از لطف جناب عالی که نسبت بجای مبذول فرمودید و مأمورینی که اعزام کردید

که الان مشغول خرید هستند که مال تشکر را بکنم ولی یک عرایش کوچکی هم دارم که میخواهم برض برسانم ایشان دستور فرمودند که جای لشکری بخورند یعنی فرمال شده ایکاش دستور میفرمودید که جای داخله هم لشکری خریداری میکردند و ارخانهای مآوردند و بجای را همین جا فرمال میکردند در نتیجه در خرید جای لشکر یک اختلاف فاحشی پیدا میشود این را مأمورین خرید باید توجه بکنند یکس دیگر اینکه باید دستور فرمائید که چای را مخلوط کنند از چای را چای را مخلوط بکنند با کمال خوبی این چای بازار پیدا میکنند و آن را میخورند در تمام خراسان این چای بازار داشت ولی یکی دوسال است که در اثر این فعل و انفعالات بازار داخلی خود را از دست داده است اگر این چای را مخلوط بکنند امید است که بازارهای فروش را بدست بیاورد و یک کمکی بفلاح آنجا بشود از این نقطه نظر است که ملائین و فلاحین تشویق میشوند و مجبور میشوند کوزراعت چای خودشان را ادامه بدهند و توسعه بدهند امیدوارم بجائی برسد که گیلان بتواند تمام چای داخلی مملکت را بدهد و مملکت را از این نیازمندی بجای هندوستان که دست خودش را بطرف او دراز میکند نجات بدهد و بی نیاز بکند (انشاءالله)

یکی از نمایندگان - آقای دماوندی هنوز خیلی باقی است.

رئیس - در بودجه محدودیت ندارد فرمائید **دماوندی** - میدانم ولی بنده زودتر تمام میکنم یک موضوعی است که اینجا صحبت شد و بنده هم میخواهم صحبت کنم آن موضوع نفت است امروز مجلس تویش بوی نفت میآید نمیدانم برای چی اما میخواهم بگویم که بر خلاف آن نشریات و تبلیغاتی که بر علیه دوره پانزدهم همه آقایان افتخار خدمتگزاری در آنرا دارند باید بگویم که دوره ۱۵ از مشعش ترین دوره های ایران است برای اینکه در هیچ یک از پارلمانهای دنیا نمی بینید که راجع بیک موضوعی اینهمه از طرف مجلس مذاکره و استیضاح و سؤال بشود و این خودش میرساند که نمایندگان ملت در مورد خودشان بیدار بوده و خواسته اند تا آخرین حدممکنه که امروز هم آخرین دقایق خودش را می بینید در این کار وقت کنند و دولت های وقت را موظف کنند بگرفتن حقوق ملت ایران نه تنها راجع به نفت راجع به شیلت نه تنها راجع به شیلت راجع به بحرین راجع به بحرین راجع به بطلای مسکو نه تنها راجع بطلای مسکو راجع به خساراتی که ناشی از جنگ بوده و بملت ایران وارد شده و هنوز هیچگونه اقدامی در باره آنها نشده است و بنا بر این باید دوره ۱۵ این افتخار را برای خودش حفظ کند و اگر در یک لحظه تبلیغات مخالف میشود این تبلیغات از ناحیه خارجی است و باید جلوی این تبلیغات را گرفت و در آینده نزدیک تاریخ خودش گواهی خواهد داد که مجلس دوره ۱۵ قانون گذاری از افتخارات بزرگ و مهمش این است که در خصوص استیضای حق ملت ستمدیده ایران از دست اجانب و جبارین که خون ملت ایران را مکیده اند دقیقه ای فروگذار نکرده است یکی از موضوعاتی که موضوع عرض بنده است و در آن هم باختصار میگویم بودجه وزارت راه و اداره کل راه شوسه

و بنادر است این دوسه بودجه را با هم مخلوط کرده اند حالا چرا عرض میکنم؟ علاوه بر اینکه راههای شوسه ما خیلی خراب است و باید درست بکنند موضوع بندر خیلی مهم است برای بندر پهلوی که بنده اهل آنجا هستم و از طرفی بنده در ظرف این دوسال به بهترین وجهی از حقوق آنجا دفاع کرده ام الان در آنجا وضعی است که مردم کسب و کار ندارند یعنی از روزیکه روسیه باین حال درآمد و بندر پهلوی از یک وضع بازرگانی که در ایران شاخص بود بیرون آمد و بیک فقر شدید اقتصادی افتاد مردم آنجا دیگر جز صیادی حرفه ای ندارند مردم صیاد باید از کجا استفاده کنند؟ از مرداب بهره برداری میکنند. فعلا اعاشه سی هزار نفر از همین جاست متأسفانه در اثر سهل انگاری در این چند سال اخیر و ندادن اعتبارات اداره بنادر بطور کلی هم مرداب خشک شده و دم کانال خشک شده بنده یادام هست هر وقت اعلیحضرت فقید تشریف میآوردند قبل از اینکه این شن کش جدید برآیند از روسیه شن کش میآید اگر احیاناً کانال شن کشی نشده و بانک نشده بود مگر رئیس اداره بندر با فرماندار میتوانست آنجا بماند؟ مگر جرأت داشتند با اعلیحضرت همایونی عرض بکنند که امسال بواسطه نبودن اعتبار کانال خوابیده است؟ بنده عرض کردم که چون اعلیحضرت همایونی مکرر در آن قسمت تشریف داشته اند از وضع بندر پهلوی مطلع هستند یک حرکت شنی دارد در بندر پهلوی از شمال بجنوب این شن در نتیجه این اسکله ای که در بندر پهلوی ساخته اند میرود و کانال را پر میکند و قتیکه کانال را پر کرد مرداب مجرای قوی ندارد که گل و لای این را بکشد بندر و در نتیجه خشک بشود در نتیجه چه میشود مرکز و مخزن تمام ذخائر ماهی بخزر در مرداب بندر پهلوی است این چند سال در نتیجه وضع بد صیادی که اداره شیلت بوجود آورده بود یک تنزل فاحشی در انواع ماهیها شد اصلاً چند نوع ماهی از بین رفت از قبیل سم و کویور که انشاء الله آقایان مسافرتی با آنجا فرمائید با کمال میل و امروز هم یک تنزل فاحشی دارد و راجع به ماهی سفید پیش میآید چون این نزاهدا که در بحر خزر زندگی میکنند باید باند برای تکثیر خودشان در آب شیرین و تنها آب شیرین در دو جا هست یکی در خلیج گرگان است یکی هم بندر پهلوی است چون بندر پهلوی وسعت کانالش و وسعت مردابش بیشتر است ماهیها با آنجا هجوم میآورند حالا اگر خشک بشود چه میشود؟ نتیجه اش اینکه علاوه بر اینکه یک ضرر هنگفتی از جهت ذخائر طبیعی بر مردم ایران وارد میشود سی هزار نفر مردمی که چشمشان فقط باین دریاست و این سه ماه زمستان را باید بیرون برای منت یکسال کسب و اعاشه بکنند از بین میروند استدعای من این بود که آقای معاون وزارت راه که تشریف ندارند آقای وزیر هم که تشریف ندارند استدعای من این بود که این بودجه اعتباراتی بندر را مستقیماً بخود بندر بدهید یک موضوع دیگر که مبتلا به شهر ما با شیلت است آقای وزیر کشور تشریف ندارند این موضوع عوارض است چون مسئله حیاتی است عرض میکنم ما بموجب یک تصویب نامه ای از ماهی سفید عوارض میگیریم

در امتیازنامه شیلت ماهی سفید نیست یعنی شیلت حق دارد از ماهی حرام صید کند پس اگر شیلت کنتراچی گرفت و صیاد گرفت از این نوع ماهی را صید کرد باید عوارض ما را بدهد ام از اینکه این ماهی را بخواهد بداخله کشور بیاورد یا بخارج ببرد چهار سال تمام است سالی صدهزار ریال بودجه ناچیز شهرداری بندر پهلوی ضرر میخورد از امسال جلوش را میگیریم ما دیگر با زور پاسبان تمام نقاط صیادش را نگاهداری میکنیم ما امسال برای حفظ نزاکت اینکار را نکردیم که شاید یک طوری کنار بیاییم ولی سال دیگر تمام معایب را از طرف شهرداری مأمور میکاریم و میگیریم و یا میگوئیم بروید تهران این تصویب نامه را لغو کنید یا سهم ما را بدهید حالا چه میگویند میگویند آن مقدار از ماهی که به تهران حمل میکنند عوارض میدهند اما راجع بان مقدار که بخارج حمل میکنند و مطابق امتیاز نامه حق صید ماهی سفید ندارند میگویند طبق متن امتیاز نامه نباید عوارض بدهیم بنده میخواهم عرض کنم که آقایان شایق صید ماهی سفید ندارند اگر ما میآیم از ماهی حرام عوارض میخواستیم حرفی نبود ولی حالا که ماهی سفید میرید ما حرفی نداریم عوارض ما را بدهید اخیراً رفته اند با اداره امور شهرداری عوارض چهار ساله را بسی هزار تومان تصفیه کرده اند ما باین اعتراض داریم این بودجه برای ما خیلی مهم است آقای وزیر دارائی برای اینکه شهرداری بندر پهلوی با آن اوضاع اسفناک مانده هیچگونه وسیله ای ندارد بتمام مقدسات برای پرداخت حقوق ماهیانه سوره هم معطل است استدعای من این است که توجهی فرمائید آقای دهقان یادداشت فرموده اند که چندی پیش باتفاق آقای سعیدی معاون وزارت راه تشریف برده اند با اداره بندر دستور فرموده اند که شن کشی بشود بسیار تشکر ولی بایستی دستور میدادند که بودجه اداره بندر داده شود چون کشتی مازندران روزی ده تن مصرف مازو دارد و مبلغی پول میخواهد و اگر این مبلغ تأمین شده باشد کمال تشکر را دارم عرض کنم آخرین عرض بنده راجع بدو لایحه بود که از طرف وزیر محترم کشور و وزیر دادگستری به مجلس داده شده است یکی راجع بانچین هاست آقایان اگر مطالعه کرده باشند اینها اختیاراتی ندارند دو باره تمام اختیارات را میخواهند متوجه خودشان بکنند انتظار ما این بود که در این لایحه یک جور پیش بینی میشد که اهالی خودشان میتوانند شهر دارها را انتخاب کنند. مقدمات امر درست است همه خود انجمن ها را انتخاب میکنند آقایان به رنگه که میرسد آنرا بدست خودشان گرفته اند یعنی گفته اند انجمن را مردم انتخاب کنند بسیار خوب ولی وقتی میرسد بان کسی که باید دستور انجمن را اجرا بکند باز گفته است که دو درجه ای انتخاب بشود یعنی انجمن باید از بین اعضای دولت و یا از بین خودشان ۳ نفر را انتخاب بکنند و وزارت کشور از این سه نفر یکی را **رئیس** - اینکه راجع بیودجه نیست **دماوندی** - در هر حال بنده راجع باین موضوع عرض تمام شده خواستم تقاضا کنم که کمیسیون کشور جناب آقای ملک مدنی هم تشریف ندارند حالا اگر خواستند یک اختیاراتی برای گذراندن این لایحه بگیرند این موضوع را اصلاح کنند یکی موضوع

لایحه انتخابات بود که آقایان در اطرافش صحبت زیاد کردند و لایحه انتخابات تقصیر مجلس شورای ملی نیست دولت هم یک کمی قصور کرده شاید هم تقصیری نداشته و دولت خواسته است که بودجه زودتر بکنند و بعد قانون انتخابات را بکنند و حق هم بادولت است انشاء الله بودجه دولت که گذشت قانون انتخابات را هم زودتر میگذرانیم که فترتی پیش نیاید **رئیس** - آقای کهید **انصافی** - پیشنهاد کفایت مذاکرات داده ام **رئیس** - بعد از نطق آقای کهید **کهید** - بنده خیلی مختصر عرض میکنم عرایض خیلی زیادی ندارم مطالبی است که بعقیده بنده باید گفته شود و جایش در همین بودجه است اگر بنا شود که در بودجه مطالب گفته نشود این صحیح نیست و بالاخره میماند بشهادت خود آقایان بنده همیشه سعی کرده ام که وقت مجلس را کم بگیرم در تمام این مدت بنده بیش از یکدفعه صحبت نکرده ام و مذاکرات خودم را همیشه خلاصه کرده ام اینست که خواهش میکنم که توجه فرمائید که زودتر تمام شود مطالبی را که بسمع شریف نمایندگان و بالتبعیجه باستحضار ملت ایران میرسانم کمال لزوم و اهمیت را دارم و مخصوصاً از اعضای محترم دولت تمنی دارم با کمال دقت بعرایض و پیشنهادات این جانب توجه فرمائید از اوضاع هرج و مرج و بی ترتیبی ها و گشاد بازها و نداشتن امنیت عمومی و بالا بردن هزینه زندگی و فقر و بیکاری مردم و ناراحتی و بیس وعدم رضایت آنان و اضمحلال وضع کشاورزی و کشاورزان و حال رقت آور بعضی از مستخدمین دولت و غیره گفتنی ها چه درج فرمایید و چه در مجلس گفته شده است و تذکرات مفید و لازمه را داده اند و حقیقت قضیه این است که گوش مردم این کشور از شنیدن حرف خسته شده و عموم تشنه و منتظر عمل مثبت هستند اینک باصل موضوع می پردازم اولاً در ردیف یک و دو ۲۰ میلیون تومان بعنوان مالیات املاک مزروعی و ۹۰ میلیون تومان مالیات بردر آمد جزو عوائد قلمداد شده است **آقایان** محترم بطوریکه استحضار دارید این کشور از حیث منابع طبیعی خدادادی و استمداد فلاحی و داشتن مواد اولیه بی نظیر بوده و از حیث اخلاق پسنیده و نجابت و بردباری و تحمل مشقات کمتر ملتی بیبیه مردمان این کشور میرسد بنده با ارقام صحیح و دلایل روشن ثابت میکنم که هیچ ملتی بنسبت خود با اندازه ملت ایران مالیات نمیدهد ملت ایران بیش از چهار برابر میزان حقه مالیات میدهد ولی متأسفانه حتی یک عشر آنچه را که چه مستقیماً چه غیر مستقیماً مالیات میپردازد بمصرف اصلاح وضع و آسایش خود او نمیرسد مردم برای چه مالیات و خرج این دستگاه عجیب و غریب را میدهند؟ مردم مالیات میدهند که امنیت - فرهنگ - بهداشت - راه و راحتی داشته باشند آیا با چنین وضعی که آقایان استحضار دارند برای نمونه دارای یکی از آنها هستند؟ البته خیر قبلاً از سنوات ۲۰ یعنی در زمان شاه کبیر فقید عشر این مالیات و عوارض گرفته نمیشد و از آن عشارین همه عمران و آبادی که در هر قدم خاک این کشور نظر بیننده را حجب مینماید بوجود آمد که متأسفانه اغلب آنها خراب و رو بورانی میروند و فعلاً با گرفتن این همه

مالیات حتی مبادرت تعمیر و نگاهداری آنها نمی شود آقایان گنر مردم زیر بار فشار و تعدی مأمورین دولت و هرج و مرج و مالیاتهای سنگین و طاف فرسا خسته و شکسته شده است و این همه فشار برای آنها غیر قابل تحمل است دوم موضوع درآمد در ردیف ۶۴ مربوط به درآمد اقتصادی یعنی عوارض غیر مستقیم دستگاه اقتصادی کشور که تحت نظر دولت و از سرمایه ملت اداره میشود چه قدمه فیزی برداشته است؟ قدمه شکر را هر کیلو کمتر از چهار ریال میخرند و بیش از ۲۰ ریال میفروشند - سیمان هر تن در حدود ۹۰ ریال تمام میشود و هر تن تا ۲۲۷۰ ریال رسمی بفروش میرسد از هر کیلو چای در حدود ۵۰ تا ۵۰۰ ریال گرفته میشود از هر متر پارچه ۱۰٪ بعنوان عوارض موقت ۱۰٪ حق انحصار ۶٪ پول تصدیق صدور و ۳۸٪ تفاوت ارز و بین ۱۰٪ تا ۱۳٪ حقوق گمرکی و ۵٪ حق بیمه و متفرقه گرفته میشود که مجموع آنها بالغ بر ۹۶٪ میشود و همچنین مالیاتی که از سایر اجناس ضروری مردم گرفته میشود سر به میلیاردها میزند ولی در ستون در آمد بودجه سال ۲۷ که دولت تقدیم مجلس نمود اگر ملاحظه فرموده باشند رقمی شماره ۶۲ مشاهده میشود که فقط مبلغ چهل و سه میلیون و هشتصد هزار تومان بعنوان سود ویژه معاملات اقتصادی و بازرگانی قلمداد شده و در بودجه سال ۱۳۲۸ رقم ۶۴ شصت میلیون تومان قلمداد شده است و تعجب در این است که سود بانک صنعتی هم ضمیمه است خلاصه آنکه در حدود پانصد میلیون تومان مالیات و عوارض غیر مستقیم بوسیله ویرا اقتصادی از خوراک و پوشاک اهالی گرفته میشود و فقط چهل و سه یا شصت میلیون تومان بعنوان سود ویژه اقتصادی و بازرگانی وارد بودجه شده و میشود و معلوم نیست بقیه آن چه میشود آیا معقول است که از ۵۰۰ میلیون تومان عواید ۴۴۰ میلیون تومان آن صرف وصول شود این سود ویژه چیست چه مبلغ وصولی و چه مبلغ خرج است چه مبلغ هزینه و عواید بانک صنعتی چه مبلغ است دستگانه اقتصادی که است و چه میکند؟ آقایان بموجب قانون اساسی و سایر قوانین موضوعه تمام درآمدهای کشور مخصوصاً مالیاتی که از مردم گرفته میشود و هزینه های آن باید وارد بودجه شده و در مجلس شورای ملی مورد بحث و رسیدگی قرار گیرد نمیدانم جناب آقای نخست وزیر و هیئت دولت ایشان مخصوصاً آقای وزیر دارائی حقیقه میل دارند قلمی در راه اصلاح بردارند یا خیر اگر واقعاً مایل هستند استرحاماً تمنی میکنم که این دستگاه عریض و طویل اقتصادی را بهم زده و این لانه رشوه و ارتشاه و دستگاه حیف و میل از بیت المال ملت را براندازند و از این چهل و سه میلیون یا شصت میلیون تومان که موجب بدبختی کشور است و میتوان از معمل صرفه جوئیهای دولت تأمین کرد و شاید با خودداری از خرید اثاثیه تجملی و یا اجازه محل دواثر زاید تأمین نمود صرف نظر فرمائید و در نتیجه حذف این مالیاتهای سنگین و غیر ضروری طبعمای برای کالای مورد احتیاج عامه تنزل فاحش نموده و هزینه زندگی پائین آمده و قسمت عمده رشوه و ارتشاه از بین خواهد رفت و موجب رفاهت عموم افراد ملت اعم از کشاورز و کارمند دولت و کارگر و غیره خواهد بود و مردم از زیر بار سنگین هزینه زندگی خلاص خواهند شد مطلب بسیار مهم موضوع بیان یعنی موازنه دستگاهها نیست

که با سرمایه دولت اداره میشوند بنده چند فقره سؤال از وزارت دارائی راجع باین موضوع نموده ام و صورت دخل و خرج موسسات مزبور را خواستم ولی ابداً توجهی به آن نشد و جوابی مرحمت نفرمودند چون وضعیات آنها روشن نیست و بعضی خراب است که متأسفانه نتوانسته و بناچار خواسته اند جواب بدهند اینک از دولت تعلق میبکند بودجه وریز خرج و دخل تمام موسساتیکه از سرمایه دولت کار میکنند تهیه و با اختیار نمایندگان محترم بگذارند تا مورد رسیدگی قرار گیرد . آری این پولها کجا به عنوان مالیات گرفته میشود سترنج مردم زحمتکش کشور و حاصل مشقات شبانه روزی آنان است و وظیفه نمایندگی بما حکم میکند که نهایت دقت و مراقبت را در مصرف صحیح آن بنمائیم مهمترین وظیفه نمایندگان رسیدگی بدخل و خرج کشور است متأسفانه این وظیفه بخوبی انجام نمیشود .

آقایان محض رضای خدا قدری توجه کنید و ببینید ما چه وضعی داریم و چه بسا اهالی این کشور میباید تمام ولایات جنوبی ما خالی از سکنه میشوند شهرها خراب و جمعیت ایران رو بنقصان میرود و علت آن را هم جز در سوء اداره دستگاه حکومت در جای دیگری نمیتوان یافت . عرض دیگر بنده موضوع ردیف شماره ۶۴ ستون خرج بعنوان اعتبار کک به مستخدمین دولت بمبلغ ۱۳۵ میلیون تومان وضعیت کارمندان دولت بطور روشن بر آقایان محترم معلوم و روشن نشود نظریات اصلاحی به مرحله عمل نخواهد رسید . بنده معتقدم که کارمندان دولت را عناصر تحصیل کرده و روشن فکر مملکت تشکیل داده و بهیچ وجه نمیتوان تصور نمود که عده معدودی که شاید از ۵۰۰ نفر تجاوز نکنند تا درست باشند و بنظر بنده باید عوامل اصلی را در نظر گرفت تا مایه برتر شود عوامل اصلی نبودن کار آزاد است که مردم را مجبور میکند با ادارات دولتی هجوم آورند سبب نبودن کار آزاد مولد ثروت چه چیز است ؟ اولاً امنیت و اطمینان عمومی برای بکار انداختن سرمایهها از بین رفته و از بس دولت در امور مردم دخالت بیجا نموده است و عمل او موجب ضرر و حتی از بین رفتن سرمایه های اشخاص شده است دیگر مردم جرأت و اعتماد ندارند سرمایه های خود را برای انجام کارهای عام المنفعه و مولد ثروت بکار اندازند در نتیجه بطوریکه بر آقایان مشهود است سرمایه های عمده را در بانکها را کد و حبس کرده و یا در راه خرید و احتکار زمین و ائینه بگاز میبرند که علاوه بر عدم تولید ثروت برای عموم سبب گرانی سرسام آور زمینها و مضیقه و ابتلای عمومی شده است کما آنکه بیش از شهر یور ۱۳۲۰ و در زمان سرپرستی شاهنشاه کبیر فقید کار در هر گوشه کشور موجود بود سرمایهها بجزیران کار مولد ثروت افتاده بعدیکه اشخاص برای استخدام دولت رغبت نشان نمیدادند عمله و کارگر نایاب بطوریکه روستائیان بنسبیت وجود اجرت خوب ترک کار خود نموده و دنبال کار بکار خانجات و راه آهن و راههای شوشه هجوم میآوردند حالا بر اثر اخلال وضع و عدم توجه دولت بیکاری حکم فرما شده و فارغ التحصیلهای مدارس دائماً برای استخدام بدوائر دولتی هجوم میآورند

همان افراد رعیت و روستائی از نبودن کارو شرایط نا مساعد زندگی در دهات و خرابی وضع زراعت و تعدیات گوناگون بشهر رو میآورند درست دقت بفرمائید در هر شهر و مبعری کجا و سائل چقدر زیاد شده است تمام آنها کشاورزان و مولدین ثروت هستند ثانیاً دولت کارها و دستگاهها و کارخانجات را که باید بدست خود مردم اداره شود افراد سرمایه های کوچک کوچک را رویهم گذارد و برای اداره خود بسط کار و تولید در آمد بکار بند قبضه کرده و چون بنای کار را بر سرف سزینه های تجملی و توسعه پرسنل گذارده مخارج بیهوده صرف میکنند و در آمد هم ندارند نگاهی به آمار و درآمد هزینه کارخانه ها و نگاههای تولیدی که بوسیله دولت اداره میشوند این نکته را بخوبی ثابت میکنند که دولت کار فرما و مدیر و تاجر و مالک خوبی نیست و از سوء اداره در این قبیل کارها عموماً ضرر میکند و مردم هم ضرر میسازند این قبیل امور را باید خود مردم مستقیماً اداره کنند و دولت نظارت و تشویق و حمایت و راهنمایی نماید اینک نظریات اصلاحی خود را در زمینه عرایض فوق باستحضار میرسانم .

الف - دولت بفاصله یکماه حد اقل احتیاجات خود را برای اداره امور وزارتخانهها در نظر گرفته و تکلیف کارمندان را از آنها برقرار تعیین کند .

ب - از بین کارمندان دولت اشخاصیکه بسن تقاعد رسیده و یا سنوات خدمتی آنها طوریست که بتوان آنها را متقاعد نمود فوراً آنها را متقاعد نماید منتهی دولت برای اینکه حسن نیت خود را در مورد کارمندان باز نشسته نشان بدهد وضع معیشت آنها را رسیدگی و بقدر کافی مماش آنان را از محل ردیف ۶۴ خرج و تأمین کند .

ج - دولت خدمات عدهای از مستخدمین دولت را (آنهائیکه مایل باشند) باز خرید نماید . مثلاً خدمات ده ساله يك کارمند را بمبلغ یکصد هزار ریال خریداری و در مقابل از املاک خالصه بآنها داده و بانک کشاورزی را تجهیز کنند که سه طویل المدت با بهره کم به آنها بدهد .

د - تعداد زیادی قراء و قضات متعلق بدولت است که کل درآمد املاک مزبور رویهم رفته مبلغ بسیار جزئی است دولت میتواند دوست شرکت سهامی کشاورزی با آنها درست نموده و سهام شرکت مزبور را بابت باز خرید حقوق مستخدمین دولت و حقوق تقاعد بآنها داده که مشمول عمران و آبادی باشند و با این ترتیب تقریباً معادل بیست هزار نفر از کارمندان دولت مشمول امور فلاحی شده و سطح تولید بالا رفته و سرمایه عمومی اضافه خواهد شد و دستگاه دولت هم از هجوم مستخدمین و اخلال و فساد حاضر خلاص خواهد شد .

ه - دولت مقرراتی وضع کند که مستخدمین خود در مقابل مراجعات عمومی مردم با نهایت ادب رفتار و برای انجام کارهای مراجعین امروز و فردا نکنند به این معنی که هر کس بهر یک از ادارات راجع به کار و امری مراجعه مکرر مسئول مربوطه

مکلف باشد در ظرف ۲۴ ساعت تکلیف مراجعه کننده را مثبت یا منفی روشن کند و اگر معلوم شود کاریکه مسئول مربوطه ارجاع شده قابل انجام بوده و از سر باز کرده است آن مستخدم برای ابد از خدمت دولت معاف و معاکمه و مورد تعقیب قرار گیرد که تکلیف کارها روشن گردد و با این ترتیب از مراجعه اشخاص بمقامات بالاتر جلوگیری و وقت وزرا بیهوده تلف نخواهد شد .

و - بانک صنعتی باید حتماً از وضع و شکل فعلی خارج و با سرمایه آن تشکیل شرکتهای سهامی داده و چهل در صد از سهام آن را بعهده سین و مستخدمین دولت بابت باز خرید حقوق آنها تخصیص و بقیه را در دسترس فروش سایر اهالی کشور (اتباع ایرانی) قرار دهند و از وجه فروش بقیه سهام بدهی سنگین خود را به بانک منی پرداخت نمایند و در نتیجه از طرفی بدهی خود را پرداخته و از طرف دیگر کار مولد ثروت تهیه کرده و یکمده از مستخدمین را از شر ادارات خلاص و راه معیشت را برای آنها فراهم کرده و این دستگاه عریض و طویل بانک صنعتی را بهم زده و بصورتی در آورده که نتیجه حقیقی تولید کار و تقویت بنیه مالی کشور و حمایت صنایع کشور بدست میآید .

۳ - در خصوص وزارت دادگستری و دستگاه قضائی

کشور آقایان از نواقص کار آن مستحضرنده بنده عقیده دارم اول کاریکه در این قسمت لازم است آنکه هیئتی از صلاحی بصیر را تعیین و مأمور نمایند بوضعیت حال و سوابق اعمال و پرونده کلیه مأمورین قضائی رسیدگی و آنهائیکه در گذشته عمل سوئی از آنها سر زده و سوابق نامطبوعی دارند از کار عدلیه و قضاوت برکنار و دستگاه را از عناصر فاسد تصفیه و مأمورین و قضات پاکدامن و با فضیلت و تقوی را در رأس امور دعای قضائی بگذارند (رئیس - زود تمام کنید) چیزی نمانده الان تمام میشود ثانیاً تشکیلات و ادارات دوائر قضائی را در تمام کشور متناسب با احتیاجات و بارعبات آسایش و حل و فصل دعای و امور مردم قرار دهند فی المثل فلان دهاتی بدبخت را برای ادای يك تحقیقات بعنوان شاهد از فرسنگها مسافت احضار و بدون تأمین خسارات او را از خانه کاشانه خود دور و از هستی ساقط کنند . ثالثاً اینهمه مقررات بیچ در بیچ و گپیچ کننده که بهیچوجه مناسب با وضع حال کشور ما نیست تجدید نظر و قوانین و مقرراتیکه موجب سهولت و تسریع در حل و فصل دعای و احقاق حق فوری متظلمین شود بر قرار نمایند باور بفرمائید که مردم از این وضع بستوه آمده اند و بکاخ فعلی وزارت دادگستری با نظر نفرت نگاه میکنند از اغلب اشخاص میشنوم که حسرت زمان استبداد را میکشند و میگویند هر چه بود دعای و مراجعات مردم فوری و فی المجلس قطع و فصل میشد حالا يك دعوی حقوقی نتیجه مثبت یا منفی آن به نسل دوم یا سوم اصحاب دعوی هم وصلت نمیدهد و در ضمن اقدامات بالا باید استقلال قضات را هم تأمین و تثبیت نمود که قضائی مستقل کار خود بوده و از هر گونه اعمال نفوذ

و تعدیلات برکنار و دستخوش اغراض و نظریات خصوصی با سیاستهای دولت نگردد باید تمام معیشت و زندگی قضات را هم تأمین نمود بقصد بنده اگر کیفیات بالا بنحوا حسن تأمین شود در دستگاه شهر بانی و ژاندارمری هم تصفیه و اصلاح گردد و مانند دیگر کمالات ژاندارمری با ضابطین دستگاه دادگستری را اشخاص درستکار و حرف اطمینان جامعه تشکیل دهند میتوان اطمینان پیدا کرد که امنیت قضائی عمومی مردم تأمین و اهالی کشور میتوانند مطمئن باشند که در سایه پرچم عدل و امنیت زندگی میکنند در غیر اینصورت و با ادامه وضع فعلی جز اینکه هر روز بدتر از روز پیش شود و اضحلال قطعی ما پیش آید نتیجه دیگری را نمیتوان پیش بینی نمود يك نکته دیگری را که از لحاظ وضع قضائی بنظر بنده ضرورت اقدام دارد آن است که وجود معاکم مختلف اختصاصی از قبیل دیوان کبیر - دیوان معاکمات وزارت دارائی - اداره تعدیل مال الاجاره ها و محکمه املاک و اگداری زائد و تحویل بر بودجه است و از هر حیث بهتر آن است که این تشکیلات زائد را حذف و کارهای مربوطه جز وظائف محاکم و دادگاههای عمریهی قرار گیرد .

۴ - ردیف شماره ۶۰ خرج بعنوان هزینه معاکمات - مبلغ ۲۵۰۰۰۰۰ ریال وزارتخانه ها هر کدام برای خود دارای ادارات متشابهی از قبیل کارپردازی آمار - بازرسی - بهداری و غیره هستند چه ضرورتی بر وجود این تشکیلات عریض و طویل و مخارج بلا نتیجه آن هست معلوم نیست بقصد بنده این قبیل ادارات آنچه زائد است حذف و آنچه هم ضرورت داشته باشد در يك تشکیلات جامع متمرکز کنند مثلاً برای تمام وزارتخانه ها سازمانی بنام سازمان بازرسی کشور ایجاد و ادارت بازرسی وزارتخانه ها را منحل و در این سازمان متمرکز گردانند و بالنسبه در مخارج صرفه جوئی و کار هم بهتر پیشرفت میکند همبظور بهداری وزارتخانه ها و غیره .

۵ - ردیف شماره ۱۵ خرج مبلغ ۲۰۰۰۰۰۰ ریال بودجه وزارت بهداری است و تقریباً صدی دو و نیم از بودجه کل کشور است و بطور وضوح همه آقایان میدانند که این بودجه برای مبارزه با امراض گوناگون که اهالی این کشور فقیر بدبخت را احاطه کرده کافی نیست ولی بودجه وزارت دارائی که دستگاه وصول و مزاحمی بیش نیست .

ردیف شماره ۴۰ تا ۴۸ خرج مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰ ریال بملاوه کک هزینه که از ردیف ۶۴ خرج میگرد تقریباً صدی ۱۸ بودجه کل کشور را تشکیل میدهد . همچنین بودجه وزارت راه ردیف ۳۶ و ۳۵ در حدود مبلغ ۲۸ میلیون تومان است و بودجه وزارت فرهنگ ردیف شماره ۲۴ مبلغ ۷۷ میلیون تومان است که جمع بودجه و اعتبارات ساختمانی راهها و بهداشت مردم و فرهنگ عمومی کشور یعنی ۳ وزارتخانه مهم و مفید جمعاً مبلغ ۱۲۹ میلیون تومان و کمتر از خرج دستگاه وصول ۱۵۰ میلیون تومان است لابد آقایان صورت بالا بلند وزارت دارائی را که از کتاب شاهنامه زیادت است ملاحظه فرموزند ملت ایران چه گناهها را مرتکب شده که این همه مالیات جور و اجور باید بدهد و قسمت اعظم خرج وصول شود ایکاش وزارت دارائی به همین اندازه ای قناعت میکرد و بعنوان مختلف بر

مردم را در نمی آورند در هر صورت بنده ممتقدمستم و پیشنهاد هم کردم که از اعتبارات وزارت دارائی باید حتماً کسر و برای بهداشت و راه و فرهنگ اهالی کشور یعنی همان مالیات بدهها افزوده بشود و وزارت بهداری با نقشه صحیح در صدد مبارزه با مالاریا و تراخم و امراض گوناگون بر آید وزارت فرهنگ سعی کند با اصول منظمی مردم را با سواد کند وزارت راه هم راه مردم و جاده های شوشه را مرمت و تعمیر نماید این عمل کمک بسزائی بر یائین آمدن هزینه زندگی خواهد بود .

باید مردم را در اداره امور بخصوص امور محلی دخالت و مشارکت دهند و از تماس زائد و اجافات مأمورین دولت با مردم جلوگیری شود .

۶ - ردیف ۳۴ مربوط بوزارت اقتصاد منی . در وزارت اقتصاد ملی اصلاحاتی باید بعمل آید اولاً ترتیب صادرات و واردات کشور از وضع نامنظم فعلی خارج و سهمیه واردات کشور همه ساله با نظر خیرگان و متخصصین معین و بیانکهای مجاز برای اجرا و اگداز شود و موازنه واردات و صادرات را هر چه زودتر مورد توجه قرار دهند و اقدامات لازم برای عقد بینانهای بازرگانی و حمایت و ترویج صنایع داخلی و تکثیر صادرات بعمل آید ضمناً از آقای نخست وزیر و هیئت دولت تمنی میکند توجه عاجلی بوضع فعلی ارز بنماید . دستهای مرمری که مانع تنزل نرخ ارز هستند باید قطع کرد در مورد تصویب نامه اخیر ارز هم باید حتماً تجدید نظر نموده و با جلب نظر خبرگان ترتیب صحیحی برای این کار بدهند و بهر صورت نباید بهیچ عنوان بر بهای ارز افزوده شود و وضعیت مالی و اقتصادی را بدون نقشه صحیح نمیتوان دچار تحولات بیجائی نمود . کشور روبروشکستگی میرود و نزول پول تا میزان ۳۰٪ هم رسیده و باید هر چه زودتر با اسلوب صحیحی از این ورشکستگی نجات پیدا کرد .

۷ - ردیف ۶۵ درآمد کمیسیون ارز عرض دیگر بنده مربوط به اشکالات ارزی است که برای محصلین ایجاد گردیده . کمیسیون ارزی تا کنونی قسمتی از تصویب نامه دولت بمحصلینیکه بخرج خود برای تکمیل تحصیلات بخارج میروند ارز بخرش رسمی نداده و بآنها میگوید وسائل تحصیل شما در این ان فراهم است در صورتیکه چنین نیست وغالباً مشاهده شده مثلاً از هزار نفر داوطلب دانشکده طب به علت فقدان وسائل و ابزار کار فقط دو دست نفر قبول میشوند و بقیه سرگردان میمانند یا باید دولت تمام ابزار کار و وسائل تحصیلی شاگردان ایرانی را در داخله کشور تهیه و با اختیار آنها بگذارد و یا اقل بآنهائیکه بخرج خود بخارج میروند ارز بخرش رسمی فروخته و از هیچ کمکی در باره آنها دریغ نکند . آقایان محترم ترقی این کشور بسته به تشویق دانشجویان است . باید سعی کرد بهر نحویکه هست آنها را تشویق و وادار به تحصیل نمود (احسنت) از جناب آقای نخست وزیر و جناب آقای وزیر فرهنگ تمنی میکند در اینخصوص توجه مخصوص فرموده وسائل راحتی و موجبات تحصیل دانشجویان را بهر قیمتی هست فراهم کنند و یقین دارم که هر گونه لوازمی هم که در اینخصوص بمجلس تقدیم شود مورد تصویب نمایندگان محترم قرار خواهد گرفت .

۸ - ردیف ۳۰ خرج مربوط بوزارت کشاورزی موضوع بسیار مهم وضع خراب کشاورزی و کشاورزان کشور است . حقیقه شرم آور نیست در دنیائی که امروز با ابر و باران مصنوعی زمینها را آبیاری میکنند و با جدید ترین ماشین آلات عملیات کشاورزی را انجام میدهند هنوز ابزار کار ما را که جزئی از این دنیای مرفهی هستیم گاو این زمان حضرت آدم و داوزمان حضرت نوح تشکیل دهد ؟ دهقانان ما با زحمات و مشقات شبانه روزی بوسیله گاو و ناخن زمین را آماده نموده و تازه هنگام برداشت باید منتظر قضا و قدر باشند مثلاً اگر باد تیرید میبایست محصول یکسال زحمت خود و خانواده خود را از روی لاعلاجی در زیر باران و برف در جریان اضحلال قرار دهد و قابل توجه است که چنین کشوری را با این قبیل ابزار فلاحی کشور کشاورزی کشور با این قبیل ابزار فلاحی عهد عتیق و برای هزار غوغا نه برای مالک صرف نگردد و نمیکند شما یک نفر مالک را نشان دهید که عمل کشاورزی برای او صرفه داشته و املاک او در گرو طلبکار نباشد حتی مالکین عمده از قبیل سیهسالار اعظم - سیهدار رشتی عین الدوله - اتابک اعظم بطوریکه همه میدانند در حالیکه تمام املاکشان در گرو این و آن بوده با وضع بدی از بین رفته اند مگر سیهسالار اعظم از فشار طلبکار اجتناب نکرد ؟ مگر خانه عین الدوله در ازای قرض حراج نشد برای اینکه به آقایان محترم ثابت کرده باشم که وضعیت فعلی کشاورزی در ایران بهیچوجه نفی ندارد يك دلیل زنده مبارزی دارم و آن این است اگر کشاورزی در ایران صرف میگرد بطور قطع آقایان کلبهها از آن صرف نظر نمیکردند در حالیکه بطور واضح میدانیم که یکی از این آقایان برای نمونه هم پیدا نمیشود که مشغول امر کشاورزی باشد در سالهای اخیر اینهمه بود و عطر وارد کشور شد ولی من از آقایان محترم سؤال میکنم کدامیک از دولتئائیکه کوس برنامه مترقیشان در تمام جهان گوش مردم را کر میکرد اقدامی برای ورود تراکتور و سایر ادوات و آلات کشاورزی نمودند کدامیک از این دولتها حتی یکمهم ارزی را که برای ورود اجناس تجملی اختصاص دادند برای وارد کردن لوازم کشاورزی در اختیار کشاورزان گذاشتند ما با این استعداد فلاحی حتی میتوانیم سالیانه علاوه بر مصرف داخلی میلیونها تن خواربار و سایر مواد کشاورزی بخارج حمل کنیم ولی بر اثر بی لیاقتی و بی کیفیاتی و عدم توجه دولتها و تعدیلات گوناگون مأمورین دولت نتیجه این شده است که در سرخر من فریاد گرسنگی مردم از هر گوشه کشور عرش را به تکان آورده بطوریکه دولت مجبور شده برای رفع نیازمندیهای کشور با مبلغی گراف مقداری کتدم از خارجه خریداری کند . آقایان محترم يك نظر به کشور های دیگر انداخته و وضعیت فلاحی دیگران با این کشور مقایسه کنید و ببینید تفاوت ره از کجا است تا به کجا کشور ما که نام کشور فلاحی روی خود گذاشته است باید زارعین بهمان ادوات قدیمی که جز اتلاف وقت و فرسودگی زارع نتیجه دیگری ندارد گذران کنند . وضع کشاورزی ما باید حتماً اصلاح شود و با يك مختصر توجه بدون هیچگونه خرجی میتوان نتیجه مطلوبه را بدست آورد . حسن اتفاق زارع و کشاورز

ایرانی هم قانع است و هم متدین و اگر تا حدی وسایل کار او فراهم شود نتیجه خوبی بدست خواهد آمد دولت باید مردم را بناسیس شرکتهایی بمنظور شیار برای کمک بزرعین تشویق کند • همچنین برای اصلاح راه و فرهنگ و بهداشت رعایا با نظر خبرگان اقدام عاجل بعمل آورد و ۳۰ میلیون تومانی را که بعنوان زیان عمل کرد غلغولان ردیف شماره ۶۶ خرج در بودجه کل کشور قلمداد فرمودند اگر دولت با حسن نیت و با نقشه صحیح و بوسیله اشخاص درستکار و با تقوی بصرف کمک و به تقویت زارعین و کشاورزان و تهیه ماشین آلات فلاحی برساند و این همه اراضی لم یزرع خوزستان و دشت مغان (که به شهادت کارشناسان خارجی و داخلی فقط در خوزستان میتوان آذوقه ۵۰ میلیون جمعیت را تأمین نمود) را زیا کنند قطعاً علاوه بر آنکه مصرف کشور تأمین میشود عین این پول با منفعت بخواهد کشت و جنب آب آبی و زیرداری با گردن بلند در پشت کرسی خطابه به خود بنالند که تریاک داده اند و گندم گرفته اند •

مالیات حتماً باید از امور زراعتی برداشته شده و تماس مأمورین دولت را با زارعین کم نمود • یکی از بدبختیها اینکه موجب دلسردی کشاورزان را فراهم کرده موضوع آفاتی است که همه ساله مرتباً محصول کشاورزان را دستخوش فنا و نیستی قرار میدهد زارع بیچاره و بدبخت چندین ماه زحمت کشیده و در سرما و گرما با چنک و ناخن محصول خود را آماده نموده به امید اینکه از دسترنج خود بتواند مختصری از فقر و بدبختی خود را ترمیم کند ولی متأسفانه بمناسبت نداشتن وسایل در اثر کوچکترین آفتی کلیه محصول او از بین رفته و زارعی که یگانه هستی خود را که بایستی کلیه سال را از در آمد آن گذران کند از دست داده اجباراً و برای تأمین مخارج خود و خانواده اش دست از کارهای فلاحی خود کشیده و به شهرها هجوم آورده و جزء گدایان قرار میگیرند آفتابان ملاحظه فرمائید غالباً این گدایان همان زارعین خسارت دیده هستند که اگر مختصر توجهی بوضع آنها بشود دو مرتبه بدبخت خود مراجعه و مشغول امور کشاورزی خواهند شد •

در خانه با معذرت از طول کلام توجه دولت و نمایندگان معترم را بوضع رقت بار اهالی حوزه انتخابیه خود شهریار و ساوجبلاغ معظوف میدارم • متأسفانه مالا ریا اهالی بیچاره شهریار و ساوجبلاغ را بروز سیاه نشانیده و تلفات جانی بقدری زیاد شده که حدی بر آن تصور نیست خلاصه آنکه خانوادهای نیست که داغ دیده نباشد حتی مالاریای شهریار اهالی پایتخت را هم تهدید میکند و باید هر چه زودتر اقدام عاجلی برای از بین بردن آن نمود و با اینکه قانونی در چند سال پیش راجع به خشکانیدن چمنهای کمال آباد از تصویب مجلس شورای ملی گذشته معذرت تا کنون کوچکترین توجهی به این موضوع حیاتی نشده است • بنده تا آنجا ایستادم مقدور بوده اقدام کرده ام ولی این اقدامات کافی نیست و باید دولت طبق نقشه مخصوصی با کمک اهالی که از هیچگونه کمکی مضایقه نخواهند کرد وسایل مبارزه با این مرض خانمان برانداز را فراهم و هر چه زودتر شروع بعمل گردان است که استر حاماً از جناب آقای نخست وزیر و هیئت دولت تمنای توجه مخصوص در این تقسیمات

بنده عرض تمام شد فقط یک نکته خیلی کوچکی است عرض کنم و این عرضیه است که بنام مجلس شورای ملی داده اند که تقدیم بکنم ملاحظه فرمائید قانونی در ۱۲ خرداد ۲۸ راجع بباذوقه از مجلس شورای ملی گذشت در قانون باذوقه از مجلس شورای ملی داده شده که در نقاط حاصلخیز تا میزان پنج برابر مالیات بعنوان مازاد غله خریداری نمایند ولی متأسفانه وزارت دارائی از این اجازه قانونی سوء استفاده کرده و تصور نمیکنم که در تمام ایران معلی باشد که جزء نقاط حاصلخیز بمنظور وزارت دارائی ترسیده باشد حتی در محلهایی که کسر دارند آن نقاط را هم حاصلخیز معین کرده اند از آنجمله ساوجبلاغ و شهریار تصور میکنم اغلب آفتابان استحضار دارند که ساوجبلاغ و کوهپایه و شهریار هم حتی با اندازه مصرف غله نداشته و بقیه آذوقه خود را از بخشهای دیگر تأمین میکنند این عمل وزارت دارائی جز ایجاد وحشت عمومی و قحطی مصنوعی فقط و فقط برای سوء استفاده برای چیز دیگری نیست شرحی شورای عالی کشاورزی و مجلس شورای ملی و دولت عرض کرده که عیناً بعرض مجلس شورای ملی میرسانم که تمنی میکنم عطف توجه فرمائید عین عرضیه را تقدیم میکنم •

اردلان - طبق ماده ۱۲۳ اخطار دارم رئیس - فرمائید.

اردلان - چون نظامنامه مجلس در آزمایش است لازم است مشکلی که راجع بپیشنهادات داریم رفع بکنیم اینجا گفته ایم وزیر یا معاون یا یک نفر مخالف میتواند در مورد پیشنهاد یک کس دیگر صحبت بکند بنابراین الزامی نیست برای سرعت کار اینست که آقای رئیس ممکن است این موضوع را روشن کنند •

رئیس - این اخطار نبود • اگر بخوانند میتوانست صحبت کنند ولی وقتی نتوانستند صحبت کنند صحبت نمیکنند • پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده است قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

رئیس - پیشنهاد میکنم بعد از بیان آقای کهبد بکفایت مذاکرات رای گرفته شود • نبوی - ضیاء ابراهیمی

نبوی - در کلیات بودجه پیش از حد لزوم صحبت شده و میخواهم عرض کنم که آنچه حالا گفته میشود خارج از نظامنامه است کلیات همان بود که قبل از ورود در مواد گفته شده و حالا اصولاً راجع بکلیات نمیباید صحبت شود باید در مواد صحبت شود حالا اگر آفتابان موافقت فرمایند مذاکرات در ماده دوم کافی است و اگر آفتابان نظریاتی دارند آن نظریات وقتی تأمین میشود که قرائت پیشنهادات بشود مادام که اینکار نشده است هر حرفی زده میشود بیفایده است و تأثیری در کار بودجه ندارد بنابراین استدعا میکنم که آفتابان رای بدهند بکفایت مذاکرات •

آزاد - بنده مخالفم. رئیس - فرمائید.

آزاد - بنده با کفایت مذاکرات از این جهت مخالف هستم که متأسفانه قبل از اینکه بودجه مملکتی مطرح شود دولت یک لوابی میآورد و یک نفر صحبت میکرد و فوری رای بکفایت مذاکرات میکردند تا آفتابان پیشنهاد میکردند یک نفر فوری پیشنهاد میکرد که پیشنهادات برود بکمسیون روی هر هفته این اواخر

(تبصره ماده ۱۱۳ توسط آقای ارباب بشرح زیر قرائت شد)

تبصره - نمایندگان دولت نمیتوانند تصویب مطالب و مواد یک لایحه یا طرح قانونی یا گزارش را بعنوان طرح یا لایحه بصورت ماده واحده پیشنهاد نمایند در این موارد هر مطلبی که بعنوان طرح یا لایحه پیشنهاد میشود باید مواد و تبصره های آن جزء طرح باشد •

رئیس - علاوه بر اینکه پیشنهاد آقای ارباب پیشنهاد خرج است یک چیز مستقلاً را بموجب این تبصره نمیشود در یک لایحه دیگر گنجانید سابقاً پیشنهاد میکردند و سابقه پیدا کرده بود که یک کاری را در یک کار دیگری داخل میکردند •

ارباب - اجازه بدهید بنده توضیح بدهم **رئیس -** دیگر توضیح ندارد ماده ۸۰ آییننامه را هم قرائت کنید تا معلوم بشود توضیح لازم ندارد و بموجب این ماده فقط قرائت میشود

ارباب - مشابه اینها باید برگردد **رئیس -** البته هر کدام اینطور باشد بر میگردد پیشنهاد آقای عباس اسلامی قرائت میشود •

(شرح زیر قرائت شد) پیشنهاد میکنم شرح زیر بعنوان تبصره بماده دوم بودجه کل کشور اضافه شود

وزارت دارائی مکلف است از تاریخ تصویب این قانون در ظرف دو ماه بکلیه پرونده های مالیاتی اشخاصی که صورت ریز آنها در حکومت آقای حکیم الملک بکمسیون بودجه تقدیم شد و طبق اقاویر صریحه وزیر وقت در توافق مالیاتی آنها سوء استفاده بعمل آمده و توافقها برخلاف قانون و مقررات عملی گردیده تجدید نظر نموده برای اظهار نظر نهائی بدادگاه تجدید نظر دادرسی دارائی ارسال دارد

رئیس - اینهم همان حال را دارد **اسلامی -** این مربوط بمالیات است آقای رئیس پرونده های مالیاتی را عرض میکنم رسیدگی کنند •

رئیس - رای نمیشود گرفت (اسلامی - چطور نمیشود؟) نمیشود گرفت چون مربوط بکار بودجه نیست نمیشود رای گرفت (اسلامی - اجازه فرمائید توضیح بدهم این مربوط بمالیات است) آقا یکمرتبه دیگر این پیشنهاد را قرائت کنید ببینیم •

(پیشنهاد مجدداً بشرح سابق قرائت شد) **اسلامی -** این از دیاد در آمد است بنده توضیح

عرض میکنم اینجا نقض قوانین شده و بایستی وزیر دارائی حقوقی را که از دولت تصبیع شده احیا کند اجازه بدهید بنده توضیح عرض کنم آقایان قضاوت میکنند •

رئیس - این بمجلس مربوط نمیشود مربوط بمن است حالا فرمائید توضیح بدهید •

اسلامی - عرض کنم یک شخصی وزیر دارائی بود آقای نجم الملک که همه باو اعتقاد و اعتماد دارند (ببین اسفندیاری - همه خیر) آقای یمن جناب عالی این را فرمائید (یمن - جفتش را هم میگویم) بسیار خوب جناب عالی خیر خلاصه اکثریت مجلس باو اعتقاد و اطمینان داشت و دولتی که آقای حکیم الملک تشکیل داده بود بسیار دولت خوبی بود گذشت و

بنده هم نمیخواهم بگویم حالا دولت چطور است و تبلیغات انتخاباتی بکنم دولتی بود و رفت بی کارش شاید هم افرادش در این قضایه نباشند (دکتر سجادی - چرا هستند) آقای دکتر سجادی در این قضایه هستند که ایشان هم یکی از افراد شریف هستند عرض میکنم که هم مجلس شورایی بایشان اعتقاد و ایمان داشت و هم افکار عمومی ایشان اینجا آمدند و گفتند بموجب این صورتی که آورده ام اینجا یک زیر و بالائی شده است در این پرونده ها و یک خلاف مقرراتی شده است (نورالدین امامی - آنهم دروغ میگفت) دروغ میگویی بخوبی رسیدگی کنید رسیدگی کردن که عیبی نیست (مخبر - ما قبول میکنیم بشرط اینکه کم توضیح بدهید) خیر • آندهم کم توضیح دادم صورت دیگری پیدا کرد عرض کنم اگر که مأمورین یک اداره ای یک گزارش مختصری برای یک عضو بدهند میفرستند دیوان گیریدش را در می آورند ••

رئیس - آقای اسلامی این رای گرفته نمینود (اسلامی - چطور گرفته نمیشود) تشخیص این بمن است رای گرفته نمیشود •

اسلامی - بسیار خوب اینها باشد برای ضبط در تاریخ •

رئیس - هیچ گزارش یا لایحه ای را نمیتوان در ضمن لایحه دیگر پیشنهاد کرد • مجدداً تبصره ماده ۱۱۳ را قرائت کنید •

(تبصره مجدداً بشرح سابق قرائت شد) **اسلامی -** هر که این آیین نامه را باین نحو تنظیم کرده خیانت کرده است •

مخبر - اجازه میفرمائید توضیح بدهم ؟ **رئیس -** فرمائید •

مخبر - چون ممکن است که سابقه بشود خواستم عرض کنم که منظور ما در کمسیون •••••

اسلامی - من مدار کی آورده ام که میخواهم سیصد میلیون بخرانه دولت کمک کنم • **رئیس -** ساکت باشید آقای اسلامی • آقای دکتر معظی •

مخبر - عرض کنم منظور از این ماده که ما در کمسیون تنظیم کردیم این بود که یک لوابی بصورت ماده واحده نگذرد مثلاً بعضیها پیشنهاد میکردند که لایحه ستا یا لوابی دیگری که صد تا ماده است بصورت ماده واحده تصویب بشود منظور ما جلوگیری از این بود منظور ما این نبود که یک تبصره ای که آفتابان پیشنهاد کردند مطرح نشود • منظور بنده این بود •

رئیس - بسیار خوب • منظور این بود که مثلاً قانون بازرگانی جزء تبصره برنج نیاید • منظور این بود • آقای اسلامی شما هم یک طرحی تهیه کنید که فوریت داشته باشد چون این پیشنهاد را نمیشود رای گرفت پیشنهاد آقای باتماقلیج قرائت میشود • **(شرح زیر قرائت شد)**

ریاست محترم مجلس شورایی ملی برای تشویق امر استخراج معادن و ایجاد سد اینجناب پیشنهاد مینمایم تبصره زیر بماده دوم بودجه سال ۱۳۲۸ کل کشور ضمیمه شود •

تبصره ۱- بهر فرد ایرانی که پدر او ایرانی باشد و بهر شرکت ایرانی که از افراد ایرانی با دارا بودن شرط فوق تشکیل شده صد درصد سهام آن

از سرمایه ایرانی تشکیل شده باشد اجازه داده میشود برای کشف هر نوع معادن تحت الارضی در خاک ایران ••

رئیس - اینهم یک قانون خاصی است (باتماقلیج - اجازه بدهید قرائت بشود) بسیار خوب بخوانند • غیر از مناطقی که قانوناً منع شده باشد اقدام باستخراج نماید • ورود لوازم استخراج از هر گونه عوارض معاف خواهد بود •

از درآمد خالص اینگونه معادن استخراج شده تا سی سال ۲۵ درصد متعلق بشود خواهد بود و پس از سی سال چهل و نه درصد متعلق بدولت پنجاه و یک درصد متعلق بصاحبان سهام میباشد •

کلیه درآمد حاصل از کشف معادن و فروش محصول آن در سی سال اول از پرداخت هر گونه عوارض و مالیات معاف خواهد بود •

۲ - هر ایرانی یا شرکت ایرانی میتواند با موافقت دولت در ایران ایجاد سد نماید • درآمد حاصل از سد بندی تا ۱۵ سال از هر گونه عوارض و مالیات معاف خواهد بود و صد درصد بهره متعلق بصاحبان سهام میباشد بعد از ۱۵ سال ۴۹ درصد از کلیه درآمد حاصل متعلق بدولت میگردد و ۵۱ درصد بصاحبان سهام تعلق خواهد گرفت •

آییننامه های لازم مربوط باین تبصره را دولت تهیه و حتی المقدور کمکهای لازم را بدو طلبین استخراج معادن و ایجاد سد خواهد نمود •

رئیس - یک پیشنهاد دیگر را قرائت کنید (باتماقلیج - اجازه بدهید) این مربوط بلایحه بودجه نیست و یک قانون خاصی است (باتماقلیج - این قفل آهنی از روی معادن ایران برداشته میشود اجازه فرمائید توضیح بدهم) شما که علاقمندید یک طرح تهیه کنید • پیشنهاد آقای نبوی قرائت میشود • **(شرح زیر قرائت شد)**

پیشنهاد میکنم ماده ۱۱ تصمیحات کمسیون بودجه مورخه ۲۸/۲/۲۸ اعتبار ساختن آبنه دولتی در سال ۱۳۲۸ منحصراً برای تکمیل ساختمانهای آبنه تمام قابل مصرف خواهد بود برای ساختمانهای فرهنگی و بهداشتی (صحیح است) •

رئیس - آقای نبوی **نبوی -** علاوه بر لایحه بودجه که الان مطرح است یک تصمیحاتی در کمسیون گرفته شد بنام تصمیحات کمسیون بودجه و بدولت هم ابلاغ شده و الان اجرا میشود حالا کار نداریم اینکه این چقدر قوت قانونی دارد یا ندارد در ماده ۱۱ این تصمیحات نوشته شده که اعتبار ساختمانی امسال منحصراً صرف بناهای آبنه تمام سابق خواهد شد و دولت نمیتواند بنای تازه ای بسازد در حالیکه وزارت فرهنگ و همچنین وزارت بهداری در یک جاهائی تمهید کرده اند که بیمارستان بسازند یا دبستان بسازند و بقیعه بنده لازم است و بهترین مصرف وجوه ساختمانی این است که صرف ساختمان دبستانها و بیمارستانها بشود صورتی که این تصمیحات کمسیون بودجه مانع آنست این است که امسال دبستان تازه ای یا بیمارستانی نمیتواند بسازند • بنده پیشنهاد کردم که ساختن دبستان و بیمارستان شامل آن تصمیحات نباشد و دولت بتواند بسازد و این را استدعا میکنم موافقت فرمائید (صحیح است) **رئیس -** آقای مخبر •

مخبر - آقای وزیر دارائی موافقت کردند و بنده موافقم (احسن)

مکی - بنده مطابق ماده ۱۱۳ اخطار دارم. **اسلامی -** الان يك طرحی امضا میکنم که نظامنامه ملغی بشود تا دیگر چشممان کور بشود و چشم بسته بجزی رأی ندهیم.

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای نبوی آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برحاستند) قابل توجه شد پیشنهاد آقای اسلامی قرائت میشود. (شرح زیر قرائت شد)

وزارت دارائی مکلف است که از تاریخ تصویب این قانون در ظرف دو ماه کمیسیونی برای تعیین تکلیف روستاهای شمال از نماینده خود و رئیس انجمن شهر و هر کسی که لازم بداند تشکیل و بسوابق ساختمان آنان و مالکیت روستاها رسیدگی و احقاق حق نمایند.

اسلامی - این حال مربوط بکار بودجه میشود؟ **رئیس -** اینهم يك قانون خاصی میخواهد.

اسلامی - این خانهها دارد خراب میشود. این مربوط به بودجه است. کسر درآمد میشود دولت میگوید مال من است مردم میگویند مال من است قانونش هم در ۱۳۲۲ گذشته است.

رئیس - بکمر تیرنگ قرائت کنید (پیشنهاد آقای اسلامی مجدداً بشرح سابق قرائت شد) یکی دیگر را قرائت کنید این وارد نیست. پیشنهاد آقای امینی قرائت میشود (جمعاً از نمایندگان - ایشان نیستند بسیار خوب پیشنهاد آقای اسلامی قرائت میشود. (شرح زیر قرائت شد)

وزارت کلبه اجناس لوکس و غیر ضروری و لوازمی که در ایران نظر آن پیدا میشود در کشور بکلی ممنوع است وارد کنندگان و قاچاقچیان از ۱۰ تا ۱۰۰ سال حبس محکوم خواهند شد. وزارت اقتصاد ملی مکلف است صورت اشیاء مزبور را پس از یکماه از تصویب این قانون تهیه و در روزنامه ها اعلان نماید **اسلامی -** پیشنهاد کردن فایده ندارد بنده پس گرفتم.

رئیس - پیشنهاد آقای یمن اسفندیاری قرائت میشود. (شرح زیر قرائت شد)

وزارت دارائی و دیوان دادرسی دارائی مکلف هستند از تاریخ تصویب این قانون در ظرف سه ماه کلبه پرونده های ثبتی اراضی تهران و اطراف و حومه آنرا که متعلق بدولت بود **اسلامی -** اگر مال بنده است پس گرفتم. **رئیس -** همه را بخوانید بعد از قرائت پس بگیرند - پیشنهاداتی که میرسد باید قرائت شود شما آئین نامه را نگاه کنید باید قرائت شود میخواهد نخوانند باید بیایند از اینجا بگیرند بپرید مادامیکه اینجا هست قرائت میشود.

(بقیه پیشنهاد آقای اسلامی شرح زیر قرائت شد) و یا جزو اموال عمومی شناخته شده و با خدعه و تزویر عده ای اسناد مالکیت آنرا دریافت داشته اند و یا اراضی مزبور در دست حیف و میل است طبق اطلاعاتی که وزارت دارائی یاسایر مقامات و یا اشخاص داده و میدهند رسیدگی و گزارش آن را بمجلس شورای ملی تقدیم دارد.

مکی - این پیشنهاد را بنده قبول میکنم **رئیس -** پیشنهاد دیگری قرائت شود (شرح زیر قرائت شد)

وزارت راه مجاز است برای استفاده از دودمدن

مهم ذغال سنک ایلکاو کلند و رود راه بین پلزنکو له و بلده نور را شوشه نماید. یمن اسفندیاری - یمن اسفندیاری - پیشنهاد دیگری بشرح زیر قرائت شد. وزارت راه مجاز است که در سال جاری راه از آب گرم تا آمل را شوشه نماید تا راه شوشه هم هر از که در زمان مرحوم اعلیحضرت تقی قدس قضا تا آب گرم ساخته شده است تکمیل گردد یمن اسفندیاری **یمن اسفندیاری -** پیشنهاد خرج است آقا همینطور این راهها بماند تا از بین برود. **رئیس -** پیشنهاد دیگری قرائت شود. (شرح زیر قرائت شد)

وزارت بهداری مکلف است که هزینه نصب یک دستگاه رادیو لوزی را که از محل عطیه اعلیحضرت همایونی خریداری شده است پیش بینی نماید که در سال جاری بیمارستان بابل مجهز شده و در دستفرا قرار گیرد. **یمن اسفندیاری -** آقا اجازه میفرمائید که يك مختصری راجع باین موضوع عرض کنم؟ **رئیس -** بفرمائید.

یمن اسفندیاری - این رادیو لوزی فوق العاده مورد احتیاج مردم مازندران و بیکه گرگان و نقاط هج از مازندران است اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مرحمت فرمودند وجه آنرا عطا کردند و این رادیو لوزی وارد شده ولی متأسفانه وزارت بهداری تا بحال یا محل نداشته و یا توجهی نکرده اند که نصب شود باید از این رادیو لوزی برای مردم يك استفاده ای بشود اینستکه اگر دولت توجه بفرمائید که مخارج نصب آنرا بدهند مردم را از يك بدبختی نجات داده اند.

دکتر معظمی - اجازه میفرمائید؟ **رئیس -** بفرمائید.

دکتر معظمی - این مورد توجه آقای وزیر بهداری است نمی میکنم که این پیشنهادشان را مسترد بفرمائید آقای نخست وزیر و آقای وزیر بهداری دستور خواهند داد که اینرا قیامت شود.

یمن اسفندیاری - مقصود بنده این بود که توجهی بشود پس میگیرم **رئیس -** پیشنهاد دیگری قرائت شود (شرح زیر قرائت شد)

وزارت راه مکلف است که مبلغ کافی برای هزینه ترمیم و حفاظت راه شوشه مخصوص که تا کنون مبالغ گزافی صرف ساختمان آن شده است پیش بینی نماید که از سال جاری عمل شود. **یمن اسفندیاری -** اجازه میفرمائید؟

یمن اسفندیاری - اجازه میفرمائید؟ راه مخصوص را هم آقایان عبور فرموده اند مخارج هنگفتی که برای این راه شده از نظر گذرانیده اند وزارت راه هم کاملاً متوجه است که چه مبالغ زیادی صرف این راه شده است و حالا بواسطه عدم توجه این راه دارد از بین میرود اینست که بنده استدعا میکنم که دولت يك توجه مخصوص بفرمائید و يك اعتباری در بودجه پیش بینی کنند که این راه از بین نرود.

رئیس - دولت توجه میکند ماده ۱۳۷ هم قرائت شود: (شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۳۷ - هیچیک از نمایندگان نمیتوانند

سال پنجم شماره ۱۲۸۱

بهیچ عنوان چه مستقلاً و چه در ضمن لوايح طرحها پیشنهاد خرج یا پیشنهادی که با واسطه مستلزم خرج باشد نماید.

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت شود. (شرح زیر قرائت شد)

تبصره ذیل بلايحه کمیسیون بودجه اضافه شده: نظر بوجود مخازن ذی قیمت در بلوچستان هیئت بر نامه مکلف است از تاریخ این قانون وسائل عمل کاوش معادن بلوچستان را مقدم بر سایر نقاط کشور فراهم و اقدام نمایند و مردم آن سامان را از وضع خطیر و دلخراش کنونی نجات بخشند. مهی ارباب.

مهی ارباب - اجازه میفرمائید؟ **رئیس -** یکی دیگر قرائت شود با این ماده ای که خواندم باز توضیح میخواهید بدهید.

ارباب - مربوط است بآن توجه بفرمائید اگر مربوط بآن نیست که بنده عرضی ندارم. **رئیس -** مجدداً قرائت شود. (مجدداً بشرح سابق قرائت شد)

رئیس - من میگویم این مستلزم خرج تازه ای است یا همینطور میشود. پیشنهاد دیگری قرائت شود. (شرح زیر قرائت شد)

دولت مکلف است تا بوسیله وزارت راه تأمین اعتبار تشکیل دادگماها و ادارات ثبت املاک در تمام بلوچستان بمجلس شورای ملی تقدیم و بتصویب برساند. مهی ارباب.

رئیس - از آقای وزیر دادگستری تقاضا میشود که اینکار را اقدام بکنند.

وزیر دادگستری - خیلی خوب در حدود اعتبارات اقدام میشود.

رئیس - بلوچها هر وقت میخواهند معامله کنند و یا املاکشان را ثبت کنند نمیتوانستند چون اداره ثبت آنجا نیست همیشه که مأمورین را نباید بنقاط خوش آب و هوا بفرستند آنجا هم بفرستید. پیشنهاد دیگری قرائت شود.

(شرح زیر قرائت شد)

هر کس در بلوچستان اقدام بتأسیس کارخانه صنعتی و کشاورزی نماید از تاریخ بهره برداری تا پنج سال معاف از مالیات خواهد بود. مهی ارباب.

رئیس - بفرمائید.

ارباب - بنده قبلاً خاطر محترم آقایان را متذکر میشوم که همه آقایان و کبیل و نماینده تمام مملکت هستند. آذربایجان، بلوچستان، خراسان، کرمان، هیچ فرقی نیستند و همه آقایان مدافع حقوق تمام نقاط هستند (مکی - هرچه آخرش نون بود فرمودید یزد و اراک و کرمانشاه را فرمودید) بلوچستان يك منطقه ای است بیش از ۲۰ هزار جمعیت و دارای سرحدات دریائی و خشکی است سرحد دریائی بلوچستان نسبت بشام باندرد دریائی ایران کمال رجحان را دارد و استعداد همه گونه مواد تولیدی هم دارد متأسفانه در دوره اعلیحضرت فقید تنها توجهی که شده بود به این استان توجه نظامی بود و فرصت نشد که توجهات بیشتری باین منطقه شود اراضی دشتباری اراضی حاصلخیزش مثل اراضی مصر است ولی نه کسی میدانند و نه کسی توجه میکند يك منطقه ویران و محروبه ای افتاده که مردمش روی گنجهای طبیعی کرسنگی میخورند و همه برهنه هستند دستگاه دولت هم مشوق این نیست که آن نقاط آباد شود اینستکه

مذاکرات مجلس

بنده پیشنهاد کردم که اگر کسی سازمانهای صنعتی بخواهد آنجا بندهم این دلخوشی را داشته باشد که تا پنج سال معاف از مالیات و مرافقه با مأمورین مالیات خواهد بود که با این تشویق و این عمل بلکه يك عده ای سرمایه دار حاضر شوند در آنجا يك مؤسسه ای ایجاد کنند که هم مردم از آن وضع فلاکت بیرون بیایند و هم آنها از این نظر اجتماعی که دارند منتفع شوند امیدوارم آقای وزیر دارائی هم قبول کنند.

اردلان - بشرط اینکه ایرانی باشند.

دکتر معظمی - بنده قبول کردم آقای وزیر دارائی هم قبول کرده اند.

ارباب - موافقم که ایرانی باشد.

رئیس - چون قبول کرده اند باید رأی گرفت.

باتماقلیچ - اجازه بدهید من يك توضیح بدهم در این باره، بنده يك توضیح مختصری دارم. **رئیس -** بفرمائید.

باتماقلیچ - بنده آقا با پیشنهاد آقای ارباب مخالف نیستم اما اینها را عده ای میدانم با بادی این مملکت (نورالدین امامی - حق صحبت ندارید)

زیرا من پیشنهاد کردم قفل آهنینی را از روی استخراج معادن ایران بردارند و بگذارند که افراد ایرانی که پدر و مادرشان ایرانی باشد بتوانند معادن ایران را استخراج کنند و با صدور نفت خام طلاوارد ایران بکنند مورد توجه مقام ریاست واقع نشد و حق هم با مقام ریاست بود زیرا بوقع شاید نبود این پیشنهاد من، اگر پیشنهاد من را عملی میفرمودید و با يك قیام و قعود رأی میدادید دیگر این پیشنهادات صرفه جوئی از بین میرفت گاهی بعضی از آقایان میآیند پشت این تریبون و فریاد میزنند که ملت ایران فقیر است بیچاره است اینطور نیست من بدینا اعلام میکنم ایران بعد از دو کشور متول ترین ممالک دنیاست منتهی سیاست قفلی گذاشته روی معادن ایران و نیکگذار این معادن را ما استخراج کنیم دولت هم باز اجازه میدهد که نفت در بیارند ولی دستهایی هستند که دولت را نیکگذارند عمل کند من پیشنهاد کردم که هر فرد ایرانی بتواند معادن را استخراج کند شاید کمتر سیاست بر بخورد و ایرانی از این فقر نجات پیدا کند والا این وعده که يك مؤسسه ای از مالیات بردارم پنج سال معاف باشد یا نباشد با اینها اصلاح نمیشود و الا هر وقت ما حاضر شدیم معادن زیر زمینی ایران را اختیار دادیم با افراد ایرانی که استخراج کنند این پیشنهاد پیشنهاد تازه ای نیست تصدیق کسانی که امریکازده اند و مشاهده کرده اند.

رئیس - آقای باتماقلیچ این مربوط بآن پیشنهاد هم نیست (باتماقلیچ - دو کلمه دیگر عرض دارم بنده مخالف با آن هستم) دو کلمه چرا بیخود صحبت کنید. شما این را میتوانید با يك لایحه ای بیارید بمجلس.

باتماقلیچ - بدیغتانه این را کسی امضاء نمیکند (عده ای از نمایندگان - چرا امضا میکنم) پس بنده دیگر عرضی ندارم.

رئیس - یکدفعه دیگر پیشنهاد قرائت شود (مجدداً بشرح سابق قرائت شد) این پیشنهاد را آقای مخبر و آقای وزیر دارائی هم قبول کرده اند

پیشنهاد اصلاحی آقای کشاورز صدر داده اند که لرستان هم اضافه شود آنجا هم شبیه بلوچستان است عده ای از نمایندگان - در اینصورت همه ایران چرا باشد

رئیس - بقیده بنده این عیبی ندارد چون راجع بکشاورزی است و کشاورزی هم باید تعمیم داده شود بشام نقاط اما در امور صنعتی از باب صنعت میآیند و سرمایه ای میآوردند آنها چرا معاف باشند من عقیده ام اینست که کشاورزی باشد و بکشاورزی رأی گرفته شود و تعمیم هم داده شود بشام نقاط مملکت در تمام مملکت مؤسسات کشاورزی پنج سال از مالیات معاف باشند

ارباب - من کارخانه پیشنهاد کرده ام منظوم بیشتر امور صنعتی است.

رئیس - آقای وزیر دارائی **وزیر دارائی -** تشویق کشاورزی البته خیلی لازم است جزو برنامه دولت هم است و هر دولتی هم چون مملکت ما يك مملکت کشاورزی است باید توجه کند خواستم آقایان توجه بفرمائید چون تأسیسات کشاورزی باید روشن باشد والا يك کسی ممکن است بیاید بگوید که ۴ سال است در بلوچستان یا ۵ سال است در خرم آباد رفته ام اجازه داری میکنم این نشد کشاورزی مقصود از این تأسیسات کشاورزی که اینجا ذکر شده اینست که یک دستگاهی برای بهره برداری کشاورزی بیاورد فرض کنید ۵۰ تا تلمبه بیاورد میگنند روی رودخانه کارون يك قسمت خورستان را آباد میکند ۵۰ تا تراکتور بیاورد در خراسان آنجا را آباد میکند اگر مقصود تأسیسات کشاورزی از این نوع تأسیسات است دولت موافق است والا اگر صرفاً يك اجازه داری بگوید بنده تأسیسات کشاورزی کرده ام و یکدانه تراکتور سبوزار بیاورد این را ما موافق نیستیم این باید در صورت مجلس منعکس شود و در اینجا معلوم شود که مقصود از تأسیسات کشاورزی آن تأسیساتی است که بمعنای اخص کلمه است یعنی يك تأسیساتی که ارزش این را داشته باشد که کار مفیدی بتواند انجام دهد.

ارباب - با این ترتیب پیشنهاد بنده لوٹ شد بنده دو پیشنهاد داده بودم یکی راجع بکارخانجات نوشتم هر کس در بلوچستان اقدام بتأسیس کارخانه صنعتی و کشاورزی نماید از تاریخ بهره برداری تا پنج سال معاف از مالیات خواهد بود

رئیس - نسبت بکارخانجات آقای وزیر دارائی موافقت نکردند.

ارباب - بنده مقصودم کارخانجات است مثل نخریسی و از این قبیل کارخانجات بلوچستان که مثل تهران نیست، برای کشاورزی علیحده بنده پیشنهاد داده ام.

رئیس - مؤسسات جدید کشاورزی در تمام ایران، این پیشنهاد اینطور اصلاح شده.

ارباب - بنده مقصودم يك کارخانه پنبه ياک کنی برای نخریسی و از این قبیل کارخانجات است که موافقت کنند از مالیات معاف شوند و مردم تشویق شوند.

رئیس - کارخانه را موافقت نمیکند تأسیسات کشاورزی در تمام ایران از این تاریخ تا پنج سال از

صفحه ۶۸۳

مهم ذغال سنک ایلکاو کلند و رود راه بین پلزنکو له و بلده نور را شوشه نماید. یمن اسفندیاری - یمن اسفندیاری - پیشنهاد دیگری بشرح زیر قرائت شد. وزارت راه مجاز است که در سال جاری راه از آب گرم تا آمل را شوشه نماید تا راه شوشه هم هر از که در زمان مرحوم اعلیحضرت تقی قدس قضا تا آب گرم ساخته شده است تکمیل گردد یمن اسفندیاری **یمن اسفندیاری -** پیشنهاد خرج است آقا همینطور این راهها بماند تا از بین برود. **رئیس -** پیشنهاد دیگری قرائت شود. (شرح زیر قرائت شد)

وزارت بهداری مکلف است که هزینه نصب یک دستگاه رادیو لوزی را که از محل عطیه اعلیحضرت همایونی خریداری شده است پیش بینی نماید که در سال جاری بیمارستان بابل مجهز شده و در دستفرا قرار گیرد. **یمن اسفندیاری -** آقا اجازه میفرمائید که يك مختصری راجع باین موضوع عرض کنم؟ **رئیس -** بفرمائید.

یمن اسفندیاری - این رادیو لوزی فوق العاده مورد احتیاج مردم مازندران و بیکه گرگان و نقاط هج از مازندران است اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مرحمت فرمودند وجه آنرا عطا کردند و این رادیو لوزی وارد شده ولی متأسفانه وزارت بهداری تا بحال یا محل نداشته و یا توجهی نکرده اند که نصب شود باید از این رادیو لوزی برای مردم يك استفاده ای بشود اینستکه اگر دولت توجه بفرمائید که مخارج نصب آنرا بدهند مردم را از يك بدبختی نجات داده اند.

دکتر معظمی - اجازه میفرمائید؟ **رئیس -** بفرمائید.

دکتر معظمی - این مورد توجه آقای وزیر بهداری است نمی میکنم که این پیشنهادشان را مسترد بفرمائید آقای نخست وزیر و آقای وزیر بهداری دستور خواهند داد که اینرا قیامت شود.

یمن اسفندیاری - مقصود بنده این بود که توجهی بشود پس میگیرم **رئیس -** پیشنهاد دیگری قرائت شود (شرح زیر قرائت شد)

وزارت دارائی و دیوان دادرسی دارائی مکلف هستند از تاریخ تصویب این قانون در ظرف سه ماه کلبه پرونده های ثبتی اراضی تهران و اطراف و حومه آنرا که متعلق بدولت بود **اسلامی -** اگر مال بنده است پس گرفتم. **رئیس -** همه را بخوانید بعد از قرائت پس بگیرند - پیشنهاداتی که میرسد باید قرائت شود شما آئین نامه را نگاه کنید باید قرائت شود میخواهد نخوانند باید بیایند از اینجا بگیرند بپرید مادامیکه اینجا هست قرائت میشود.

(بقیه پیشنهاد آقای اسلامی شرح زیر قرائت شد) و یا جزو اموال عمومی شناخته شده و با خدعه و تزویر عده ای اسناد مالکیت آنرا دریافت داشته اند و یا اراضی مزبور در دست حیف و میل است طبق اطلاعاتی که وزارت دارائی یاسایر مقامات و یا اشخاص داده و میدهند رسیدگی و گزارش آن را بمجلس شورای ملی تقدیم دارد.

مکی - این پیشنهاد را بنده قبول میکنم **رئیس -** پیشنهاد دیگری قرائت شود (شرح زیر قرائت شد)

وزارت راه مجاز است برای استفاده از دودمدن

مالیات معاف خواهند بود (ضاه ابراهیمی) - تأسیسات جدید) بله جدید باید اضافه شود .

حاذقی - خیلی خوب شد .

رئیس - پس آقای ارباب پیشنهاد را همانطور که آقای وزیر دارائی قبول کردند تأسیسات جدید کشاورزی کنید .

ارباب - صنعتی بنده پیشنهاد کردم رفت روی کشاورزی پس صنعتی و کشاورزی باشد .

رئیس - صنعتی را قبول نکرد آقای وزیر دارائی گفت اگر کارخانه می آورد باید مالیاتش را هم بدهند .

ارباب - این را رأی بگیری من مقصودم این بود که اگر يك عده ای آمدند در بلوچستان کارخانه تأسیس کردند ، کشاورزی را علیحده پیشنهاد کردم **رئیس** - بله کشاورزی ، تأسیسات جدید کشاورزی در تمام ایران از تاریخ بهره برداری تا پنجسال معاف از مالیات خواهد بود .

ارباب بنده برای کشاورزی بلوچستان ۱۰ سال پیشنهاد کردم هر کس مزرعه ایجاد کند هر کس قنات آباد کند .

رئیس - برای کارخانجات رأی میگیریم کارخانجات صنعتی ، آقایانیکه موافقت با اینکته کارخانجات صنعتی ۵ سال از مالیات معاف باشد فقط در بلوچستان قیام کنند (یکی از نمایندگان - در تمام ایران) در بلوچستان است (اکثر برخاستند) تصویب شد (ارباب از همه آقایان تشکر میکنم) کشاورزی اش هم حالا در تمام ایران خواهد بود ، تأسیسات جدید آن اختصاص بلوچستان داشت ، این مربوط بتمام ایران است . پیشنهاد قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

تأسیسات جدید کشاورزی در تمام ایران از تاریخ بهره برداری تا پنج سال معاف از مالیات خواهد بود .

قبایان - دهسال باشد .

رئیس - آقای کشاورز صدر **کشاورز صدر** - بنظر بنده مجلس گاهی از اوقات توجه نمیفرماید بمسائلی که پیشنهاد میشود خیال میکند که واقعا کمک است ، اینجا مقام ریاست خوب تفرس فرمودند ولی بدبختانه آقایان التفات نکردند قضیه اینست آقایان اگر يك کسی کارخانه رستندگی خواست تأسیس کند در يك نقطه سالی دو میلیون منافع میرد ، يك تاجر بچه مناسب معاف باشد اصلا برای چه معاف باشد ؟ بنده عقیده ام اینست که در تأسیسات کشاورزی چون مملکت ما کشاورزی است میبایستیکه تأسیساتیکه میشود مثلا شرکت شارتشکیل میشود یا شرکت سهامی در آنجا تشکیل میشود برای آنکه قنات بکند ، چاه بکند ، یا شرکتی تشکیل میشود که تغییر نوع کشترا بنده این در حال مردم زارع و کاسب مؤثر است و این يك مطلبی است که حقیقه مورد توجه و استفاده عموم است ، بنا بر این من از جناب آقای وزیر دارائی استدعا میکنم موافقت کنند چون عموم آقایان میگویند ۱۰ سال يك قانونی هم داریم که اگر يك قناتی کنده شود احداث شتاده سال از مالیات معاف است ؟ این را اگر جناب آقای وزیر دارائی موافقت بفرمایند به ۱۰ سال این ۵ سال را تبدیل میکنم و آقایان هم

رأی میدهند و این ابدأ مربوط بصنعت نیست که يك تاجر و يك کمپانی برود آنجا پنج میلیون ، ده میلیون استفاده کند هم فایده اش میرسد بزارعین و اهل محل و آقایان گمان میکنم با این مخالفتی نداشته باشند و گمان میکنم ۱۰ سال باشد .

رئیس - آقای ارباب .

مکی - چطور پیشنهاد معافیت از مالیات را رأی میگیرید ولی وصول مالیات مال آقای اسلامی را رأی نمیگیرید ؟

رئیس - این معافیت نیست تأسیسات جدید کشاورزی است که باعث آبادی مملکت خواهد شد .

مکی - من خودم هم رأی دادم ولی چطور اینرا رأی نمیگیرید ؟

ارباب - اجازه بفرمائید آن پیشنهاد بنده که مربوط بتأسیسات صنعتی در بلوچستان معاف از مالیات باشند ، تصویب شد . البته بلوچستان مال ایران است تمام آقایان هم نمایندگان ایران هستند و بنده بنام نماینده بلوچستان تشکر میکنم . اما این که آقای کشاورز صدر فرمودند که اگر يك کسی رفت در بلوچستان و کارخانه ای ایجاد کرد و دو میلیون منفعت کرد ، چرا این دو میلیون مالیات از او نگیرند همین فکر است که مملکت را خراب نگاه داشته اگر يك فردی یا يك شرکتی حاضر شد رفت در آن صحرائ سوزان بلوچستان که يك برکسبزی پیدا نمیشود ، بهداشت نیست ، فرهنگ نیست ، اگر مریض شد مجبور است که از بی دوائی و بی طبیبی ببرد دو میلیون هم عایدش بشود نوش جانش (مکی - آقای ارباب حکومت نظامی چطور هست یا نیست ؟) تنها دو میلیون که بفرض اینکه از هزار خطر بگذرد اگر عایدش شود میلیونها هم عاید اهالی وسکنه آنجا شده . بنابراین استدعا میکنم آقایان موافقت بفرمائید هر فردی هر شرکت ایرانی حاضر شد برود در يك چنین مناطق سوزانی تحصیل ثروت کند چه از لحاظ کشاورزی چه از لحاظ صنعتی این مساعدت در حق اوشده باشد .

رئیس - آقای ارباب صحبت شما مربوط بچیزی است که رأی داده شده .

ارباب - منظورم اینست که برای این پیشنهاد نیست پیشنهاد دیگری است راجع بقنات اجازه بفرمائید بخوانند که توضیح بدهم ..

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای کشاورز صدر تأسیسات کشاورزی در تمام ایران از تاریخ بهره برداری ۱۰ سال معاف از مالیات خواهد بود ، آقایانیکه با این پیشنهاد موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهاد دیگری قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

هر کس در بلوچستان قنات احداث کند یا مزرعه ای ایجاد نماید از تاریخ بهره برداری تا ۱۰ سال معاف از مالیات میباشد .

رئیس - این مشمول همان میشود (ارباب - توضیح داده شود در مجلس که شامل همین است) پیشنهاد دیگری قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

دولت مکلف است از محل اعتبار افزایش سرمایه بانک رهنی شعبه بانک رهنی منتهی تادوما در بلوچستان تأسیس نماید . ارباب

رئیس - این بابمذاکره شود موافقت بشود .

تأسیس جدیدی را وکیل حق ندارد بکند پیشنهاد دیگری قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

دولت مکلف است از اعتبار سرمایه اضافی بانک کشاورزی که تصویب مجلس شورای ملی رسیده تادوما شعبه بانک کشاورزی در بلوچستان تأسیس کند .

رئیس - اینهم همینطور (ارباب - اجازه بدهید توضیح بدهم) توضیح ندارد وقتی من میگویم ، ندارد ، ندارد .

ارباب - آقایان قانونی گذشته درموقتش **رئیس** - پیشنهاد دیگری قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

دولت مکلف است تأسیسات و کارگاههاییکه در شهرها سلب آسایش مجاورین مینمایند و صدا و عفونت آنها ایجاد ناراحتی کرده و میکند متنها تا يك ماه بخارج شهر منتقل نماید . مهدی ارباب

رئیس - این ربطی ببودجه ندارد مربوط بشهر داریهاست .

ارباب - میگویند قانون ندارد ، شهرداری میگویند قانون ندارد اجازه بفرمائید توضیح بدهم آقایان متوجه شوند .

رئیس - توضیح ندارد فقط قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

تبصره - مقصود از عبارت آخر قانون مصوب ۱۲ خرداد ۲۸ الغاء تبصره ۵ قانون دو دوازدهم اول سال ۲۸ فقط در قسمت غله بوده و فراز اخیر تبصره مزبور راجع به آفیت خرده مالکین از مالیات بر اعتبار خود باقی است - ضیاء ابراهیمی

ضیاء ابراهیمی - اجازه بفرمائید توضیحش را عرض کنم ؟

رئیس - بفرمائید .

ضیاء ابراهیمی - عرض کنم بموجب قانون یکدوازدهم مهر ۲۲۷ این تبصره تصویب شده : کسانیکه مجموع مالیات املاک مزروعی آنان در سال از ۵۰۰ ریال نقد و ۱۵۰۰ کیلو جنس تجاوز نکند از پرداخت مالیات املاک مزروعی معاف هستند بنده از پرداخت مالیات املاک مزروعی معاف هستند بنده که تبصره ۵ دو دوازدهم که راجع بجمع آوری غله بود تصویب شد . در آخرش این بوده خرده مالکینی که مالیات مشخصه آنها نقداً و جنساً از ۲۴۰۰ ریال تجاوز نکند از پرداخت مالیات معاف خواهند بود وقتی قانون جمع آوری غله را باز تجدید کردند اشتباهاً در آخرش نوشتند تبصره ۵ قانون دو دوازدهم مصوب ۲۲ فروردین از این تاریخ ملغی میشود این نکته به نفع خرده مالکین بود و خود دولت هم موافق بود حالا از بین رفته است پس مقصود از این تبصره تقریباً این بود که این قسمت آخر تبصره ۵ راجع بمعافیت خرده مالکین بر اعتبار خودش باقی باشد و جناب آقای وزیر دارائی هم قبول بفرمایند (وزیر دارائی - ۱۵۰۰ کیلو که هست) نه قربان آنهم متزلزل است چیزیکه تصویب شده دیگر قبول بفرمائید .

وزیر دارائی - مانعی ندارد

رئیس - هر پیشنهادی که قبول میشود بازمحتاج برای مجلس است ، دوباره قرائت میشود آقایان توجه بفرمائید .

(مجدداً قرائت شد)

آقایانیکه با این ترتیب موافقت کرده مالکین

از پرداخت مالیات معاف باشند قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهاد دیگری قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

از تاریخ تصویب این قانون ورود هر نوع اسباب بازی ، مشروبات الکلی ، هر قسم مواد خوراکی بیکانه و توتوهای خارجی جوراب و روبان و زیر پیراهن و سایر اجناس تریکو تا زینت آلات و جواهرات بدلی نوازم آرایش ممنوع و وارد کننده مشمول قاچاق گمرکی است . نبوی .

رئیس - آقای نبوی

نبوی - در دوره اعلیحضرت فقید که امور سر و سامانی داشت يك قسمت از اشیاء لوکس و بیفایده از ورودش جلو گیری شد و همین باعث شد که ثروت مملکت در خود مملکت ماند و نظائر آنها در ایران ایجاد شد کارخانه های جوراب بافی و سایر اقسام تریکو تا زرد این مملکت ایجاد شد و همه بکار مشغول شدند بعد از شهریور ۱۳۲۰ که يك سال بسیار بد و شومی برای مملکت ما بود اوضاع بهم خورد و از جمله کنترل واردات و صادرات برداشته شد مخصوصاً کنترل واردات یکمندی گمرک ما با اختیار ما نبود وقتی هم که باختیار ما در آمد دیگر توجهی که بموجب قوانین دولت مکلف بود به واردات بکند نکرد نتیجه این شد که با اینکه مامقار زیاد در هر سال سبکبار تهیه میکنیم و انواع و اقسام توتون در مملکت ما هست و جای این دارد که هر سال مقداری از آنها صادر شود سبکبار های خارجی تمام دکانهای این شهر و سایر شهر های ما را پر کرده و بطور کلی غالب اشخاص را ما می بینیم که سبکبار های خارجی استعمال میکنند ، همچنین مشروبات خارجی که مثل سیل وارد مملکت میشود و جورابهای آمریکائی و سایر ممالک طوری شده است الان که دیگر برای جوراب بافهای داخلی صرف نمیکند . تمام کارخانه های داخلی که جوراب میبافتند و سایر اقسام کشفای تهیه میکردند تعطیل شده . بنده اینجا پیشنهاد کردم و استدعا میکنم از جناب آقای نخست وزیر و سایر آقایان وزراء و مخصوصاً جناب آقای وزیر دارائی که مسئولیت مخصوص دارند توجه بفرمایند راست است تصدیق میکنم که بموجب قانون تجارت خارجی دولت حالا هم میخواهد این کار را بکند ، بدون قانون هم دولت میتواند این کار را ممنوع کند ولی متأسفانه دولت از این اختیارش استفاده نکرده و آنها را ممنوع نکرده . نتیجه این شده که آنها هم روزی وارد میشود و روز بروز هم مقدارش زیاد میشود پیشنهاد کردم که از ورود سبکبار و بافتنیها ، مشروبات الکلی و اشیاء خوراکی از قبیل این آب نباتها و شربتها ممنوع شود این برای مملکت فوق العاده مفید خواهد بود اگر وضعیت بهمین حال باقی بماند چیزی نمیداند و اگر چهارتا کارخانه ای هم باقیمانده از بین میروند و همه ورشکست میشوند .

رئیس - آقای وزیر دارائی

وزیر دارائی - پیشنهادی که آقای نبوی فرمودند بسیار بسیار صحیح است و بایستی که مایک اجناس لوکس و تجملی را اجازه ورود بکشور ندهیم ولی میخواستم خود آقای نبوی توجه بفرمایند که

دولت مطابق قانون انحصار تجارت خارجی میتواند در هر موقع اینکار را بکند خود ما هم در این فکر هستیم ولی این لایحه اگر امروز بگذرد نتیجه عکس میشود این خواهد شد که پنج و شش میلیون تومان پول بچیب یکمده همین امروز ریخته شود . یعنی نتیجه این میشود تمام آهنائی که جوراب دارند تمام آهنائی که مشروب دارند و تمام آهنائی که اجناس لوکس وارد کرده اند ، ما آمده ایم پنج شش میلیون تومان پول مفت بآنها داده ایم یعنی این جورابی که امروز میفرشند بی پنج تومان فردا میکنند ۱۰ تومان بکمرته سرمایه اینها را ما دو برابر کرده ایم این بهیچوجه مصلحت نیست و فردا خواهند گفت برای رضی کردن پنج تاجر که يك پول مفتی ببرد آمدند يك پیشنهاد کردند و بنده خواهش میکنم از آقای نبوی که پیشنهاد خودشان را پس بگیرند و دولت قول میدهد ، اگر نظر آقا باشد در آن سابق هم که ایشان را کرد ، دولت يك مدتی قائل شد ، بعد اجناس موجود را ضبط کرد بعد قیمت برای آنها معین کرد والا اگر بخواهیم این جورابها را از فردا ممنوع کنیم فوراً قیمتها بالا خواهد رفت و این يك پول زیادی است توی جیب آنها میروند .

رئیس - آقای مکی .

مکی - بنده باور دارم بعضی از کالاهای خارجی مثل توتون ، مشروبات خارجی و از این قبیل موافق نیستم و بایستی دولت جلو گیری کند و خوشبختانه جناب آقای وزیر دارائی توضیحات لازم دادند ولی يك موضوعی است که توجه بفرمائید آقایان میگویند جوراب معین نمیکند جوراب مردانه بازانانه ، نخی یا ابریشمی شما همین جوراب را یکدفعه بطور کلی ، این کلمه کلی را در قانون بگنجانید همین جورابهای نخی ایرانی جفتی ۱۰ تومان هم گیر کسی نیاید باید این وزارت اقتصاد ملی و دستگاههای اقتصادی ما يك طوری نظارت کنند که همین مقدار زیر پیراهن مردانه نخی وارد مملکت اگر نشود اگر این زیر پیراهنهای خارجی نیاید زیر پیراهنهای متوسط و بد ایرانی را باید بده برابر قیمت فرنگی بخریم آنوقت يك مشت سرمایه داران کارخانجات داخلی میخواهند خون این ملترا بکنند باید طوری کرد که هم صنایع داخلی ما تقویت شود یعنی هم آنها بتوانند کالاهایشان را بیازار بیاورند و بفروشند و هم يك طوری نباشد که مردم را در مضیق بگذرانند و منحصر و مونوپول شود و بتوانند بهر قیمتی که دلشان میخواهد بفروش برسانند بنابراین وزارت اقتصاد ملی باید يك کاری بکند که هم مصنوعات بفروش برسد و هم يك مقداری پارچه های نخی مثل زیر پیراهنی و جوراب مردانه و زنانه وارد مملکت شود که کارخانجات داخلی ما نتوانند مردمان را غارت کنند .

نبوی - اجازه بفرمائید ؟

رئیس - دیگر توضیح لازم ندارد .

نبوی - میخواهم پس بگیرم .

رئیس - بفرمائید .

نبوی - عرض کنم که بنده ضمن عرایض خودم مرض کردم که دولت هم آلا ن قانونی دارد و میتواند جلو گیری بکند متأسفانه تا حالا نکرده تا این همه ضایعات بمملکت وارد شد هر وقت بخواهند جلو گیری کنند يك عده ای که این اجناس را دارند همین انتفاع را خواهند برد این کاری نیست که حالا این ضرر را داشته باشیم و بعد از آنکه نداشته باشیم با این حال

بنده با تصریحی که جناب آقای وزیر دارائی فرمودند يك قسمت از پیشنهاد را پس بگیرم و منحصر میکنم با سباب بازی و آن چیزی نیست که مردم استفاده زیادی ببرند (معتمد دماندی - مشروبات را هم بفرمائید) این آقایان همه ویسکی میخرند و میخورند و رأی میدهند مشروبات را هم قبول میکنم .

رئیس - آقای نبوی این اصلاح را کردند فقط با سباب بازی و مشروبات الکلی بنابراین رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای نبوی بقتت اسباب بازی و مشروبات الکلی ، آقایانیکه موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) مورد توجه شد .

(پیشنهاد آقای کهدب قرائت میشود)

تبصره - کشاورزان و رعایائی که محصول سهمیه مالک را اجاره مینمایند از پرداخت صدی دو مالیات معاف میباشد .

رئیس - این پیشنهاد وارد نیست یکی دیگر قرائت میشود پیشنهاد آقای کهدب .

بمنظور تشویق زارعین و توسعه امور فلاحی مواد نفتی جهت مصرف ماشینهای فلاحی و آبیاری در تمام کشور از پرداخت هر گونه مالیاتی معاف میباشد .

کهدب - سابقه دارد در خوزستان هم بموجب يك قانون مخصوصی در ۱۳۲۲ این عمل انجام شده است .

موسوی - آن برای تلمبه های آبیاری است برای ماشینهای کشاورزی نیست .

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

تبصره دولت مطالباتی که بابت بنر و اجاره و مالیات و غیره از کشاورزان و رعایا تا آخر سال ۳۲۷ دارد در صورتی که دین آنها از هر جهت نقداً و جنساً از ۳۰۰۰ ریال پائین تر باشد خواه بموجب سند رسمی و عادی یا در مرحله اجرائی باشد بخشوده میشود

وزیر دارائی - این برخلاف نظامنامه است

رئیس - آقای کهدب

دهقان - بفرمائید پشت تریبون تاریخستان را هم ببینیم .

کهدب - ملاحظه کنید آقایان غالباً رعایای خالصه مخصوصاً دولت از آنها يك چیزهای کوچکی طلب دارد و وصول این قرض خرجش بیشتر از اصل موضوع است بنده پیشنهاد کردم اینگونه مطالبات که از ۳۰۰۰ ریال جمعاً بیشتر نمیشود تا آخر سال بخشوده شود که دستگاه دولت یک قدری صاف و صوف بشود .

رئیس - این بخش مالیاتی از طرف نمایندگان مجاز نیست ، پیشنهاد دیگری قرائت میشود .

(بشرح ذیل قرائت شد)

تبصره - کلیه مؤسساتی که بهر عنوان با سرمایه دولت کار میکنند مکلف هستند بودجه عواید و هزینه خود را بتصویب کمیسیون بودجه شورای ملی برسانند - کهدب .

رئیس - آقای کهید بفرماید .
کهید - دولت يك مؤسسه را سرمایه بهشان داده است یعنی از مال مملکت و از خزانه دولت يك مبالغه با آنها سرمایه داده است و بطور قطع در اين مؤسسات يك حيف و ميل هائی بوجود آمده و بهيچوجه من الوجوه حساب و كتابی در بين نيست ، آقا با بنده معتقد بايد به پيديد آنها چه خرج میکنند و در آمدشان چيست ؟ اقلا در تحت کنترل کيسيون بودجه مجلس قرار بگيرد . و اين چيزی هم نيست و قانون اساسی هم بما اجازه داده است و اين حق خود آقا با بنده است البته بسته بنظر آقا با بنده .

رئیس - آقای و کیلی .
کهید - آقا میدانید که بانک صنعتی و بانک ملی چکار میکند ؟
رئیس - آقا حق ندارید که آنجا هم صحبت کنید .

علی و کیلی - ما به تعجب است که ما بطور کلی ادارات را اینجا تقسیم میکنیم ولی يك دلایل قطعی نشان نمی دهد اين مؤسسات دولتی که با سرمایه دولت اداره میشود بهوجب يك قوانینی تشکیل شده قانون شرکتها از مجلس گذشته و ثبت رسیده و این ها مطابق آن عمل میکنند . ناظر دارند ، هیئت نظارت دارند ، هیئت مدیره دارند ، رسیدگی میشود ما همینطور بیائیم بگوئیم که کيسيون بودجه تمام اينها را رسیدگی کنند اينها از تمام کارها باز ممانند اولاهر مؤسسه مستقی با عمل مثبت و مستقل جلو میرود در سال آينده بانک ملی نماند چقدر معامله خواهد کرد ، امروز بيايد بودجه اش را بشما بگويد در حالی که اين مؤسسه در تحت نظارت و انتظام و قانون اداره میشود ، بنا بر این ما با اين پیشنهاد تمام دستگاهها را فلج میکنیم و کار مملکت را هم مرکزیت میدهیم بمجلس ، مجلس بايد قانون خوب بگذراند ، پیشنهاد را بايد قیلا مطالعه کردنه اینکه يکمرتبه پیشنهادی کرد ، اين ميليونها که اینجا مذاکره میشود من نماند کجا هست اصل اسکناس اين مملکت ۷۰۰ ميليون تومان است حالا بجای ميليون ميلياردی ورد زبان شده بنده يك شيفری نشان میدهم اين بلياردی که ما اینجا ميگوئیم بهر يك از آقا با بنده که بگويم شايد سالهای زیادی وقت لازم دارد ميليارد را بشمارد اگر در يك دقيقه صد تا کمتر نشماريد ، و روزی ده ساعت بشماريد بشرط اینکه دقيقه صد تا کمتر نشماريد یعنی از تابه تندر بشماريد . ه سال طول میکشد ، اين حرفها را بگذاريد کنار مجلس بايد قانون خوب بگذراند با مطالعه اين ظلم است که ما در مجلس پيشنهادهای بی مطالعه بکنیم و زندگی را بر مردم تلخ کنیم ، کار آنها فلج میشود ، خواهشی که دارم از آقا با بنده اين است کارها را با مطالعه بکنند و بعد بيايد اظهار نظر بدهيد .

رئیس - آقای مخبر .
مخبر - عرض کنم اين پيشنهادهای که آقا کهيد دادند اصولا قابل توجه است از اين لحاظ که مجلس

شورای ملی بايستی با بنده بودجه ها بيک ترتیبی وافف شود (صحيح است) ولی با بنده شکلی که ایشان پيشنهاده کردند برای اين مؤسسه است که استقلال دارند ممکن است اسباب زحمت بشود با بنده جهت نمي ميشود اجازه بفرمائيد که با آقای وزير دارائی صحبت کنیم تا يك راهی پيدا کنیم حكه بعداً هم مجلس شورای ملی نظارت بکند .

کهید - با توضیحاتی که جناب آقای د کتر معظی دادند بنده پس ميگويم (احسن)
رئیس - پيشنهادهای آقای کهيد قرائت میشود . (شرح زیر قرائت شد)

تبصره - دولت مکلف است برای حفظ سلامتی و بهداشت اهالی پایتخت و کشاورزان اطراف پایتخت حد اکثر تا ۶ ماه از تصويب اين قانون وسایل مبارزه با مالاریا و از بين بردن باطلاهای اطراف تهران را فراهم و اقدامات اساسی را شروع نماید .

رئیس - اينها مربوط بودجه نيست و جزو برنامه هفت ساله است عملی میشود .
کهید - بسيار خوب پس گرفتيم .
رئیس - پيشنهادهای ديگری از آقای کهيد است قرائت میشود .

(شرح زیر قرائت شد)
 دولت مکلف است در ظرف مدت ۶ ماه کلیه املاک خاصه متعلق بخود را ارزیابی و دولت شرکت سهامی کشاورزی تشکیل و سهام شرکتهای مزبوره را بابت باز خرید حقوق مستخدمين دولت يا حقوق تقاعد مستخدمين خود با شرایط خاصی واگذار کند و صدی ۵۰ مبلغ جمع شده از تقاعد را بر سرمایه بانک کشاورزی برای تقویت منظور بالا اضافه کند .

رئیس - اين مربوط نيست . یکی ديگر را قرائت کنید اينها هر کدام يك لوايح مفصلی ميخواهد پيشنهادهای ديگری از آقای کهيد قرائت میشود .

(شرح زیر قرائت شد)
 تبصره - کلیه محاکم اختصاصی از قبیل دیوان محاکمات وزارت دارائی ، دیوان کيفر عمال دولت محاکم املاک اختصاصی وغيره منحل بودجه بايروندهای مربوط با کلیه اعضاء و مستخدمين بودجه بوزارت دادگستری انتقال و جزو محاکم عمومی قرار بگيرد .
رئیس - اين هم مربوط نيست یکی ديگر را قرائت کنید .

(شرح زیر قرائت شد)
 از تاريخ تصويب اين قانون ورود ايريشم مصنوعي و منسوجات بکشور ممنوع است - معتقد دماوندي .

رئیس - آقای معتقد دماوندي .
معتقد دماوندي - بنده امروز معترض ميخواهم که خیلی مزاحم مجلس شدهام و قیلا در عرایض خودم عرض کردم راجع بيبله و ايريشم ، در زمان اعليحضرت فقيد که ما هر لحظه بيش برويم بايد بروج آن مرحوم واقعا درود بفرستيم توجه خاص با بنده منظور شده بود و برای بيشترت صنايع ايريشم در ايران امر و مقرر فرمودند کارخانه حرير چالوس را از بهترين کارخانجات آلمان سفارش دادند و آوردند اين کارخانه امروز آقا در نتیجه فشار منسوجات

اگر بخواهيد بيک عده ای يك همچو کمکی را بکنيد بنده هم مخالف نيستم .

معتقد دماوندي - اقلا ايريشم را اجازه بفرمائيد ممنوع باشد .
علی و کیلی - يك فکری برای اين کار بکنيد و ورود اشياء ايريشمی را ممنوع بکنيد ولی خود ايريشم خام را بياورند ضرر ندارد .

معتقد دماوندي - نخير ضرر دارد .
رئیس - آقای کشاورز صدر

کشاورز صدر - با اعتقاد بنده بايد اختيار بدولت داد تمام خرابی ما از اين امر است علاوه بر اين نهايت موافقت کنید که با بنده ترتيب اصلاح شود که اختيار در دست دولت باشد که در ظرف يك ماه ترتيبی برای آن کار بدهد که بتواند در ظرف يك ماه جلو گیری از گرفتاری و تمول يك عده تاجر لوکس فروش را بکنند بنظر بنده پيشنهادهای رابيس بگيريد و اصلاح کنید جناب آقای وزير دارائی هم کوشش میکنند خودشان می نشینند و فکر میکنند و حل میکنند بنده عقیده دارم بايد تعريم کرد و مجازات

رئیس - آقای وزير دارائی بفرمائيد .
وزير دارائی - توضیحاتی که بنده در چند جلسه قبل دادم ، آقای معتقد دماوندي توجه کنید ، آقا توجه فرموديد بنده خودم وقتی که وزير يشه و هنر شدم یکی از فکرهايی که ميکردم اين بود که از ورود ايريشم مصنوعي بايران جلو گیری کنم ، عرض کردم قانون انحصار تجارت بدولت اين حق را داده که هر جنسی را صلاح بدانند ممنوع کند ولی اگر امروز ما بدون مطالعه بخواهيم اين کار را بکنيم و بطرز عجولانه يك چنین کاری کنیم عرض کردم چندين ميليون پول مفت توی جيب يك عده تاجر ريخته ايم (معتقد دماوندي - تا آخر سال هم همینطور خواهد بود) وقتی صحبت اين میشود که اجناس ممنوع الورود محدود میشود اول يكدفعه نمیشود ممنوعش بکنند بايستی که از صورت غير مقيد مقيدش کرد بعد بقدر سهميه را کم کرد بعد يواش يواش دستکامی درست کرد و اينها را جمع کرد و بعد آمد ممنوعش کرد و بنده مخالف اين امر نيستم و صد درصد موافقم ولی اگر يك مرتبه چنین تصمیبي گرفته شود بکمرتبه عده ای را متمول خواهيد کرد یعنی آن کسی که اين را آورده است با ليره ای ۱۸ تومان وقتی شنيد ممنوع شد ميرود و پنهان میکند و قيمت آن را گران میکند و مردم هم ميغرنند چون ميغرنند پول زیادی توی جيبشان ريخته ايد حالا اين را توجه بفرمائيد

شماره ۷۸۷ **روز و دستور جلسه آينده** ۲۲۸۴۱۹
 حسب دستور رياست معترم مجلس شورای ملی و نظر بباره ۹۳ آئين نامه داخلی مجلس شورای ملی روز وساعت تشکیل جلسه آتیه مجلس و دستور آن برای درج در روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی باطلاع ميرسد :
 روز تشكيل جلسه - ۲ شنبه ۲۰ تيرماه ۱۳۲۸
 ساعت تشكيل جلسه سه ساعت قبل از ظهر
دستور جلسه :
 ۱ - شور در گزارش کيسيون های دادگستری و دارائی و بودجه راجع به برگشت املاک واگذاری .
 ۲ - بقیه شور در گزارش کيسيون کشور راجع باصلاح قانون انتخابات .
 اداره دفتر رياست مجلس شورای ملی

کرد کسی را که پارچه ايريشمی بپوشد ما آخر يك مملکت بپارچه و گدائی هستيم پيشنهادهای خودتان را هم خواهش میکنم پس بگيريد .
رئیس - پيشنهادهای آقای معتقد دماوندي که دوما مرتبه قرائت میشود آقا با بنده توجه کنید (بشرح سابق مجدداً قرائت شد)
۳ - موقع دستور جلسه آينده - ختم جلسه
رئیس - رای گرفته میشود به پيشنهادهای آقای

معتقد دماوندي آقا با بنده که موافقت قيام بفرمائيد (جمعی برخاستند) مورد توجه نشد ، جلسه را ختم میکنيم و جلسه آينده فردا ساعت ۹ خواهد بود بر طبق رأی مجلس موضوع املاک واگذاری و اصلاح قانون انتخابات مطرح است .
 (در اين موقع مجلس يكساعت بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

قوانین

شماره ۴۷۲۳

۷-۴-۱۳۲۸

وزارت دارائی

فرمان همایونی راجع بقانون مربوط بجمع آوری غله بانضمام قانون مزبور که در جلسه پنجشنبه دوازدهم خردادماه یکهزار و سیصد و بیست و هشت بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است ذیلا ابلاغ میگردد .

باتأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم :

ماده اول - قانون مربوط بجمع آوری غله که در جلسه دوازدهم خرداد ماه ۱۳۲۸ بتصویب مجلس

شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بوقع اجرا گذاشته شود .

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند . بتاریخ ۲۲ خرداد ۱۳۲۸

قانون مربوط بجمع آوری غله

ماده واحده - وزارت دارائی میتواند تا میزان سه برابر گندم و یک برابر جو مالیاتی که براساس ممیزی که طبق قانون مالیات املاک اربابی از ه ۱۳۰ تا ۱۳۱۳ بعمل آمده مازاد از مالکین ومستأجرین مطالبه و قیمت آنرا مطابق نرخ رسمی پرداخت نماید . ونیز وزارت دارائی میتواند استثناءاً در سال ۱۳۲۸ در نقاط حاصلخیز کشور که محصول خوب باشد میزان مازاد را تا پنج برابر گندم و سه برابر جو مالیاتی ترقی داده و قیمت آنرا بنرخ رسمی پرداخت نماید. سهمزارع از پرداخت مازاد معاف است و خورده مالکین هم که بهره مالکانه آنها از دو تن تجاوز نخواهد نمود از پرداخت مازاد معاف میباشند و مالکین مکلف هستند در تاریخی که برای تحویل

جنس هر یک از نقاط وزارت دارائی تعیین و اعلام خواهد نمود جنس تمهدی را تحویل و در صورت تأخیر و یا عدم تحویل مشمول جرائم قانونی که آئین نامه آن براساس آئین نامه تصویب کمیسیون قوانین دارائی و کمیسیون دادگستری مجلس شورای ملی خواهد گذشت خواهند بود . مالکین املاکیکه ممیزی نشده است وهمچنین املاکی که ممیزی آنها اعتراض شده مطابق آخرین تمهدی که بابت مازاد غله داشته اند در سال جاری باید مازاد خود را پرداخت نمایند .

تبصره ۵ - قانون دو دوازدهم مصوبه ۲۹ فروردین ۱۳۲۸ از تاریخ تصویب این قانون ملغی میشود .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه پنجشنبه دوازدهم خرداد ماه ۱۳۲۸ بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

اصل فرمان همایونی وقانون در دفتر نخست وزیر است م - ۲۰۲۲ نخست وزیر